

311427

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 2-వ తేది గురువారము } No. 205
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర కార్తీకమాస బహుళ ద్వాదశి. } సంచిక ౨౦౫

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియున్నది. సంచభాష దీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల దూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.



ఈమందును రుద్దగాకే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములు తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు



చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియుంట నుండదగినది.

అమృతంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

9-12-26 గురువారము రాత్రి 9 గంటలకు

గొప్ప ప్రారంభదినము

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారివలన

దశావతారము చెన్నపురి రాయల్ థియేటరునందు

రూ. 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేయబడినది.

నదరు తేదీనుండి ప్రతిదినము ఒక నెలవరకు ప్రదర్శించబడును.

పగటి నాటకములు:—సోహ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

రాత్రి నాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రూ. 3, 2, 1 అకాటు 8 మాత్రమే

ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి ర్పు 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రికార్డుచేయబడును.

3257 ఎస్. ఎం. సచ్చిదానందపిల్లై, ప్రొవైటరు.

Regd Trade Mark



నాతో పరిచయము గలిగియుండుటచే మీకు వైద్యుల ఖర్చు తగ్గును!

ఇదివరలో నాతో స్నేహముచేసినవారి నడిగిన, పూరివివరములు వారు తెలుపుదురు. మీరు ఒకచిహ్నం నాస్నేహముచేసిన తప్పక మీ విశ్రులందరికిని నన్ను సహజ్యుడేయిమను నన్నుకను నాపాగలగు. అమూల్యమైన ఓషధుగా, కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు మొదలగునవి చేర్చి నన్ను తయారుచేసిరి. ఆబాలగోపాలముగా నన్ను విడువక నెక్కు పంపిరముల నంది హామీలో చేకావడిగానుంచి కొనుగోలున్నారు. మీరును ఏల పరీక్షించి చూడకూడదు. నాపేరు

“నాకామయహర కస్తూరి మాత్రలు”

ధర బుడ్డి 1-కి ర్పు 0-4-0, 6 బుడ్లు 1-4-0 వి. పి. ఖర్చువేరు. 594

టోకుగా కావలసినవారు వ్రాసిన ప్రత్యేకధరలు తెలుపబడును.

ముఖ్యగమనింపు:—ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును ఏజంట్లు కావలెను. మద్రాసులో నందువారు 9 బందరువీధిలో నన్ను స్వాగంకంపెనీలో పుచ్చుకొనవచ్చును.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొవైటరు.

(2) శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాలా, మైసూరు.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము చరకచికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆయుర్వేదాశ్రమము, 2, భన్మవకాశిక రు. 1 2046 డాక్టరు శ్రీబాప కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

5 క్షీరబలాత్కలము 2126

శ్రీ ముక్త్యల రాజాగారు తయారుచేయించినది. నమస్త వాతవ్యాధులను గుదుర్చును. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయుడు. ఆర్రసాయనశాల ముక్త్యల, (కృష్ణా.)

ఆరూఢము 3268

గర్భవ్యాయంబు ప్రశ్నలును, శేఖ వ్రాయుకాలము కో జూ, పంపించిన, బహులంబును. 1. మొదలు 5. ప్రశ్నలకు. రూ. 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకును. రూ. 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రశ్నకము. బాలజ్యోతిషాలయము నంగవట్టు, చోళంగిపురం పోస్టు.

శ్రీ కష్టవతారత్వము

ఇది పురాణరాజము లన్నింటిమందీ మహాభారత హరివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి వరుసగా సులభతైలినీ వచనగావమున వ్రాయబడును. సంఖ్యయులు తొలగునట్లు శాస్త్రీయపదాధారములు వ్రాయబడును. స్తోత్రము లక్షలముద్రించబడును. 850 పుటలను దక్కువగాకుండ, జక్కనితైందుచేయించి 3 నెలల కొకరూ 1-8-0 లకు చందాదారులకు వీరిగాం బంపబడును. -12-0-0 లు పంపినవారు పోషకులుగా (బ్రకటింపబడుదురు. 1, 2, 3 సంపుటములు సిద్ధముగా నున్నవి. 2208

జనమంచి శిష్యాదిశర్మ, ఆంధ్రప్రదేశ్ పండితులు, మునిసిపల్ హైస్కూలు కడప.



తులసీచరణ గోస్వామిగారు

(కాంగ్రెసు)

వంగదేశమున భారత శాసనసభ్యులుగ ఎన్నికొనబడిరి

భారత శాసనసభ

నూతనసభ యేర్పాటులు

జనవరి 19వ తేదీన సమావేశ మగును

ఢిల్లీ, నవం 30:— భారత శాసనసభ ఎన్నికలు చాల వంతులు ముగిసినందున శాసనసభ ఏర్పాటులకాఖివారు నూతన సభకు తగిన ఏర్పాటులు జేయుచున్నారు. భారత శాసనసభ కార్యదర్శి గ్రహముగారు సభ్యులందరికి, ఈవిధవిషయముల డెబ్బయ్య ప్రత్యేకముగ లేఖలంపెను:—

“భారత శాసనసభ ప్రథమ సమావేశము బుధవారము 19 జనవరి 1927, రైచీనా నూతన మందిరమున ఉదయము 11 గం॥ నూతనసభ్యులు ప్రమాణములుకొనుటకుగాను సభజరు గును. అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుట జనవరి 20వ తేదీన సభలోజరు గునట్లు శాసనసభా నిబంధనల ప్రకారము గవర్నరు జనరలు గారు ఏర్పాటుజేసిరి. అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనబడవలసినవారిపేర్లను నూచించుట 19వ తేదీ బుధవారము 12 గంటలలోపున జరుగవలెను. గవర్నరు జనరలుగారు శాసనసభ్యులకు జనవరి 24వ తేదీన ఉపన్యసింప దలచిరి. ఇతర విషయములు చర్చింప బడు తేదీలు మున్ముందు ప్రకటింపబడును. ((అ. ప్రె.)

ఉమేషదత్త పటక్ గారు

తమది స్వరాజ్యపక్షముకాదని తెలుపుట

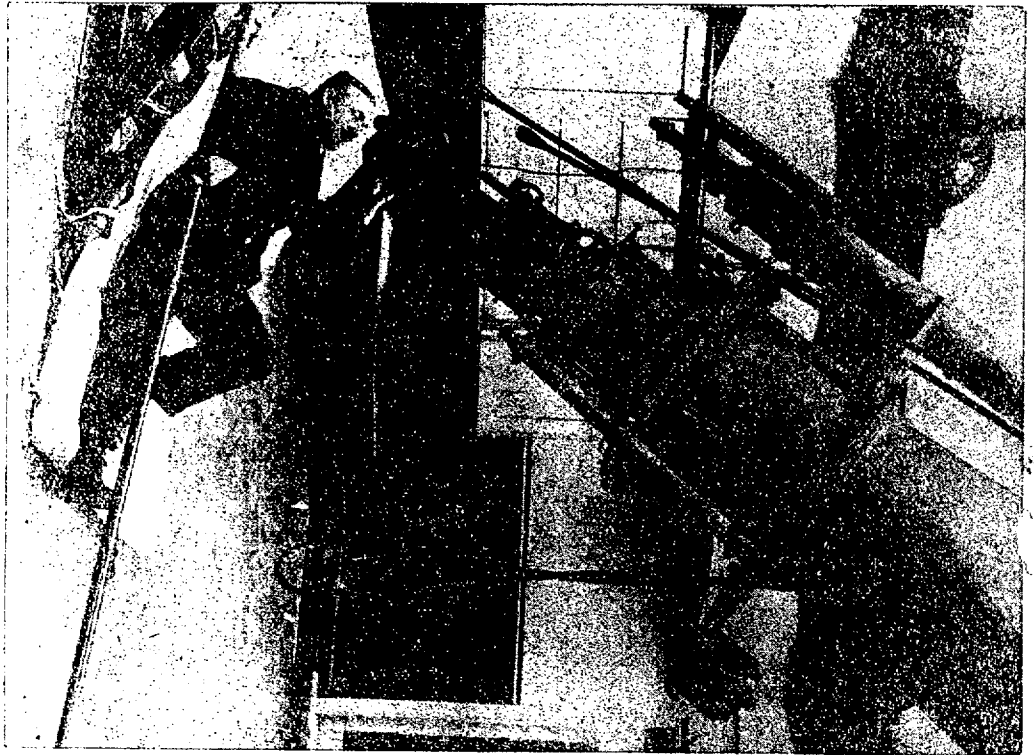
నాగపూరు, నవం 30:— మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభకు నూతనముగ యెన్నుకొనబడిన ఉమేషదత్త పటక్ గారు ప్రతిక లలో ప్రకటింపబడిన ప్రకారము తాము స్వరాజ్య పక్షము నకు చెందియుండలేదనియు, తాము కాంగ్రెసుకు చెందియుం టిమనియు స్వతంత్రుడగా ఎన్నుకొనబడితిమనియు స్వరాజ్య పక్ష ప్రమాణప్రతిపై తాము సంతకము చేయలేదనియు తెలుపుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

హజారాలో గంగాజ్యోతుమిల్లునందు నిప్పంటుకొని 2 లక్షల నష్టముజచ్చెను.

అలహాబాదు, గవర్నరు సర్ విలియము మారిసు గారు అలహాబాదులో నిన్న ఉదయము గవర్నరుపదవి స్వీకరించిరి. ఆస్టింజు చేయుచున్న సర్ సామ్యూలు బెడోనలుగారు తిరిగి ఆతికసభ్యత్వము స్వీకరించిరి. ఎస్. బర్నూ గారు కాకిరా జ్యములో ప్రత్యేకో. రోగమునకు బోవుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

పాత్రిక లారెన్సుగారు

కలకత్తా, డిశంబరు 1:— పాత్రిక మెంటుసభ్యులగు పాత్రిక లారెన్సుగారు భార్యయు నేడు సరోజ్బాయిని పరిశ్రామిక పాఠశాల యందు సన్మానమును బడసిరి. భారత స్త్రీలు రాజ కీయ స్వాతంత్ర్యమునకై పాటుబడుచున్నందుకు సంతసము డెల్పుచు, వారికి పురుషులుగూడ తోడ్పడుటను మెచ్చుకొను చు లారెన్సుగారిసతి ఉపన్యసించెను. లారెన్సుగారు సన్మాన కర్తలకు కృతజ్ఞత డెల్పిరి. (అ. ప్రె.)



అక్టోబరునెల 27-వ తేదీన గ్రీన్విచ్ నందలి నక్షత్రపరిశోధనశాలయందున్న గొప్ప తెలిస్కోపు సహాయముతో జ్యోతిష శాస్త్రజ్ఞుడు అంగారక గ్రహమునుచూచెను. తెలిస్కోపును సమముగ పెట్టుకొని చూచుచున్నప్పుడు ఈ ఛాయాపటము గ్రహింపబడినది.

బొంబాయి శాసనసభ

మంత్రివర్గపు పేర్పాట్లు

జయరామ్ దాసు దొలత్రాముగారి

అభిప్రాయములు

హైదరాబాదు (సింధు) నవంబరు 30:— తూర్పుసింధు మహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గమునుండి శాసనసభ్యుడుగ ఎన్నుకొనబడిన జయరామ్ దాసు దొలత్రాముగారిని అస్సాసియేటె డు ప్రెస్సు ప్రతినిధి కలుసుకొని మట్లాడగా 1924 సంవత్సర ములోవలెనే యీ సంవత్సరముగూడ హిందూదేశములో అన్ని శాసనసభలలోకంటె బొంబాయి శాసనసభలో మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేయుటకన్ని చిక్కులు కలవని చెప్పుచున్నారు. ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులను 7 భాగములుగా విభజింపవచ్చును. స్వతంత్రులు రిస్పాన్సివులు హైందవ జాతీయవాదులు కలిసి న 25 గృహ సభ్యులగుదురు. అప్పు డిదే పెద్దసాహ్చీయగును. కొన్ని శాసనసభలలో కాంగ్రెసుపార్టీవా లేమయు జోక్యముపుచ్చు కొనునట్లుగా కనబడుటలేదు. ఢిల్లీయందు క్రిందటి మార్చిలో తెలుపబడిన నూతనవిధానము ప్రకారము మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేయుటకు తప్పక కాంగ్రెసు సభ్యులను పిలువవలసిన పని లేదు. మంత్రివర్గ మేర్పాటుకాకుండ జేయుటయే యిది వరకు స్వరాజ్యవాదుల విధానమై యుండెను. కాని యిప్పుడు కాంగ్రెసువారు చేయుపని తాముమంత్రివర్గపులగీకరింప కుండుటయై యున్నది. కావున కాంగ్రెసువారు ముఖ్యముగా బొంబాయి శాసన సభలోను అభివృద్ధిపక్షమువారిచేమంత్రివర్గ మేర్పాటు గేయింపటకు తోడ్పడుట మంచిదనిచెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

* * *

పార్టీల బలాబలములు

మహమ్మదీయులకు గల అవకాశములు

బొంబాయి, నవంబరు 30:— ఇప్పుడు బొంబాయి శాసనసభయొన్ని కలు దాదాపు పూర్తియైనది. విశేషమైన మార్పులున్నవని చెప్పుటకు పిలులేను. మహమ్మదీయులలో ముఖ్యముగా రాజధాని వారికిని సింధురాష్ట్రవాసులకును లోలోపలకొన్ని తగవులున్నను శాసనసభలో మహమ్మదీయులే బలముగలపక్షమని చెప్పవచ్చును. వీరు 28 మంది యున్నారు. వీరిలో ఒకరు రెస్పాన్సివువాదులు. ఇద్దరు స్వరాజ్యవాదులు. అధికారపు ఓటుతో ఏపక్షముల కలయిక నైనను ఓపింపగలరు. కావున క్రిందటి సభలో వలెనే యీసభలోగూడ తమపక్షమునుండి వీరు ఇద్దరుమంత్రిలకు బలముగా నుండవచ్చును.

మరిరెండు బలముగల పక్షములు స్వతంత్రులు స్వరాజ్యవాదులు. స్వతంత్రులు 17 మంది యున్నారు. స్వరాజ్యవాదులు క్రిందటిసభ రద్దగునప్పటికి 22 మంది అసోసియేటెడుసభ్యులు

లతోగూడ 33 మంది. ఇప్పుడు చాలమంది అసోసియేటుసభ్యులు రెస్పాన్సివుపక్షమునకు పోయియుండుటచే 18 మందియే యున్నారు. అంతటియు చేహారకపోయినప్పటికిని స్వతంత్రులును స్వరాజ్యవాదులును కలియుట సులభము. నేషనల్ హెరాల్డు ప్రతిక తెలుపుచున్నట్లు ప్రభుత్వమునకు బలమైన ప్రతిహతపక్ష మేర్పరచుటకు ఎన్నుకొనబడిన వారిలో స్వతంత్రులను కలుపుకొనవలెనని యొక యుక్యమము కలదు. బొంబాయినగరములో స్వరాజ్యవాదు లట్టిపక్షముతో కలిసి పనిచేయుట కంగీకారమును తెలిపియున్నారు.

రెస్పాన్సివు టిక్కెట్టుమీద ఎన్నుకొనబడిన యిద్దరిని మినహాయింపుగా బ్రాహ్మణేతరులు 12 మంది. వీరు తరువాత బలముగలవారు. కాని వీరిలో వీరికి కలహము లుండుటచేతను మదరాసులో నీపక్షము పూర్తిగా ఓడింపబడుటచేతను వీరికి బలము చాలుటలేదు. జానపుగారి మంత్రివర్గవిగూడ యేమగునో చెప్పజాలము. ఇతరపక్షములలో రిస్పాన్సివువాదులు 9 మంది, ఇండియన్ నేషనల్ పార్టీ వారిద్దరు. (అ. ప్రె.)

వైస్రాయిగారి సంచారక్రమము

అలహాబాదు, డిశం 1:— వైస్రాయిగారు అలహాబాదునకు బోవనున్న సంచారక్రమము పూర్తిగ ప్రకటింపబడినది. వైస్రాయివంపతులు డిశంబరు 7వ తేదీ ఉదయము 8 గ. అలహాబాదుచేరి, హైకోర్టుజూచి ప్రభుత్వమందిరమునకుబోయి, అల్లూహా రాసంతరము నైయినిబోయి, వ్యవసాయ ఫారము, గాజుపనిజాతురు, సాయంకాలము ఫోర్టుజాతురు. రాత్రి గవర్నరుగారింట నిందు. 8 వ తేదీన మురసిపలు అడ్రెసు, పిమ్మట దర్బారుములు మధ్యాహ్నము విశ్వవిద్యాలయముజాతురు. రాత్రి బాణసంచా జూచిన పిమ్మట రాత్రి 10-30 గంటలకు వెడలిపోవుదురు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రదేశ మంగళ్లు

ఆంధ్రదేశ మంగలిమంత్రివర్గ సాలూరులో నేడు బాదంపూడి రామమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద సభజేసి రాష్ట్ర నాయాసంఘ కార్యదర్శియగు సొన్నాడ వెంకటాద్రిగారిని (రాజమండ్రి) తమతరపున శాసనసభ్యునిగ నియమింప గోరుచు తీర్మానించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యస్థానము కాకినాడకు మార్చబడెను గనుక ఉత్తరములన్నియు కాకినాడకు వ్రాయగోరుచున్నాను. గౌహతీ కాంగ్రెసుకు డెలిగేటు దరఖాస్తులు పంపుకొనుపారు డిసెంబరు 8 వ తేదీలోపుగా కాకినాడకు అందజేయగోరుచున్నాను.

పారుపూడి సత్యనారాయణ, మకాం, ఏలూరు. కార్యదర్శి, ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘము.

సంయుక్త రాష్ట్రముల యెన్నికలు

మువ్వకముత్రాలు గెలుచుట

అలహాబాదు, నవం 30:—ఇంతవరకు సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో హిందువులకుగల 36 స్థానములలోను స్వరాజ్యవాదులు 8 స్థానములనే సంపాదించిరి.

ఈ రాష్ట్రములో స్వరాజ్యవాదులు స్వరాజ్యేతురులని చెప్పేవారు గలవు. స్వరాజ్యేతురులలో ముఖ్యులై కవారు స్వతంత్రులు. వీరుగాక కొద్దికొద్దిగా మితవాదులు, భూస్వాములు, హిందూసభవారు, యూరపీయనులు, ఏవత్తమునకు చెందని వారును కలరు.

ముత్రాలు ముగ్గురును అనగా నవాబు మహమ్మదుయాన్ (సిరాటంకముగ) రాయీ రాజేశ్వరిబాబీ, ధామారురాజేంద్రసింగార్లు గెలుపు మిగుల ప్రశంసనీయము.

జైలు బ్రిటిష్ ఇంజియన్ అసోసియేషన్ కు గల నాలుగుస్థానముల యెన్నికలు డిసెంబరు 2-వ తేదీన జరుగును. అప్పుడు ఇండియా కామర్సు చైర్మనువారింకను ఒక సభ్యునైన కొనసరి యున్నది. నియోజకవర్గముల పట్టికలో కొన్ని పౌర బాటలుండుటవలన చెండు నామినేషనులు పనికిరానివై నవి. కాని జి.పి. క్రివత్సంగారు సరిగా ఎన్నుకొనబడుటచే ఒకస్థానమే ఖాళీగానున్నది. సవరణజేయబడిన పట్టిక డిసెంబరు 9-వ తేదీన ప్రకటింపబడును.

ప్రత్యేకలెంపరి ఓట్లు కలిపిన దానికంటె గూడ చింతా మణిగారికి ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చెను. కొన్ని నియోజకవర్గములలో పోలింగు చాల యెక్కువగా జరిగినది.

డెహరాడూను మహమ్మదీయ నియోజకవర్గములో నూటికి 67 మందియు, జాన్పూరు రూరలు నియోజకవర్గములో నూటికి 73 మందియు జేరిల్లీ రూరలు నియోజకవర్గములో నూటికి 67 మందియు ఓట్లొసంగిరి.

బస్తీ మహమ్మదీయ రూరల్ స్థానములో గులాంహుస్సేన్ గారును సీతాపూరులో మంత్రి ధామారు రాజేంద్రసింగుగారును గెలిచిరి.

బనారసుజిల్లా నుండి ధామారు కపింద్రనారాయణసింగుగారు గెల్చిరి. (అ. ప్రె.)

* * *

శాసనసభ

అలహాబాదు, డిసెం 1:—ఇంకనుసంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో 27 స్థానముల ఫలితములు తెలియవలసియున్నది.

ఇంతవరకు ఎన్నుకొనబడిన 74 గురిలో 18 మంది స్వరాజ్యవాదులు. 18 చోట్ల స్వరాజ్యవాదుల కపజయము కలిగినది. కొన్నిచోట్ల సెక్యూరిటీటుహాడ పోయినవి. ధరూకా బాదునుండి తీర్వారాజు (స్వతంత్రకాంగ్రెసు) గెల్చెను. ఓడిపోయిన స్వరాజ్య అభ్యర్థికి సెక్యూరిటీపోయెను. భులంపూరు యీస్టునుండి నానకుచందు శర్మగారును పాజహాన్ పూరు మొరాదాబాదునుండి భగవతి సాహాయ చైతరుగారును గెల్చిరి. చెండుచోట్లను స్వరాజ్యవాదు లోడిపోయిరి.

మొరాదాబాదు రూరల్ స్థానమునకు సర్దారుసింగు (స్వతంత్ర కాంగ్రెసు) గారు గెల్చిరి.

జాకీసిల్లానుండి భగవత్ నారాయణభార్య (స్వరాజ్యవాది) గారు గెల్చిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

బెంగాలు శాసనసభ

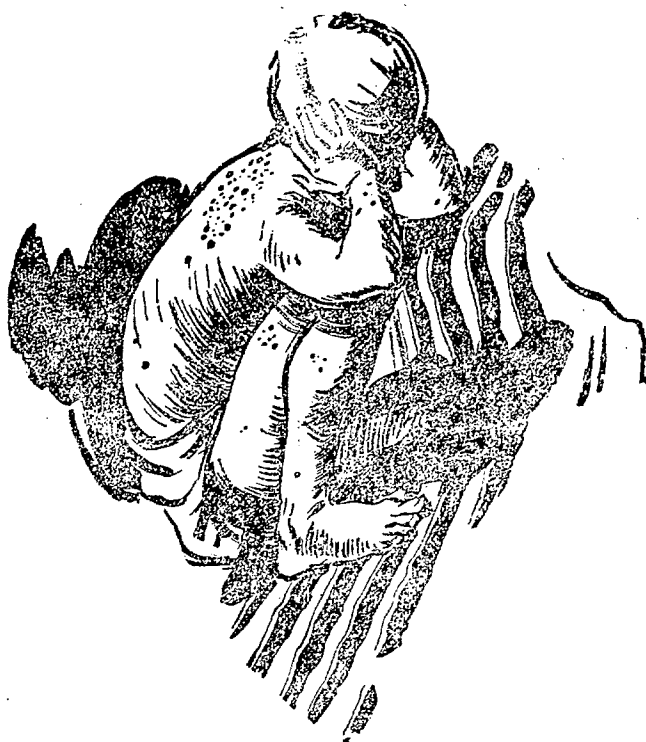
మహమ్మదీయేతర స్థానముల యెన్నికలు పూర్తియగుట

కలకత్తా, నవం. 30:—పశ్చిమ రంగాపూరునుండి (మహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గము) నాగేంద్రనారాయణ రాయ (రిస్పాన్సివిట్టు) గారు బెంగాలు శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిరి. వీరికి 4055 ఓట్లువచ్చెను. వీరి ఎన్నికతో మహమ్మదీయేతర స్థానముల యెన్నికలు పూర్తియైనవి.

ఇప్పుడు సభలో స్వరాజ్యవాదులు 43 గురును స్వరాజ్యేతురులు 14 మందియు నున్నారు.

మంత్రివర్గపు టేర్పాటు

బెంగాలులో మంత్రివర్గపు టేర్పాటులనుగూర్చి సంగ్రహించుటకై స్వతంత్ర మహమ్మదీయపక్ష నాయకు డగు డాక్టరు ఎ. సుహృవద్దీగారు నేటి మధ్యాహ్నమున గవర్నరుగారిని దర్శించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)



నా కిం చెప్పడును వానిగాదా?

ఈ ప్రకారము అత డెల్లప్పుడును చెప్పుచున్నాడు. వాస్తవముగా అతడు జబ్బుగా నున్నాడు; అయితే అది అతని స్వయంకృతాపరాధమే. అతను తన రక్తము చెడునప్పుడు మిక్కిలి తాత్సారముగా నుండెను; అందుచే అతనికి నులభముగా ఏవ్యాధియైనను రావచ్చును. ఇప్పుడు కూడ అతను భోజనముచేయజాలడు. అతని శరీర మంతయు ఘోరమైన పుండ్లు, కురుపులచే నిండియున్నది; జీవితముచే అతను ఎట్టి సంతోషమును అనుభవించుట లేదు. ప్రతిదినము క్రుషెన్ సాల్టును పుచ్చుకొనునట్టి వారితో ఇతని పోల్చి చూడుడు. వారు ఆరోగ్యముగా నున్నారు; ఆ రోగ్యముగ నుండునట్లు ఆగపడుచున్నారు. వారిచర్మము మిక్కిలి శుభ్రముగాను, అందముగా నున్నది.

ప్రతిదినము మీరు (విచిత్రమైన పాదరు) క్రుషెన్ సాల్టు ఒక మోతాదు పుచ్చుకొనిన మీ రక్తమును, లీవరును (కారిజమును) మంచి ఆరోగ్యస్థితియందుంచును.

క్రుషెన్ సాల్టునందు స్వాభావికమైన ఆటు ఉప్పు లున్నది. సకల వ్యాధులకును మూలకారణమైన అపరిశుద్ధతను, చెడు వస్తువులను మీ దేహమునుండి పారదోలును. క్రుషెన్ సాల్టు మిమ్మును ఆరోగ్యవంతులుగా చేయును. వ్యాధులను మీ వద్దకు చేరనియదు; జీవితము నందు నూతనోత్సాహమును గలిగించును. మీరు బలవంతులుగాను, విర్యవంతులుగాను యుందురు. ఏ పనిచేయుటకైనను సిద్ధపడుదురు; మిక్కిలి ఉత్సాహముతో నుందురు.



ఒక బుడ్డిని కొని నేటినుండియే
ఒక మోతాదును పుచ్చుకొనుడు.
లేనీరులో కలిపి పుచ్చుకొనుడు.
రుచియుండదు.

Kruschen Salts

విచిత్రమైన చూరము

మహాత్మాగాంధీగారు

వార్దాలో నాయకులతో నిర్దాణకార్య క్రమము సూక్ష్మిచర్చింతురు

౩౦ గ్రెగునుకు బోవుట సందేహము

బొంబాయి, నవం 30:—గాంధీగారు డిసెంబరు 3వ తేదీన అహమ్మదాబాదు విడచి వార్దాబోయెదరు. అచటనున్న సత్యాగ్రహశ్రమమును జూచుటకును విశ్రాంతిబొందుటకును బోవుచున్నారు. కాంగ్రెసునకు రమ్మని బలవంతపెట్టుకున్నచో డిసెంబరు ఆఖరువరకు అక్కడనే యుండవలెనని. లేమన్నచో కాంగ్రెసు ప్రారంభమునవరకు అక్కడనేయుండురు. నేటు జమ్నాలబజారుగారు కోరినప్రకారముకొంచుబహిష్కార వాదనాయకులు అచ్చటగాంధీమహాత్ముని కలిసికొని, నిర్వాహ

కార్యక్రమముగూర్చియు శాసనసభా ప్రవేశముపట్ల ప్రస్తుత పరిస్థితులబట్టి తమనైఖరి మార్పుకొనవలసియున్నదియు లేనిదియు విచారించుట కంగీకరించిరి. చెండవవిషయమున కాంగ్రెసులో నేడేని తీర్మానమువచ్చినచో తాము ఏమిచేయవలసినదియుగూడ నాలోచింతురు. సి. రాజగోపాలాచారిగారు బజాజుగారిని బొంబాయిలో డిసెంబరు 2వ తేదీన కలుసుకొని వార్దాకలసిబోవుటకు ఏర్పాటుజేసికొనిరి, అని నేటు జమన్లాలు బజాజుగారు పత్రికావిలేఖరికి చెల్చిరి. (అ. ప్రె.)

అఖిల భారత కాంగ్రెసుకమిటీ బెంగాలుసభ్యులు

కలకత్తా, డిసెం. 1:—నామినేషను కాగితములను పరిశీలించగా నీదిగవ సభ్యులు అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీకి ఎన్నుకొనబడిరి. శ్రీమతి ఊర్మికాదేవి, శ్రీమతి హేమద్రభ రాజుందారు, మాలానా అబ్దుల్ ఖీత్ బాకీసయ్యదు, మజీద్ బక్ష, మాల్వీ అప్రబుద్ధ్స్ చాదురీ, మాల్వీ వాహేద్ హసన్ గార్లు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాల సములు

హిందూదేశమున ముఖ్యముగ మాట్లాడు భాషలలో హిందీ బంగాళముల తరువాత తెలుగు ఆధిక సంఖ్యాకులచే మాట్లాడుచున్నది. ఆంధ్రము మాత్రమే భాషగా గలవారు 210 లక్షలుగలరు. ఒకచెన్నరాష్ట్రమునం గల పనునొకండు ఆంధ్రమండలములలోనే 161 లక్షలుగలరు. తక్కిన ప్రాంతములలో 50 లక్షలు నివసించుచున్నారు. ఆంధ్రాననియంతట 20000 గ్రామములు కలవు. గ్రామముల కొకటిచొప్పున జూచినను ఇరువది వేల గ్రంథాలయము లుండవలయును. లేకుంటేనే సర్వాకొకటిచొప్పున జూచినను 600 గ్రంథాలయములైనను నుండవలయును. ఆంధ్రాననియంతట గాంచి నెరకమాచినను 200 గ్రంథాలయములైనను లేనిచెప్పుటకు లక్షానంతములు కలుగుచున్నవి. చూచితారా; దేశభాషలలో కల్ల తెలుగులెన్నయనియు, ప్రాంత్యదేశముల ఇటాలియన్ అనియు జేరొందన ఆంధ్రవాణిమొక్క జొరగగలదు దుర్లభ. ఈ 200 గ్రంథాలయములలోనైనను సతీనములయి, ప్రయోజనకారకములను నూతనము లేవనబు నిస్సంశయము వీనిలోనైనను సహస్రగ్రంథములకంటె నెక్కువ సంఖ్యగలవి ఏబదియైన నుండజాలవు. గోదావరి, కృష్ణా, సుంబారు మండలములలో మాత్రము 25, 30 చొప్పున గలవు. మిగిలినానిలో అత్యల్పముగ కలచని వేలకొద్దమే కన్పరలేదు. ఈచుట్టికి కారాములు పారతంత్ర్యము, పేదటికము, గ్రామీణులు, పరవులకై తగవులాడుటలు, ప్రభుత్వ ద్రవ్యసహాయము లేకుండుట మొదలగునవి.

యన్నై టెడ్ కింగ్ డమ్, జర్నలి, యన్నై టెడ్ ట్రేడ్స్ అఫ్ అమెరికా, జపానీస్ వులు, బరోడానంటి దేశములలో నూరూర వొక గ్రంథాలయ ముండునని నిస్సంశయముగ చెప్పవచ్చును. మనపాలకుల బ్రిటిష్ వారి దేశములలో గల గ్రంథాలయవా ప్రినిటీంచి యొకిండుక విచారితము.

యన్నై టెడ్ కింగ్ డమ్ గ్రంథాలయములు

అచ్చట గ్రంథాలయములు నాల్గవరకు: 1. నేమనల్ తైబ్రీలు (సార్వజనిక గ్రంథాలయములు) 2. యూనివర్సిటీ గ్రంథాలయములు 3. బరో (నూండలిక) గ్రంథాలయములు 4. కాంటి (తాలూకా) గ్రంథాలయములు నేమనల్ తైబ్రీలలో లండను నగరమునందలి బ్రిటిష్ మ్యూజియమ్ తైబ్రీ అడ్వోకేట్స్ ట్యు తైబ్రీ మిరల ముఖ్యమైనవి. వీనిలో మొదటిది ప్రపంచములో కల్ల మిరలగొప్పది. ఇయ్యది 1753 సంవత్సరమున స్థాపింపబడెను. దానిలో 160 మంది యువ్యోగముగలరు. సంవత్సరము మొత్తమునూ 6 లక్షల రూప్యములు వేతనములకింద యివ్వబడును. 80 లక్షల గ్రంథములు కలవు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునం చెల్లెలను ప్రకటితముగ గ్రంథములన్నియు కాపీరైట్ ఆప్టు ననుసరించి చేర్చబడును.

మదరాసునందలి గవర్న మెంటు కన్నెనురా తైబ్రీకి నిర్మితపతియుంకిన నెంత బాగుండును! యన్నై టెడ్ కింగ్ డమ్ నందలి యూనివర్సిటీ గ్రంథాలయములలో ఆక్స్ ఫర్డు, కేంబ్రిడ్జి, డబ్లిన్ నగరమునందలి మిరల ప్రసిద్ధములు. కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరము, మచిలీపట్నము, సుంబారునంటి పట్టణములలో సర్వకళాశాలలు ఉండునని గ్రహించవచ్చెడ. ఇట్టి గ్రంథాలయములకు ప్రభుత్వద్రవ్యసహాయ మధికముగ నుండుటయే గాక, ప్రజాపోషణమును విశేషముగ నుండును. అధ్యాపకులు, విద్యార్థులేగాక ప్రజాసామాన్యమును వీనియందలి గ్రంథములను నిరూపణముగా నుపయోగించుకొనవచ్చును. అతైబ్రీలలో నానావిధ శాస్త్రీయ పరిశోధనలకు విశేషసహకారము లుండును. ఇట్టిసహకారము నూతనప్రతిష్ఠిత మగు ఆంధ్ర సర్వకళాశాలగ్రంథాలయమునకు అవరకాలముననే కలుగుగాక! సర్వకళాశాలకు సర్వాంగసంకరముగ గ్రంథాలయములే ప్రధానాంగములగు మండును. జ్ఞానార్జనమునకు పరిశోధనాశక్తికి ఎంతయు తోడ్పడగలవు. ఇక మాండలిక బరో గ్రంథాలయములు, యన్నై టెడ్ కింగ్ డమ్ లోనే 400 మాండలిక గ్రంథములు కలవని వింతగాదోయను. ఇవన్నియు ప్రజాసామాన్యమున కంబుబాటులో నుండునవియే! కొన్ని కొన్ని మండలములలో మిరల ప్రాముఖ్యమైన విశేష సౌకర్యములు గల గ్రంథాలయములు కలవు. ఒకగ్లాస్టో పట్టణమునందలి తైబ్రీకి 12 లక్షల రూప్యముల ఆదాయముచచ్చునట! ఏటా 50 లక్షల సంపుటములను పకనార్థ మివ్వబడును. ఏమి వీరివిద్యాదరణము.

మాండెస్టర్ నందలి గ్రంథాలయమునకు 10 లక్షల రూప్యముల ఆదాయముచచ్చును. 80 లక్షల గ్రంథములు యివ్వబడుచుండును. దానికింద ముప్పది శాఖాగ్రంథాలయములు కలవు. క్రాయ్ డిస్ట్రిక్ట్ అను చిన్న మండలమొకటిగలదు. అందలి జనసంఖ్య 2 లక్షలుమాత్రమే. గుంటూరుమండలమునందలి జనసంఖ్యలో తొమ్మిదవవంతు ఉండునేమో! అట్టి క్రాయ్ డిస్ట్రిక్ట్ నందలి భాండగారమునకు ఒకలక్షరూప్యముల ఆదాయముచచ్చుననియు, 150 వేలమందికి గ్రంథము లందజేయబడుననియు, 10 లక్షల సంపుటములు పకనార్థ మివ్వబడుననియు తెలిసికొనవలయు. దానికి తొమ్మిది కల్ల జనసంఖ్యగల గుంటూరుమండలము నందలి గ్రంథాలయము లన్నిటికైనను పదివేలరూపాయలైనను ఆదాయము రాజాలదు. వేయిమందికైనను గ్రంథము లందజేయబడవు. సంవత్సరము మొత్తమునూ 4000 గ్రంథాలయములైనను పకనార్థ మివ్వబడవు. ఇక కాంటిగ్రంథాలయములు కాంటియనగ తాలూకానంటి ప్రదేశము ప్రతికాంటియనను కేంద్ర గ్రంథాలయము లుండును. ఒక్కొక్కచొక్కొక్క శాఖానిలయము లెన్నియో ఉండును. గ్రంథాలయసౌకర్యములేని కుగ్రామములకు కేంద్రగ్రంథాలయపక్షమున ఆగ్రామములందలి జనులవృత్తులు పరిశ్రమలు, అభిరుదుల ననుసరించి వందల కొలది గ్రంథములు కొన్ని నియమములపై పంపబడును. భోగభాగ్యములు, శ్రీ పురుషశిశువులకులేక యెల్లరకును గ్రంథము లందజేయబడును. కొన్ని చోట్ల గ్రంథాలయములలో శిశువులకు ప్రత్యేకసౌకర్యము లేర్పఱుపబడును. ఉపాధ్యాయులు ఉపాధ్యాయులు బాలబాలికలను వెంటబెట్టికొని వానిలో నుండు వివిధగ్రంథముల ప్రయోజనములందలి చెప్పవ గ్రంథకనాసక్తిని కలుగజేయుదురు. గ్రంథాలయములలో పెక్కింటి పత్రికాపతనమునకు ప్రత్యేకపతనము లుండును. స్థానికపత్రికలు దేశీయ, విదేశీయ దైనిక, వార, పక్ష, మాసపత్రికలు విరివిగా తెప్పింపబడును. మనదేశములోనుండు పెద్దపెద్ద పట్టణములందలి గ్రంథాలయములందైనను పేదనకైనను పదిపత్రికలు లభింపనేరవు. ఆయన్నై టెడ్ కింగ్ డమ్ లో గ్రంథాలయము లుండు వివిధప్రాంతములలో ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడు సర్వగ్రంథములను పత్రికలును ప్రాంతీయములను. ఆ గ్రామదేశములలో జరుగు బహిరంగసభలును, బహిరంగోపన్యాసములను సాధ్యమైనంతవరకు గ్రంథాలయభవనములలో జరుపబడును. వివిధ శాస్త్రజ్ఞుల తమ ఆవ్యోనించి ఉపన్యాసము ిప్పింపబడును. గొప్పగొప్పవారి జయంత్యుత్సవములు, పండుగలు, వేడుకలు, గ్రంథాలయముల గూడరూముక్తింద జరుపబడును. ఆదేశము లందు గ్రంథాలయములు విరివిగా సౌధముగ నెలకొల్ప గలుగుటకు కొన్ని కారాములు గలవు. ప్రభుత్వమువారు గ్రంథాలయభవనములకు గ్రంథాలయసౌకర్యములకు గ్రంథాలయపోషణమునకు గ్రాంటుల నిత్తురు. ఇదిగాక స్థానిక సంస్థలు తైబ్రీ సెన్ అనగా గ్రంథాలయపన్ను అనునది విధించును. వినను ప్రభుత్వ స్థానిక సంస్థల ద్రవ్యసహాయము అసంఖ్యాకములగు నీగ్రంథాలయముల కంతగా యుపకరించును. విద్యాభిమానులు ధర్మశిరులు శాశ్వత విరాళము నొసంగుటయాలమున విశేషధన సహాయముచేయరును. అంద్రూ కార్మిజి అనుమహద్వాన్యండు ఇంచుమించుగా 8 కోట్లరూపాయలు చెచ్చించి 1500 గ్రంథాలయ

భవనముల నిర్మించి సార్వజనికముగా చేయెను. వైజెప్పిన తైబ్రీ రీసెన్, అనునది 1919 సంవత్సరముననే పూరిగా ప్రవేశపెట్టబడెను. అంతకుపూర్వమే గ్రంథాలయవాస్తవి బాహుళ్యము గానుండెను. కార్మిజి వంటి మహోదారుల భూరివిరాళములే కారణభూతములు. ఆమహానీయుడే గ్రామాంతరములందలి గ్రంథాలయములకు గ్రంథవిక్రయార్థమై మట్టి మూడుకోట్లరూపాయలు శాశ్వతనిధిగ నేర్పించి భాషాదేవిబులును దీర్చుకొనెను. సామాన్యపట్టణములందును, పల్లెలందును గల గ్రంథాలయములలో నూటికి 85 వంతులు కార్మిజిగారి శాశ్వతవిరాళముల మూలమున నిర్మింపబడి మొదలగుచున్నవి. ఇదివరకు వేర్వేరైనవైన 4 రకముల గ్రంథాలయములు గాక వాణిజ్యము చేయు వారికిని, కార్మికులకును రసాయనాది శాస్త్రీయపరిశోధకులకును ప్రత్యేక గ్రంథాలయములు కొన్ని యుండదు స్థాపింపబడియున్నవి. ఇందలిగ్రంథములు దేశములోనే ప్రాంతీయ భారతము ధరభాస్తు పెట్టుకొనినవిదట కొన్ని నియమముల ననుసరించి యుచితముగా పంపబడును. చూచితారా! యన్నై టెడ్ కింగ్ డమ్ నందలి గ్రంథాలయద్యము వ్యాప్తిచేంది విద్యను ఎట్లు ప్రోత్సహించుచున్నదో! ఆంధ్రాననియొక్క విస్తీర్ణము 80 వేలచదరపుమైళ్లు. జనసంఖ్య 2 కోట్ల 10లక్షలు. యన్నై టెడ్ కింగ్ డమ్ విస్తీర్ణము 121 వేల చ. మైళ్లు. జనసంఖ్య 460 లక్షలు అనగా యన్నై టెడ్ కింగ్ డమ్ లో ఆంధ్రానని మూడింటి రెండువంతులు కలవనియు జనసంఖ్యలో కనీసము 50-వ వంతుమాత్రమైనను ఆంధ్రాననిలో యుండవలదా? ఆ మాత్రమైనను నోచుకొనవలెను. కారణములు పారతంత్ర్యము, విద్యాభావ్యత, ప్రభుత్వమువారి ఉదాసీనభావము, శ్రమింతులనిరాదరణము. ఆంధ్రాననిలో కార్మిజివంటి ధనవంతులు లేకపోలేదు. ఎందఱు మహారాజులు, రాజులు, జమీందార్లు, వణిక్కిభామణులు, ఔధికారులు లేదు! విద్యాదానముతో సాటియెనది మఱొండు లేదు. పూర్వకాలమున తక్షశిల, నలంబ, విక్రమశిల, తంజావూరు, మధుర ప్రాంతములంగల గురుకులములందు గొప్పగొప్ప గ్రంథాలయములు గలవట. అట్టిస్థితి మరల వచ్చుగాక! విద్యాలయములకు, వైద్యాలయములకువలె ప్రతిగ్రంథాలయమునకు ప్రభుత్వము ద్రవ్యసహాయము తప్పనిసరిగా యిచ్చునటుల శాసనము లేర్పరపవగును. స్థానిక సంస్థలెల్లను కావలసియుండిన 10 రూపాయల కొక అణాచొప్పున తైబ్రీ సెన్ విధించుచు నూరూర విద్యాలయములనై గ్రంథాలయములు స్థాపింపవలయు. శ్రీమంతులగువారు విద్యను ప్రోత్సహింప సమకట్టవలయు. విద్యార్థి జత ముగిసినప్పుడు తమ ప్రాయమునందు గ్రంథపతనమునకు జ్ఞానసంపాదనమునకు గ్రంథాలయములే తోడ్పడగలవు. గ్రంథాలయములు విజ్ఞానజ్యోతిని ప్రజ్వరిల్ల జేయును.

సింగంపల్లి వెంకటాద్రి, బాపట్ల.

సి.కన్న ముక్తికం వెనివారివలన

చెన్నపురి ఎస్టేట్ డుథియేటర్ లో

దశావతారము

జనవరి మొదటి తేదీవరకు ప్రదర్శింపబడు

రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి మంగళవారము, గురువారము, శనివారములోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు
దినాటి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములోనున్న సాయంత్రము 5 గంటలకు
నాలుగు యాగములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణుడు అవతరించిన పది అవతారములను నాలుగు సంవత్సరములుగా
యెల్లవైపుల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తమగారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.
టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రు. 3, 2, 1, అణాలు 8. C. CUNNIAH, Proprietor.



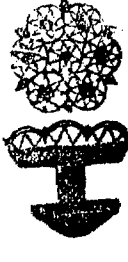
వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు, మమ్ములను మరువకూడదు.

చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దది వరకు మావద్ద స్టాకులోనున్నది!! { తృప్తికరముగా నుండును !!! }

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, ఒడ్డాణములకు కావలసినమోపులు పలురకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపువ్వులు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు పెండ్లెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కెంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగల విషయములో ఏనవాయము కావలసినను చేసెదము.

1842 తృప్తికరముగాలేనిచో గ్రీకము వాపసిచ్చెదము. ఒకదాసా మానమృగమును చూడగోరెదము. (5)

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.



ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ, ఏలూరు

తీర్మానములు

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము

మొనరికంటి తిరుమలరావుగారు

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును బలపరచుచు ఈ తీర్మానము గతసంవత్సరము బందరుసభలో అంగీకరింపబడినదనియు రాజభక్తి ప్రమాణమును గైకొనుటకును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము నామోదించుటకును ఎట్టి పరస్పర వైరుధ్యము లేదనియు కాననసభలోనికి వెళ్లుటకు మన యావశ్యము బ్రిటిషు వారినుండి స్వాతంత్ర్యమును బడయమని వాగ్దానము గావించి యుండలేదనియు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును లస నలసరాజ్యము లన్నియును తమ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుకొనుచున్నవనియు బిగ్గిరి. "నిన్న గాకమొన్న ఇంపీరియల్ సమావేశములో ఒకజాతి ఒక సాంప్రదాయము ఒకే సంఘమునకు జేరిన వలసరాజ్యములవారే మాకు సామ్రాజ్య మక్కర్లేదు" అని జెప్పుచుండ మనకి ప్రభుభక్తి ప్రమాణములు కాననసభ్యత్వము లడవచ్చునని భయపడ పనిలేదు. 150 సం॥ లనుండి బానిసత్వములో మునిగియున్న జాతి నేడు వలసరాజ్య స్వాతంత్ర్యముండున చాలునని జెప్పి కొనుటలో అర్థముగలదా? ఇదివరలో కాంగ్రెసు మతమునందు "డొమినియన్ స్టేటు" అను పదమును దీసివైచి స్వరాజ్యముని నిర్వచించియుండలేదా? ఆ స్వరాజ్యమును పదమునే విన్నవముగ అసందేహముగ నిష్కర్షగ నిర్వచనము గావించవలయునని కోరుచున్నాము. ఇంపీరియల్ సమావేశముజరిగ వారముదినములైనను గాలేదు. రెండు కోట్ల ఆంగ్లముహూజల భావిశీతిని నిర్ణయించుట కీమహాసభ కూడినది. ఇంట్లోక రేపు కొలచెదినములలో కాంగ్రెసు మహాసభ మాడనున్నది. 1919 సం॥ మాంటేగ్యూ సంస్కరణ చట్టములో బ్రిటిషువారు మనయర్హతను పరిక్షించి స్వరాజ్యము చుట్టుకూ లేదాయని విచారణ గావించుటకు మన నొసటగల వ్రాతమంగీకరింతురా? లేక మేముగూడ "నేడెంతటి బలహీనుల మైయున్నను, నేడెంత వికవత్సర విహీనులమైనను కిరి కోట్ల భారతీయులను ఇక నేమాత్రము నిరంతర దాస్యమునందు ప్రుగ్గియుండజాలరు. ఒకజాతి వేరొకజాతి నాచియుంటు కిర పొసగు" అని మనఉద్దేశ్యమును నిర్భయముగ చాటెదరా? దేశపరిస్థితుల ననుసరించి మనవిధానముల మార్పు జేసుకొననగును గాని మీసంకల్పము విశాలముగనుండ నక్కర్లేదా? ఈ దినము నేను నాప్రాణము నర్పింప నిద్దముగ నున్నాననిన అది "డొమినియన్ స్టేటు" (అనివేతరాజ్య స్వాతంత్ర్యము) కొరకేనా? డిమెంరా, మాక్స్మిస్, మైకేలుకాన్సు, గారిబాల్డిగారు కష్టముల ననుభవించుచు స్వగృహకు దెచ్చుకొనుడు. మన యాశయముమాత్రము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని స్పష్టము జేయును. గమ్యస్థానము నిపుడు జేరకపోయినను పొగిరిగింతలేవకు పోదుము. అంతమాత్రముచేత మన ఆశయమును పిడచేలే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు దానానుదాకుడై వెనకైన బద్ధావము మహారాజా మన ప్రతినిధిగాడనియు, మనభావమునందు మన నముజేయునట్టి, మననోటితో ఉచ్చరించునట్టి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే మనయాశయమని కాంగ్రెసుద్వారా చాటుచున్నామని తన తపశ్శక్తి ఫలించుచు దా యాశయ మీడేరునని ప్రవచనమునకు చాటుకొను. సందేహపరిస్థితులందే బందరులో నిరుడు ఉత్సాహముతో తీర్మానము నామోదించుచుండ ఎన్నికలందు జయముగలిగి దేశమధ దమ్యత్వాము ప్రబలియుండునపు డీతీర్మానము నంగీకరించుట కాజ్ఞేహానిమి? వలసరాజ్యములకా రందరు సామ్రాజ్యమునుండి విడిపడి పోవుచుండ మనగలి ఆలోచించువాకి లేకుండ ఇకనైనను మన నిశ్శాస్త్రమును వేలిబుచ్చకుండుట పొడిమా? కావున మహాజనులారా! తీర్మానము నామోదించవలసినదని బిగ్గిరి. (హర్ష స్వములు)

టి. ప్రకాశంపంతులుగారు

తీర్మానమును ప్రతిపూలముగ మాట్లాడుచు ఈతీర్మానము ప్రతిఘటింపవలసినది కాదనిరి. మనమిపుడు చేయబోవు పదమియో ఆలోచించుకొనవలెను. "డొమినియన్ స్టేటు" అను పదమును దీసివేసి "స్వరాజ్య"మును పదమును కాంగ్రెసు వారిదివర కవలించినారు. ఈ "స్వరాజ్య" పదమునకు వ్యాఖ్యానము జేయవలసిన యవసర మేమిగలిగినో నాకు బోధప

డుటలేదు. ఈపదమును మార్పుటకు కారణమేమి? శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గానలయననియే జెప్పుదురు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మక్కర్లేదని మేమెవరము గాని జెప్పుచుండుటలేదు. ఈమధ్య లజపతిరాయి గారు స్వరాజ్య పక్షమునుండి వీలిపోయి యథోచిత సహకారవాదులతో గలసి స్వరాజ్యవాదు లాస్థులతో గలసి బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపై కుట్రజేయజూచుచున్నారని ప్రకటించగ మోతీలాలు నెహ్రూ, "ఫార్వర్డు" పత్రికలు బహిరంగముగ రుజువుజేయవలసిన దని సవాలుజేసెను. కాంగ్రెసులో ఇంతవరకును స్వరాజ్యపక్షముతో గలసి పనిజేసి నేను యథోచిత సహకారపక్షముందు గలసి ఉద్యోగముల నాశింపజేసినదిగ గోరుచు లజపతిరాయిగారును, ఇంతవరకు కాంగ్రెసు చెప్పినచోప్పున నడచుకొనుచు నేడు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు ప్రతిగ హిందూ మహాసభాభ్యర్థులను పెట్టుచు మాళవాగారును ప్రస్తుతముండెడి కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకే సమ్మతింపకుండుటలే దీనిని మార్చి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని తీర్మానించుట కవసరమేమి? అది ఎంతవరకు ఉచితమో ఆలోచించుడు! సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునైన భయపడువాడను గాను. ఆయభిలాషయుండిన తప్పుగాదు. స్వాతంత్ర్యముకొరకు కుట్రచేసెన మనిన నేరముగాని స్వాతంత్ర్యము మాయాశయ మనిచెప్పిన నేరముగాదు. కాని మనము గౌరవ తీర్మానములో చేయవలసిన భావికార్యక్రమ మేమియో ఆలోచించవలయును. ఒకవంక మంత్రిపదవుల నంగీకరింతుమని తీర్మానము జేబోవుచుండగ దానిని ప్రతిఘటించు విషయము నాలోచించక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము స్వరాజ్య మాయని చెప్పించు టెంతసమంజసమో యాలోచించుడు! స్వరాజ్యమును పదముతో తృప్తిజెందియుండుట కవకాశములేదా? మనదేశమందు మనము నివించుటకు హక్కులేదని ఎవరును జెప్పజాలరు. స్వరాజ్యమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని అర్థము జెప్పుట కిదిమన అవసరమేమియులేదు. ఈ తరుణములో నీతీర్మానమును దెచ్చుటయు యుక్తముగాదు. ఈ తీర్మానమువలన కలుగబోవు లాభములేదు. స్వరాజ్యమును పదమే స్వాతంత్ర్యమును అర్థము నిర్వచగలదు. కావున ఈ తీర్మాన మనావశ్యకమని బిగ్గిరి. (హర్ష స్వములు)

బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు ఈ తీర్మానము ఇదివరలో బందరు సభలో అంగీకరింపబడినదనియు, ఏ దేశీయునకుగాని స్వరాజ్యహక్కు జన్మహక్కుని సర్వజనాంగీకారమైనదనియు స్వరాజ్యమున గూఢముగ నుంచుటమాడవలయుబ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని వలస రాజ్యములవారు మొనమొన్న నే సామ్రాజ్యమునుండి సంపూర్ణముగ విడిపివలెనని పోరాడుచుండ ప్రభుత్వమునకు దానానుదాకుడైన బద్ధావము మహారాజుగారు మనకు నాకుమాత్ర ప్రతినిధియై మనదేశమున కవసరము దెచ్చి పెట్టిరి. ఆసియాదేశజనులెల్ల కొల్లకొట్టుకొని తినుటకై పాశ్చాత్యదేశము లన్నియు తలపెట్టియుండు నీతరుణములో మనయా దర్శమునైనను స్పష్టముగ వెల్లపించాలని భీరువులగుటయు క్రమముగాని మనవిజేయుచున్నాను.

వి. యల్. శాస్త్రిగారు

తీర్మానమునకు న్యతిరేకముగ మాట్లాడుచు తీర్మానమును ఆక్షేపించువారు అనుసూలవాదుల ఆశయములతో భేదించు వారు గాని నమ్ముకలెననియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాయమునకు విరోధులనుట భ్రమయనియు, స్వరాజ్యమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని నిరూపించుటచేత నష్టములు గలవనియు ఇందు చేతనే దేశనాయకులుగూడ దీనిని కాంగ్రెసులో తోసివేయుచు వచ్చినారనియు బిగ్గిరి. మన రాష్ట్రీయసభవారి తీర్మానము అంగీకరించుటవలన మనకుగల లాభము లెవ్వియని ఆలోచించవలెను. మన నాయకులందరు విశేషముగ ఆలోచించిన స్వరాజ్యమే ఆదర్శమని జెట్టినారు.

స్వరాజ్యము గావలయుననునపుడే గొప్పగొప్పనాయకులందరును మనతోగలియుటకు వెనుకముందు లాలోచించుచుండ ఈతీర్మానము నంగీకరించిన వారివిషయమేమి? (ప్రశ్నిస్తాడు, పోలేపాతూరు అని సభలో కేక) నెహ్రూ పంకిగారు వాటి యాశయ తీర్మానము నుపపాదించెను. అట్టి కనీసపు కోరికయే

1925 సం॥ సెప్టెంబరు మాసములో గావించిన యుపపాదన ఈమధ్య కాననసభా బహిరంగ మనము జరిగినను నేటివరకు దానిని ప్రభుత్వమువారు సఫలపరచ లేదు. అట్టిప్రభుత్వమువారు మనము స్వరాజ్యము కావలయునని కాసిలేముపై తీర్మానము గావించినంతమాత్రమున లక్ష్యముజేయుదురా? 1921 సం॥లో కాంగ్రెసునందు లక్షలకొలది సభ్యులుండిరి. నేడెందరుగలరా? బ్రిటిషువారింతమాత్రమునే స్వరాజ్యము నొసంగబోరు. ఈప్రభుత్వమువారితో ఆచరణవలన పోరాడవలెనుగాని మాటలుతీర్మానములచే ఎదుర్కొనజాలము. నేటికిని కాంగ్రెసులో స్వాతంత్ర్యమును కోరువాడెందరోగలరు. ఈమహాయజ్ఞ మందు కిరి కోట్ల ప్రజలు ఏకగ్రీవముగ పనిజేయవలసియున్నది. అందుచేత ఈ తీర్మానమును అంగీకరించి దేశములో మనమండెడి మార్పులన్ని పోవును. (ఏమి లెగ్గదు అని కేకలు) కావున తీర్మానము నంగీకరింపవలసిన బిగ్గిరి.

వటేలుఖానా రామారావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి

గిద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

తీర్మానముపై మాట్లాడుచు స్థానికపురపాలక సంఘపై జాతీయపతాకమును స్థాపింప శక్తి లేక యున్నామనియు, చిన్న పురి కార్మికేషనుపై స్వరాజ్య పతాకమును నిలుపుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రతిఘటించిననియు, ఇయ్యది ప్రజలలో అంతర్భేదములు, కలటలు, లేనికారణమేయనియు, అట్టితితో స్వరాజ్యమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని నిర్వచించుటలో అర్థములేమియు, స్వరాజ్యపదము నిర్ణయబ్రహ్మరూపమున నున్నదనియు, ఏసమయమున కనుసూలమును అర్థము ఆ సమయమునకు తీసుకొనవచ్చుననియు, పరమత్వహీనులమై పోరాడుకొను నీదినములలో కాంగ్రెసు మహానాయకులచే నిర్ణయింపబడిన తీర్మాన స్వరాజ్యపదమును నిలుపుట యుక్తమనియు, మాటిమాటికి ఆచరణజేసి తీర్మానములు గావించుటవలన ఉపయోగము లేదని బిగ్గిరి.

దువ్వూరు సబ్బయ్యగారు

పిదప దేశభాంధవి దువ్వూరి సబ్బయ్య, మహాపాక రంగయ్యనాయుడుగారు తీర్మానమున కనుసూలముగను, కందాళ సర్వేస్వరశాస్త్రి, సి. రాజగోపాలా చారిగారు తీర్మానములకు ప్రతిపూలముగను మాట్లాడిరి. (రాజగోపాలాచారిగారి ఉపన్యాసము వేరొకచో ప్రచురింపబడినది)

అభ్యర్థిములు

ఈ సమయమున "ఈ యంశమును వివేచివేసి పరియోగ యంశమును చెల్లించవలసినది" ఉపపాదన గావించుచు తీర్మానమునకు అనుసూల ప్రతిపూలవాదు లందరును స్వాతంత్ర్యమునే కోరువారనియు, దేశమునకుగాను ప్రాణములైన ఈనాడు ధారపోయుట కెందరు సంకల్పించుగలరో స్థిరపడినదనియు, స్వరాజ్యపదమును నిర్వచించుటలేనా లేదా యను విషయములో మాత్రము ధౌధాక్షిప్తాయులనియు, రాజగోపాలాచారిగారి యుపన్యాసమును వివేచింపవలె ఈతీర్మానము నింతటితో విరమించుటయే యుక్తముగ లోచుచున్నదనియు, అందుచే మహాత్మ గాంధీగారి కోర్కెనగుడ మన్నించినవార మగుదున్నామనియు, స్వాతంత్ర్యము కనలేనని జెప్పుటలో అందరు ఏకాభిప్రాయులై యున్నారనియు బిగ్గిరి ఉపపాదన గావించిరి.

ఈ యుపపాదనకు కొందరు ఆక్షేపించిరి. చివరకు ఉపపాదన వోటుపెట్టుటకే అధిగంఘ్యములచే అంగీకరింపబడెను. పోలుకొనగ తీర్మానమునకు 71 అనుసూరు, 86 ప్రతిపూలరుండుటచే ఉపపాదన వీసిపోయి తీర్మానముపై వరల చర్చ ప్రారంభింపబడెను.

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు

హర్ష స్వములు చెలగ లేచిమాట్లాడుచు దేశములో సమస్తజాతులను స్వాతంత్ర్యము నభిలషించుట సహజమనిబిగ్గిరి. కాని అట్టి స్వాతంత్ర్యాభిలాష ఎంతవరకు సఫలముగాగలదో, బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో ఏమిదమైన సంబంధమునలేక ఇతర స్వాతంత్ర దేశములవలె స్వేచ్ఛను బొందుటకు శక్తింతులమైయున్నామా లేమాయనువిషయమును ఆలోచించవలెను. స్వాతంత్ర్యాధిపత్యము సుండుకొనవచ్చును. ప్రజలు భావదాస్యమును వీడి, మానవులను సహస్వత్వమున స్వాతంత్ర్యమును గోరవలెను. అట్లు స్వాతంత్ర్యాభిలాషియగువాని కేమాత్రమును మనోదౌర్బల్యముండరాదని గాంధీమహాత్ముడును చెబించియున్నాడు.

వాణిజ్యపరిమళము మార్పుటకు సమర్థులైనారు. ఆదర్శముగమాత్రము సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నుంచుకొనవచ్చును. ప్రజల మనోభిరుంధులగు దాస్యభావములను పోగొట్టవచ్చును.

“ఇంటియో సమావేశ విషయములో మీయభిప్రాయమును” యొకరు ప్రశ్నించెరి.

పంతులుగారు మాట్లాడుచు ఆవిషయములో తాము ధీమా కల్పించుచు గావించియు, కేవల స్వత్రప్రసంగములవలన అధిమతముగ, అనుగ అంకాతముచేసిన తామే ముందుజేసియుండెడివారనియు, కాని వనప్రతిభలను చక్కగ గమనించి నమనుకొనియు, చలనరాజ్యములందు కార్యనిర్వహణక్రియనుకల్పించుచు, ఇప్పటికే కాంగ్రెసులో ఎన్నియోచికిలం, భిన్నాభిప్రాయములు గలవనియు, కాంగ్రెసు దుర్బలముగ నున్నదనియు వివరములను వివరించు కలుగజేయరాదనియు, ఈసమయములో కాంగ్రెసు క్రియను మార్చుకోవలసివచ్చుననియు, కేవలము ఉత్సాహమువలన కార్యనిర్వహణ గావాలనియు కాంగ్రెసుక్రియ నింతవరకు వచ్చుననియు మాట్లాడుచు పోయినందు బట్టిరి.

అయ్యదేవర కాశ్యపరావుగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు గతసంవత్సరము బందరులో ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడినందున నాటికిని నేటికిని తీర్మానమును త్రోసివేయకగిన మార్పు లేమియు లేననియు, మీరు మిక్కిలి బ్రతిభవారింకను ధీమాకలిగియున్నారని భారతీయశాసనముల పట్ల ఆసక్తియును జూపుచున్నారనియు, పూర్వముకంటె దేశమునందు తాము మినుముడించినవనియు, దేశముస్వాతంత్ర్యముకొరకు ప్రయత్నములు చేసిన అంగ్రదేశమును అంగ్రనాయకులను వెనుదిరుగనియు, కాన్ఫిడెన్స్ లోనికి జోయిచేయగలదేమియు లేననియు, డైరెక్టు వెల్లువలను, ప్రజామలర్షియంట్లు జలనో స్వరాజ్యము రాగలదనియు, కావున ఈ తీర్మానముల నంగీకరింపవలసినదిగ గోరిరి. —పిమ్మట నీ రాత్రికి సభ ముగింపబడెను.

సాంబమూర్తిగారి ప్రత్యుత్తరము

మరుసటి ఉదయము (30-11-26) మహాసభ తిరిగి సమావేశమైనపుడు శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు తమ యువస్వాసమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడినవారికి సమాధానమొసంగిరి.

“సక్రమ పక్షములే అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలయునను కాంగ్రెసు మతము కాంతి సక్రమపక్షములే స్వరాజ్య సంపాదనముగ కాంగ్రెసువారిచే మార్పు చేయబడననియు భావించి స్వయంస్వరాజ్యకాంక్షము సభిజేసింపమను ప్రయత్నము చేయుచున్నారనియు, కాంగ్రెసులోని రెండు అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యమును స్వరాజ్యముగ మార్చినపుడు విసెంటు, మరేచరవాడ దేశ్, శ్రీనివాసరావు మొదలగు వృద్ధులు మిగిల ధీతిజేసి రనియు బట్టిరి. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో నుండిన అధినివేశ రాజ్యము లన్నియు సామ్రాజ్యము నుండి విడిపోవుచున్నవి. అట్టితేలి భారతదేశము బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో నుండుట వలన నా గరికత, విశ్వర్యము, వాణిజ్యము, జాతి గౌరవ మే మాత్రమును సంరక్షింపబడజాలననియు, అట్టి యీ నిరుపయోగమున సామ్రాజ్యమునుండి చీలిపోయి కావలయుననిన, బ్రిటిషువారి యాశయములతో మన మేకిభవించిన పిమ్మట పాత్రులుగజేసికొనవచ్చుననియు, ప్రస్తుతము బ్రిటిషువారియొక్కయు మనయొక్కయు ఆశయముల కేమాత్రము అన్యోన్యత లేదనియు, తెల్లజాతుల అధికారమును, విశ్వరాజ్యభివృద్ధి వారి దృష్టిలో నుండుననియు, తెల్ల నల్లజాతులకు గొప్ప వైతిక యువము రానున్నదనియు బట్టిరి.

తీర్మానమున కిపుడు గల అగత్యము

ఈతీర్మానము నిపుడే చేయుట కావశ్యకత గలదు. ఏమన, చలనరాజ్యముల కెల్లను స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలెనని కాగితములు వ్రాసికొని భారతవర్ష సీతినీ మాత్రము 1919 వ సం॥ నందలి సంస్కరణపట్టిమే చాలునని నిర్ణయించిరి. మన తరపున సమావేశమునకు వెళ్లిన బర్మాను మహారాజు గూడ ఇందుల కంగీకరించి సంతకము చేసిరి.

1920 సం॥లో మనము గావించిన మహాత్మాగము, శాంతిసమరములయొక్క ప్రయోజనమునందు, బట్టిరి. అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము అవర్జముగ నుండిన ప్రభుత్వపరాయణులు గూడ కనగో గలిసి యుండుటకు పిలువగలదని మనవారు తలంచుచున్నారు. స్వరాజ్యమునుపదము సందిగ్ధముగ నుండి వెళ్లు అర్థములను తా వొసంగుచుండుటవలననే మంత్రిపదవుల నంగీకరింపబడు స్వరాజ్యమునే అనుకొనుటకు తా

వొసంగుచున్నది. ఎవరియిష్టము నప్పినటుల వా రాయర్థమును గావించుకొనుచున్నారు. సి. రాజగోపాలాచారిగారు చెప్పినటుల స్వరాజ్యమనిన సామాన్యజనుల కెల్లరకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మనియే వారి యర్థము. 100 కి 90 వందలి గల జనసామాన్యముయొక్క అభిప్రాయము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమై యుండ బహుజనాభిప్రాయము ననుసరించి, ప్రజాశాసనమును స్వప్రముగ దెలుపవలసినదనియే కోరుచున్నాము. (హర్ష ధ్వనులు) ప్రజల యభీష్టమును నెరవేర్చవలసిన బాధ్యత మనపైలేదా? మనము నీరసశీతియందున్నాము గాన ఈతీర్మానమును గావించుట కిది యచనుగాదని దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు పోయియుండిరి. నీరసశీతియందు బడి యుంటిమని ఎల్లప్పుడు మన మిరవాదసోచరు లనుచునే యున్నారు. 1919 సం॥ నందే మిరవాదులు జాతి బలహీనశీతియందున్నదని పట్టిరి. రాజకీయపరిస్థితులందు కలత లేనట్టికిని లేకుండబోవు. అనాడు బెసంట్లు బెసమ్మన్నగువారు గాంధీ మహాత్ము నెదుర్కొని ఏవిధముగ ప్రతిఘటించిరో అటులే ఈరోజువరకు ప్రతిపూలు రుండకలేవు. నేడు స్వరాజ్య పక్షమునకు లాలాచీ, మాంసాగారలు ప్రతిపూలుగా నుండలేదా? కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ యొనరుచు, ఆకాంగ్రెసు అదేశము వచ్చినపుడు వెంటటప్పయ్య పంతులుగారు సి. రాజగోపాలాచారిగారు కాంగ్రెసులో చేరి పని చేయలేక పోయిరి. నేను వెళ్లి వెంటటప్పయ్య పంతులుగారిని స్వయముగ ప్రార్థించితిని. “కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ విన్నది. మీరు వచ్చి కార్యభారమును గైకొనుడు” అని కోరిన పంతులుగారు రందులకు అధ్యక్షులు :—అయ్యా! అది ఆంతరంగికముగ వ్యక్తులకు సంబంధించిన విషయము. మీరు వెంటటప్పయ్య పంతులుగారితో జెప్పుటయు, మీకు వారు సమాధానము లొసగుటయు సభలో తీసుకరావల దని గోరిరి.

సాంబమూర్తిగారు :—మాట్లాడుచు గాంధీగారి కేరు నువయోగించి రాజగోపాలాచారిగారు మాట్లాడుట కధ్యక్షులంగీకరింపజాలరు. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ ఇచ్చినపుడు వెంటటప్పయ్య పంతులుగారు దూరముగ తొలగియుండుట పంతులుగారు తప్పు జేసిరి—పెద్దలైన పంతులుగారికి నమస్కరించి చెప్పుచున్నాను. మనలోని కొందరు పెద్దలు తాము ఓటునిచ్చుట మానివేసి ఇతరులను కొందర నివ్వకుండజేసిన విషయము నే నెరుంగుదును. (గాంధీగారుగూడ అట్లు జేసివారని సభలో యొకరు) మంత్రి పదవులు పుచ్చుకొందమని జెప్పు, లాలాచీ మాంసాగారులకును, మంత్రిపదవులకురలేదు. కానసభలో వెళ్లవచ్చునని జెప్పు ప్రకారంపంతులుగారికిని, కానసభలో వెళ్లరాదను వెంటటప్పయ్య పంతులుగారికిని సమాధానము గడురుట అసంభవము. దేశములో త్యాగశక్తి గలిగినపు డేవలవిభావములందును గల కళంకములయొ దహనమొనరింపగలదు. అంతేగాక సంఘులు, రాజీనామాలు జేసినంతమాత్రమున ఏమిప్రయోజనములేదు. దేశమునందు రాజకీయపక్షములను కలసి పనిజేయవలయుననిన ఈ అంతులబోంతలు పనిజేయవు.

త్యాగపూరిత కార్యక్రమ మవసరము
త్యాగపూరితము కార్యక్రమము దేశము ఎదుట బెట్టిన గాని వికమత్యము చేపూరజాలదు. కాననోల్లంఘనమే అట్టి పరిస్థితులను దేగలకార్యక్రమము.
నా మిత్రులనేకులు “మనకాయుధములు, ఫిరంగులు లేవు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మెట్లువచ్చు”నని బట్టిరి. “అట్లు చెప్పలేదు” అని యొకధ్వని) శాంతి సక్రమమార్గములేత స్వరాజ్యమును సంపాదించబాలిననో అట్టి శాంతిమార్గములేతనే స్వాతంత్ర్యమునుగూడ సంపాదించగల్గుదుము. లోకకళ్యాణముకొరకై, భారతవర్షము ప్రపంచమునకంతయు నొక ధర్మ సందేశ మొసంగుటకుగాను భగవానుడు భారతవర్షమును ఆయుధవిహీనగ విచిత్రపరిణామము గావించినాడని నేనమ్ముచున్నానుగాని బ్రిటిషువారు మనల నిరాయుధులుగ జేయలేదు. (వినుడు, వినుడు, హర్షము). మహారుషులు జననమందిన ఈ పుణ్యభూమియే. ఈ నూతన శాంతిసందేశమును ప్రపంచమునకు ప్రకటించుట కేర్పరపబడినది. మీ భావదాస్యమును తొలగజేయవలెను. సందేహములను దేశముకొరకు అర్పించి స్వరాజ్యమును బడయవలెనని పట్టుబట్టిన బ్రిటిషువారిని చంపి వారిశవములపై మనము రాజ్యమును నిర్మింపబనిలేదు. వారి హృదయములలో నుండెడి ద్వేషము, అనూయలను ప్రేమతత్వముచే నశింపజేయవలెనని ప్రయత్నించుచున్నాముగాని వారి దేహములను నశింపజేయవలయునని గాదు. ఇదియే మానవునియందుండు అద్భుతశక్తి. బ్రిటిషువారి హృదయము నాకర్షించి, వారి హృదయపరివర్తనమును గావించి మనము రాజ్యమును నెలకొల్పవలెను. ఆయుధములు మన కక్కరలేదు.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు మాట్లాడుచు ఆచరామోగ్యమున కార్యక్రమము(Practical programme)యొకటి లేనిదే మనము ముందుకు వెడలరాదనియు, గాంధీగారు అట్టికార్యక్రమమును తయారుజేసి ముందుకు నడచెననియు బల్కియుండిరి. కంటికి కనుపించు సాధనములుగాక నూత్నదృష్టికి గోచరించు భావనిర్మాణ మొకటిగలదు. రొట్టుచట్టమును ప్రవేశపెట్టినపుడుగాంధీమహాత్ముడుభావనిర్మాణమునుగనిపెట్టితేగాని ఆయుధములు లేవు. శాంతి ఉద్ద్యమమునందు గావలసినది మానసికదీక్ష, భావవికాసము. 1920 సం॥ లో దేశమునందొకకార్యక్రమము గలదా? బాబ్లాల్ తీర్మానానంతరమే నిర్మాణకార్యక్రమము ప్రవేశపెట్టబడినది. నిర్మాణ కార్యక్రమము పూర్తియైనగాని దేశములో నీ శాంతివిప్లవము కూడవని నేను నమ్ముచున్నానుగాను. దేశ మెల్లప్పుడు సిద్ధముగనే యున్నది. దాస్యములో మునిగియున్న జాతికి కార్యక్రమమేమనిన పాలకులకాననములను నిరంతర ముల్లంఘించుటయే. (వినుడు వినుడు) కాననోల్లంఘనమే దేశమునందలి కార్యక్రమము. అదియే ఆచరామోగ్యమైనది.

మహాత్ముర కయిష్టమా?

రాజగోపాలాచారిగారు గాంధీమహాత్మున కీ తీర్మానమును గావించుట కిష్టములేదు. కాబట్టి చేయవద్దని జెప్పిరి. ఏ విషయమునందును గాంధీగారి కేడును ఉపయోగించు చుండురనియే. ఎప్పుడుగాని ఈయనపై హేమబహుసేరము అంతమాత్రముచే ఈయనగారి పక్షమున వోట్లవచ్చుచుండురు. గాంధీగారికి మన యభిప్రాయముల కెల్ల వలెను. ప్రజలు తమ భావములను నిర్భయముగ స్వతంత్రముగ ప్రకటించవలయునని గాంధీమహాత్ము డెన్నియోమారులు జెప్పియుండెను. మన నిజోద్దేశములను వెల్లుచుక దాచియుంచిన గాంధీమహాత్ము డటునండి ఏమిజేయగలడు? నిజముగ మనకు గాంధీమహాత్మునిపై భక్తియుండిన మనయభిప్రాయములను స్పష్టముగ తెలియజెప్పవలెను. సి. రాజగోపాలాచారిగారిపంటి వారికిప్పుడు మన ఆశయములను స్పష్టముగజెప్ప జంకెదరు. కావున ప్రజల మన మనమోక్కెల దెలుపవలెను. నేడు మనమందరమును కాననోల్లంఘనమునకు సిద్ధులగున్నామని జెప్పిన నేడే మహాత్ముడు ఉద్ద్యమమును మొదలెడగలడు. ఈసందర్భములో సభలో ఒకరు కొన్నిప్రశ్నలువేసిరి.

సాంబమూర్తిగారు సమాధానముజెప్పుచు తమకు కాననోల్లంఘనమందు నమ్మకముగలదనియు, అట్లు విశ్వసించువారు దమ యభిప్రాయముల స్పష్టముగ మనఃపూర్వకముగ జెప్పురిటకు వెనుదిరుగనియు బట్టి.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు (Repudiation of debts) బ్రిటిషువారి దేశపరిపాలనలో గావించిన అప్పులు ఈదేశముకొరకై గావించబడిన గావున ఆరుకూలులకు మేము బాధ్యులముగామను తీర్మానమును కాంగ్రెసులో ప్రవేశపెట్టిరి. అతీర్మానమును తదకు గాంధీగారుగూడ అంగీకరించిరి. అతీర్మానమునందు “ఆచరామోగ్యము కార్యక్రమము” (Practical programme) ఏమిగలదు? అతీర్మానము కేవలము మన ఉద్దేశము దెలియజేయుటకే. కావున ఇందును ఎట్టిలోపములేదు. రాజగోపాలాచారిగారు మనకు కార్యపరత లేదని నిన్ను మెల్లగ మందలించిరి. ఇది కార్యపరత్వమా? సర్వనిర్ణయము గావించవలసినవచ్చినపుడుప్రతివాడును తమ స్వతంత్రభావములను జెప్పుకొనవలెను. “నియమము లేవిధముగనున్నను తాము అన్యక్షులైన చర్చ నిలిపివేయుదునని రాజగోపాలాచారిగారు బల్కుటయుక్రమా? ఈవిషయములో నిర్మోగములముగ, నిర్భయముగ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గావలయుననువారు పడుగురు వోట్లవచ్చినను చాలును. స్వాతంత్ర్య మక్కరలేదను వారు ప్రతిపూలుగా వోటువేయవచ్చును. నేడు చేయబోవునది స్వాతంత్ర్య ప్రకటనగాదు. స్వరాజ్యమును పదమును “సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని నిర్వచించుచుండే!” మన ఆశయమును వెల్లుచుచ్చుటకు పిలువగలవారే అనుకూలముగ వోటువేయవచ్చునని బట్టిరి.

అనుకూలురు 100, ప్రతికూలురు 53

పిదప తీర్మానమును వోటుకు బెట్టుటకు అధ్యక్షులు నిశ్చయించిరి. ఇంకను ఉపపాదనపై మాట్లాడుట కందరో ఉత్సహించియుండిరి. కాని ఇప్పటికే చర్చ సంపూర్ణముగ జరిగినను సభిప్రాయముతో తీర్మానమును అధ్యక్షులు వోటుకు బెట్టిరి. ప్రతినిధులందు అత్యుత్సాహము ప్రబలెను. మొదట సాధారణముగ వోట్లు గైకొనబడెను. పిమ్మట పోలు గైకొనబడెను. అనుకూలురు ప్రతికూలురు ప్రత్యేకముగ విభజింపబడి లెక్కింపబడిరి. తీర్మానమున కనుకూలురు 100 రును, ప్రతికూలురు 53 అగుటచే కంఠాశ్చస్యము చెలగ తీర్మానము నెగ్గనని అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి.

నివిలు శాసనోల్లంఘనము

“భారతదేశ స్వరాజ్య సంస్థాపనకు శాసనోల్లంఘనమే సాధన మనియు, విరివిగ వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమును జేయుటకు దేశము సిద్ధముగ నున్నదనియు, శాసనోల్లంఘనమునకు తరుణ మాసన్న మైనదనియు, ఈసభవారు నమ్ముచు వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమును విరివిగ అన్ని రాష్ట్రములలోను ప్రవేశపెట్టుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయవలయునని అస్సాం కాంగ్రెసువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు” అను తీర్మానమును డా॥ బ్రహ్మజోస్యుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు ఉపపాదించుచు సమష్టి శాసనోల్లంఘనమునకు దేశపరిస్థితు లనుకూలముగ నుండునా లేదా యని తరుణమునకై వేచియుండునలెను గాని, వ్యక్తి శాసనోల్లంఘన కెట్టి యాత్మేహాయు నుండ నక్కర లేదనియు, ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడునని నమ్ముచున్నా మనియు, ఇంక నేమైన జేష్టననియుండిన కడపట జెప్పెద మనియు బల్కిరి.

శరణు రామస్వామిచౌదరిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు దేశములో వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమైనను లేనిచో ప్రజలలో ఉత్సాహమును బురికొల్పజాల మనియు, శాసనోల్లంఘనము లేనిచో మాంద్యస్థితి ఏర్పడున నియు, శాసనసభ ఎన్నికల ఆందోళనములను కొంత ఉత్సాహము దేశమునందు గలిగెననియు, ఎప్పటికప్పుడు శాసనోల్లంఘనము జెట్టి ప్రభుత్వమువారికి ఒత్తిడిని గలుగజేయవలయునని యు బల్కిరి.

వి. యల్. శాస్త్రిగారు

తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు స్వరాజ్య సంపాదనకు శాసనోల్లంఘనమే శరణుమని కాంగ్రెసువారు ప్రతిపదనమున జేయుచునే యున్నారని సమయముగో రకు వేచియున్నారని పల్కిరి. అట్టిసమయ మరుచెంచినపుడు శాసనోల్లంఘనము అభిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ ముగారు పూనుకొనియున్నారని, అట్టిస్థితియందు మన మీ తీర్మానముజేయు టనుచితము. 1920 సం॥ కంటే మనకిప్పుడు అ నుకూలపరిస్థితులు గలవా లేవాయని విచారించుటకు కొంతకాల ము పట్టగలదు. కాబట్టి ఈ తీర్మాన మిప్పుడవసరమనిపల్కిరి.

నృసింహ దేవర సత్యనారాయణగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు గ్రామపునర్నిర్మాణ మొంత యావశ్యకతకై స్వరాజ్యమునకు శాసనోల్లంఘనమును అంటి యావశ్యకమనిపల్కిరి. యుద్ధమునందు ముందుండి పోరాడునైని కలు కొందరును, వారికి తోటలందిచ్చువారు కొందరు నుండు నట్లు ఈ శాంతియుద్ధమునందును ప్రాంతములు వలసలకు సంసి ధులగువారు కొందరును, నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు మరికొందరు నుండవలెను. నిన్నుగాక మొన్న మాండీ, మాలవ్యాగారలపై నిషేధపుట త్రువు నొసంగినపుడు కాంగ్రె సు ఆజ్ఞకై వేచియుండిరా? తమ ఆత్మగౌరవమును నిలుపు కొనుటకై వారు శాసనోల్లంఘనమును గావించి యుండ లేరా? రాజకీయోద్ధమముందు ఆహుతియగుటకు కొందరు యువకులను తయారుజేయు టత్యనసరమని పల్కిరి. (హర్ష ము)

శ్రీ మండేశ్వరశర్మగారు

తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు కొందరు వ్యక్తులు శాసనోల్లంఘనము జేయుటకు సిగ్గుగనున్నను వారిని అనుసరించుటకు ప్రజలు సంసిధులై యుండవలెననియు, అట్టిస్థితి గలిగినచో దేశము నందు శాసనోల్లంఘన మును జెల్లవలెననియు, అదియైనను మన ఆంగ్ల రాష్ట్రమునకు సంబంధించి నంతవరకు తీర్మానించుటలో అగ్ధముగలదు గాని ఇతరరాష్ట్రములందు గూడ ప్రవేశపెట్టవలసినదిగ కాంగ్రెసు వారికి శిఫార్సు జేయుటలో అగ్ధములేదనియు, ఎన్నికలలో గలిగిన ఉత్సాహ మెంతవరకు నిలుచునో ఎరుంగకయే ఈతీర్మానము నింతలో ఆమోదించుట కూడవనియు బల్కిరి.

దేశబాంధవి దువ్వారె సుబ్బన్నగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు ఉత్సాహకరముగ ఉపన్యసింపుచు తమవంటి శ్రీలే శాసనోల్లంఘనమును సిగ్గుగ నుండ సభ్యులు వెనుకాడుట ధర్మముగా ఈతీర్మానమే ఆమోదింపబడనిచో ఆంగ్లదేశమందీ సభలవలది ఉపయోగమే లేదనియు బల్కిరి.

కందాడ నశ్వేశ్వరశాస్త్రిగారు

తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు ప్రస్తుత పరిస్థితులలో శాసనోల్లంఘనము జేయుటకంటే కొంతవరకు నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించి, దేశములో బాగుగ ప్రబోధముగావించి, ప్రజలను తయారుజేసి విద్యుట శాసనోల్లంఘనమును గావించవచ్చుననియు, మాండీ మాలవ్యాగార లొన గ్గిన శాసనోల్లంఘనమునకు ను, కాంగ్రె సువ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమును గావించుటకును సంబంధమే లేద

నియు, ప్రస్తుతము దేశములో పనిజేయువారు పనుగురును జైలులోగూర్చుండిన పనిజరుగవనియు, జైలులోనున్నట్లు లే తలంచుకొని కొలదిమానములు మంజులములందుండు తిరిగి ప్రచారము జేసిన ఇట్టివారందరిో వ్యక్తులు జైలుదేశగలరనియు, శాసనోల్లంఘనమునకు వ్యతిరేకులముగాముగాని, అట్టితరుగా మింకను రాలేదనియు బల్కిరి.

మతం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు 1919 సం॥ ఆనవోయోధ్య మును ప్రవేశపెట్టినపుడు జనులు సిగ్గుగనుంకిరాయని ప్రశ్నించిరి. బ్రిటిషువారు మనదేశము తమదేవులలోనుంచి విడివడ కుండ పిడికిలి బిసింపుచున్నారు. దేశము సర్వావస్థ సర్వకాలము లయందును సిగ్గుగనేయున్నది. అనియునుగాక కాంగ్రెసుకు శిఫార్సుమాత్రమే జేయుచున్నాము. ఈమాత్రము తీర్మానము నైనను గావించునో ఈమహాసభలలో మనము జేయగలగున దేమిగలదని బల్కిరి?

గరిమెల్ల సత్యనారాయణగారు

తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు శాసనోల్లంఘనము వ్యాపార స్వరాజ్యము లభించుట నిశ్చయమేయైనను పూర్వమువలె జైలుకు వెళ్లగల వారు అంతమంది లేరనియు, మహానాయకులు వచ్చి మనకు మార్గదర్శకులై నగాని మనము పనిజేయజాలమనియు, పూర్వ మునకును నేటికిని పరిస్థితులలో మార్పుగలదనియు, కావున ఈవిషయమును వ్యక్తులకే వదలివేయవలయునేరవ్వ కాంగ్రెసు తీర్మానింపరాదనియు బల్కిరి.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు గరిమెల్ల సత్యనారాయణ గారు జైలులోనుండి కాలములోనే అనేకభాషలలో శాస్త్రోంఘముల వచించి దేశమునకు, భాషకు నేనజేరిననియు, ఉపనోల్లంఘనమునకు దేశ మెల్లపుడును సిద్ధముగనే యున్నదని యు, సహాయనిరాకరణోద్ధమమునకు దేశమంతయు ఆరమాస ములలో తయారైనదనియు, కావున స్వరాజ్యము గావలయు నని ఏమాడు ధృఢానకల్పముగలిగినో నాటినుంచియే దేశము సర్వసంసిద్ధమై యున్నదని బల్కిరి.

తాటికొండ వృద్ధముర్తిగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేక ముగ మాట్లాడిరి.

టి. ప్రకాశంపంతులుగారు

తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు ఇదివరలో మాట్లాడినవారందరూ దేశభక్తులును, ఒక సంవత్సరము మొదలు విదారు సం వత్సరముల వరకు జైలుకు వెడలి వచ్చినవారనియు బల్కిరి. ఇటువంటివారందరు మాట్లాడినవిషయ జైలుకు వెళ్లనేలేదే ప్రకాశంగారు శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రతి కూలముగ మాట్లాడుటలో వింత ఏమని కొందరు సందియపడ వచ్చును. (నవ్వు) శాసనోల్లంఘనమును దేశమునందు ప్రారంభించి నది. గాంధీమహాత్ముడు అట్టి ఉద్యమమును దేశములో ప్రవేశ పెట్టినపుడు దేశమునందెట్టివాతావరణముండవలయునో వ్యక్తి సమష్టి శాసనోల్లంఘనముల కెట్టిపరిస్థితులవసరమో నారుకొన్ని సిద్ధాంతములు గావించిరి. అసహాయోద్ధమమును వెలకొన్నది వారు తనపరిస్థితులు లేనందున శాసనోల్లంఘనమును నిలిపి వేసితిమని చెప్పినవారువారు. ఎన్నికలందేశముగ బనిచేసినవారు త్యాగమునకు వెనుదీయనివారి తీర్మానమునందు భేదాభిప్రాయు లైరి. నేను జైలుకు వెళ్లకపోయినను సలహాజేప్పుటకు సందే హించను. ఏలన జైలుకు వెళ్లనలెనని నే నెంత ప్రయత్నించి నను ప్రభుత్వమువారు నన్ను నిర్బంధింపలేరి. నా సంపాద కత్యమున వెలువడు స్వరాజ్యపత్రికలో నన్ను నివ్వవలదని ప్రచారము జేసినను నిర్బంధింపలేదు. 144 వకే ను నెన్నిమారు లు ఉల్లంఘించినను నన్ను పట్టుకొనకపోయిన నాలోపమేమి యును లేదు. ఒకమారు నన్ను నా సహాయ సంపాదకులగు కృపానిధిగారిని కోర్టువారు సం జాయిషి ఇవ్వవలసిన దిగ కోరినపుడు “మోక్షాధికారమేద”ని జవాబు జెప్పినను మమ్ములను నిర్బంధించనిచో మేము చేయువదేమి? దేశము స్వతంత్రముకొరకు పాటుబడునపుడు ఎల్లరకును జైలుకు వెళ్లికష్ట పడు భాగ్యము లభింపజాలదు. (హర్ష ము) అందులకు నే వగచు చున్నాను. కాని నేడీసభలో దేశము శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగ నున్నదని చెప్పినపుడు మండలములన్నియు సంచారము జేసినందున ఆయా పరిస్థితుల నొకింకొక గమనించిన ఒక్కొక్క మండలమునం ధెన్నియో సంఘ భేదములు, కలత త్వములు, ద్వేషములు వ్యాపించి తువకు ఆంగ్రులు వీనికెల్ల గమనింపక సమయజేరినచి చెప్పుకొనుటకు ఇప్పుడెప్పుడే వీలుగలిగెను. గుంటూరులోనివోటరుల పరిస్థితి లెట్లుండెనో నేనును శరణు రా మస్వామి చౌదరిగారును స్వయముగ చూచితిమి. ప్రజలస్థితి గతులను జూచిన కండ్లవెలు నీట్లు గారును. అట్టిస్థితిలో దేశ ములో శాసనోల్లంఘనము జెట్టి రత్నములవంటి ఇట్టివారిని జైల్లకనిపిచేయువదేమి? జనులు కొంతవరకైనను నిలువదొక్కుకొని, నిర్మాణ కార్యక్రమమును విరివిగ కొనసాగించి, కాంగ్రెసుసంఘములను బాగుగ వెలకొల్పి పిదప

శాసనోల్లంఘనమునచేసిన బాగుగనుండును. మేము శాసనోల్లంఘనమునకు వ్యతిరేకముగా భావించి గాదు. శిశువులనలె జలలుజలలుగ మనదేశమందును జనులు జైల్లకునందు వలయునని నాయాశయము శాసనసభలకువెల్లుట శాసనోల్లంఘనముకొరకు గాక ప్రభుత్వమువారికి దాసులగుటకు వెల్లుచు న్నామా? (నినుడు వినుడు) అన్నట్లు జరుగకోవు విషయముల మాత్రము నే నిపుడు చెప్పజోను. అధైర్యముచేతగాని, మీరుచెప్పేడిది సాధ్యముగాదనిగాని, జైలుకు వెళ్లేడివారు దేశమునందు లేరనిగాని నేనీతీర్మానమును ఆక్షేపించుటలేదు. తరుణము వచ్చువరకు నిలిపియుంచ గోరెదనని బల్కిరి. (హర్ష ధ్వనులు)

బులుసు సాంబమూర్తిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు నిర్మాణకార్యక్రమము పూర్తియైన శాసనోల్లంఘనమును గావించుటకు సరియగు సిద్ధాంతము గాదనియు, ఆనవోయోధ్యము గావలయు బల్కిరి.

డా॥ బ్రహ్మజోస్యుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు

ఆక్షేపణలకు సమాధాన మొసంగుచు వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమునకు దేశపరిస్థితులు తగినటుల ఉన్నవాలేవా యను విషయములో భేదాభిప్రాయ ముండదనియే తాము తలంచుతి మనిరి. సమష్టి శాసనోల్లంఘనమున కెట్టి పరిస్థితు లవసరమై యుండవచ్చును. ప్రజలు విద్యుట ననుసరింపవలసి భయమేల. గలిగినో నాకు తెలియకున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమము మూడు నాలుగు మాసములలో పూర్తియగునది గాదు. తరుపరి నిలిచెడిదిగాదు. స్వరాజ్యము వచ్చినవిషయ కూడ జరుగవలసినదని యే నా యభిప్రాయము. ఈకోజులు పరిస్థితులులేనిచో ఇంక నెంతకాలమునకైనను అనుకూలపరిస్థితులు రాజాలవు. త్యాగ పూరితమైన కార్యక్రమమును దేశములో పెట్టినంతవరకును ఈ భేదము లుండితీరును. అట్టికార్యక్రమము లేక ఆల్పవిషయము లపై దృష్టిని బోనిచ్చిన స్వాధ్యపరత్వములు చెరుగును. ఒకరు జైలుకు వెళ్లిన ఏబదిమంది వచ్చెదరని, నమ్ముడు!

ఒకరు:—మాకు జైలుకు వెల్లుట కవకాశము చిక్కలేదు.

సుబ్రహ్మణ్యముగారు:—చిత్తము నిజమేనండి. మీయందు నా కెట్టియవిశ్వాసమును లేదు. మీరు ఎప్పుడును సిగ్గుగనే యున్నారు. (హర్ష ధ్వనులు) కావున లెక్కలు వేసుకుంటూ మార్పుండక అందరము గలసి జైలుకు వెళ్లెమనియు ప్రకాశం పంతులుగారే నాయకత్వమునహించినదిపింతురనినమ్ముచున్నా నని పల్కిరి. (హర్ష ధ్వనులు)

పిమ్మట తీర్మానము వోటుకు తెట్టుబడి అధికసంఖ్యా కులచే ఆమోదింపబడెను.

పోలుకొనగ 101 అనుకూలము లెక్కింపబడినందున తీర్మానము కరతాశధ్వములచే నెక్కింపబడెను.

శాసనసభానిర్ణయన తీర్మానము

కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానములోనుదాహరించిన “నే మనతో డిమాండు” (జాతీయోద్యమము) నకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మువారెట్టి జవాబునియ్యక తృణీకరించినందున అనెంగ్ల రాష్ట్ర శాసన సభలలోని కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులు అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఎన్నుకొను ప్రత్యేక సంఘమువారు నిర్ణయించెడి విషయములందు తప్ప మామూలు వ్యవహారమునందు పాల్గొనక శాసనసభలను విడిచివచ్చి ప్రజాప్రభోధముజేయవలయునని తీర్మానించుటకు అస్సాం కాంగ్రెసువారిని ఈసభ వారు గోరుచున్నారు.

అను తీర్మానమును మండపాక రంగయ్యనాయకుగారు పాదించి, బులుసు సాంబమూర్తిగారుబలపరచిరి. తిరుమలరావు గారు అనుకూలముగను, యమ్. శ్రీనివాసాచారి, వి. యల్. శాస్త్రి, ఆర్. మండేశ్వరశర్మ, టి. ప్రకాశంగారలు ప్రతికూల ముగ మాట్లాడినవిషయ తీర్మానము చర్చగలిగిన యనంతరము ఉపపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

కృతజ్ఞతావందనములు

ఏలూరునందు జరిగిన 13 వ ఆంగ్ల మహాసభవారు బహుమాన మొసంగి నాయంతత్వంతోదయ జూసిన విద్యుట నేనెప్పుడును మరచజాలను.

ఈ సభ కధ్యక్షతవహించిన శ్రీ రాజా వెంకటాద్రి అప్పారావు బహుమాన జూపించారుగాకిని దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారికిని ఆంగ్లకేసరి టుంగటూరు ప్రకాశంపంతులుగారికిని ఇతర నాయకులకును ప్రతినిధులకును ప్రేక్షకులకును ఆంగ్లదేశ వాసులకెల్లరకును నా మఘోర్యక వందనము లర్పించుచున్నాను.

సభావేదిక యందుంచిన వ్యవహారమును యాసభ కధ్యక్షులగు శ్రీ పుయ్యారూరు రాజాగారు స్వీకరించి నాకు మరింతసంతోషము గలుగజేసినందుకు వారికి మరొకసారి వందనము లాచరించుచున్నాడను.

శిల్పాశ్రమము, గుంటూరు.

నరసింహశతర్థిల్లి.



హితోపదేశము

శ్రీమద్భగవద్గీత

కాంగ్రెసు పక్షమునకు హితోపదేశము జేయు వారు లెక్కకు మిక్కిలిగ నున్నారు. కీరిలో మిత్రులు శత్రువులుగూడ గలరు. శాసనసభ లలో బ్రచేకించుట చోనమని భావించు జోసెఫ్ బోలు మిత్రులే, మృత్రికదపులను స్వీకరింపవలయు నని కాంగ్రెసుపక్షమును గోరుచుండు, ప్రతికూలు రటుల గోరుట వింతగాదు. ద్వంద్వప్రభుత్వమును కొనసాగింపు డనుకేక లన్ని మూలలనుండియు విను పించుచున్నది. ఒక్కమారు మృత్రికదపులను కాంగ్రెసుపక్షమువారు చేపట్టుచో, అసహాయదృక్పథ మంతరించుననియు, ఆపివృత్తి హాయిగ నిదురింప పచ్చుననియు అధికారవర్గమువారు భావించుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమును బహిష్కరింపుడని బర్మెన్ హెడ్జుప్రభుత్వులు ఓటరులను హెచ్చరించిరి గాని, ఇందువలన ఫలము లేకబోయెను. ఇకముందు జేయ వలసినది, శాసనసభలలో బ్రచేకించిన కాంగ్రెసు సభ్యులదిక్కు భంగపరచుటయే. రిస్కాంసీప్రసహ కారవాదు లిదివరకే విడిపోయిరి. పెద్దపక్షముగు కాంగ్రెసుపక్ష మొక్కటియే, సంపూర్ణపు లొంగ బాటుకు అడ్డుగ నిలిచియున్నది. ఈపక్షముగూడ లొంగిపోవుచో, బర్మెన్ హెడ్జుసంకల్పము కల్గిగ నఫల మగును. వివిధపక్షసంయోగముచేరుతో, కొందరు నాయకులు గావించుచున్న హెచ్చరికలు కొనసాగుచో, కాంగ్రెసుపక్షముగూడ నేలగులును, గొహతి లీర్పాటములకొర కెదురుజూచుచున్న ప్రముఖులు కొందరివాంఛలు నెరవేరును.

కాంగ్రెసు పక్షమువారి సంకల్పబలమును తగ్గించుట కీయత్నములే చాలును. ఇందుకు దో డుగ మరొకని యాశలు చూడబడినవి. స్టేట్సు మెను పత్రికకు డిల్లీ విలేఖకుడు వ్రాసిన సంగతు లలో, రాయల్ కమిషను త్వరితముగ వచ్చు నని యు, తేబగు పక్షము నరిపాలించు సమయము రాక ముందే క్రొత్తసంస్కరణములను నెలకొల్పవలయు ననియు, ఆపివృత్తి పది సంవత్సరములవరకు ఎట్టి చిక్కు లుండవలయు, సూచించబడెను. బ్రిటీషు పక్షకయొకటి, బర్మెన్ హెడ్జు ప్రభువుగారు సంస్కరణముల ప్రణాళిక నిదివరకే తయారుజేసిరినియు, ఎన్ని కలకలితముకొర కెదురుజూచుచున్నా రనియు తెలిపియుండెను. ఎన్ని కలకలము బర్మెన్ హెడ్జు ప్రభువుగారి కనుకూలముగ నుండియున్నచో, సంకు చితసంస్కరణములను మరొకొంటి నిచ్చి, శాసన సభ్యులను సంతృప్తిపరచుటకు సాధ్య మయ్యెడిది. కాని, కాంగ్రెసుపక్షమువారు రధిక సంఖ్యలతో వచ్చుటచే, ఇండియామంత్రిగా రెటుల మొగడరో చూడవలయును. స్టేట్సు మెను పత్రికావిలేఖకుడు

మాత్రము ఆశెను విడువలేదు. సంస్కరణములను సిద్ధపరచుటకు క్రేరారుగారిని నియమించిన సంగతి నిజమగునని వీరు మరల జోన్యముజెప్పుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ పట్టుదలను విడువనిచో దేశమునకు చాల నష్టము గలుగుననియు, వారితో నిమిత్తము లేకుండు సంస్కరణములు నిర్మింపబడు ననియు, విచారణసంఘము ఆలస్యముగ నియమింప బడునెడల హిందూదేశము లేబరుపక్షమువారివశ మగు ననియు లేబరుపక్షమువారే నిజమగుశత్రువు లనియు, యీవిలేఖకుడు ఇచ్చినచ్చినటుల వ్రాయు చున్నాడు.

భారతీయులు స్వరచిపాలనము ననుభవించ కున్నను, లేబరుపక్షమునకున్న కన్నరెట్టిపులే హిందూదేశమున కెక్కుడుమిత్రు లని తలంచు నంతటి అవివేకులు గారు. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ పట్టుదలను విడనాడనియెడల, బర్మెన్ హెడ్జు సంస్కరణముల కవకాశ మీయక లేబరుపక్షము వారితో రాయబారముల జరుపుటకు వీ లొసగ గల్గుదురు. అందుచే, స్టేట్సు మెనువిలేఖకునిబెడరిం పువలన దేశమునకు లాభమే గలుగునుగాని నష్ట ము గలుగనేరదు. ప్రస్తుతసమయమున కాంగ్రెసు పక్షమువారికవేళ మృత్రికదపుల సంగీకరించినను, సాంఘికభేదములను పురికొల్పుటకే తోడ్పడుదురు గాని, దేశమున కిసుమంతయు లాభము గలుగ జేయజాలరు. అందుచే మిత్రుల శత్రువుల నలహో లను పాటింపక, ఉద్యోగపదవుల నంటకయుండుట యే, కాంగ్రెసు పక్షమునకు ఊయకరము. ఏకార ణముచేనయినను తాము లోబడి కాంగ్రెసును గూడ ఉద్యోగస్వీకారమునకు లొంగజేయుచో, అసహ య దృక్పథమును పూర్తిగ సంగీకరింజేసినవారగు దురు. మరొకొన్ని సవత్సరములవరకు దేశము మేల్కొనజాలదు. సందిగ్ధసమయము దాటిన పిమ్మట, పశ్చాత్తాపముజెంది లాభములేదు. రాజ నీతిచతురులగు బ్రిటీషు అధికారు లీసమయమున జేయు ప్రయత్నములకు లొంగక, కాంగ్రెసుపక్ష ము ఉద్యోగలాభములను విడనాడుచో, కాంగ్రె సునకును దేశమునకును గూడ అమూల్యమగు నేవజేసినదగును. స్వరాజ్యమును చేరువకుదెచ్చిన దగును.

ఆంధ్ర గాయక మహాసభ

ప్రథమాంధ్రగాయకమహాసభను జరిపిన ఏలూరు పురవాసుల సభిసందించెదము. ఆంధ్రోద్యమము ఆంధ్రప్రభోధమునకు మిగుల తోడ్పడినను, సంగీత కళకు తగినంత ప్రోత్సాహ మొసగలేదని చెప్పవచ్చును. దీనికి కారణ మేదియనినను, విహిక, ఆముష్మికానందసంధాయక మగు నీకళను పోషించుట, ఆంధ్రమహాజనులవిధి యనుటకు సందియ ము లేదు. పాశ్చాత్యదేశములలో సంగీతము రాని వారరుదుగనున్నాడు. సంగీతమును, నాట్యమును నేర్పియుండుట ఎల్లరకు ముఖ్యమని పాశ్చాత్యులు భావించుచున్నారు. భారతభూమియందటుగాక, పనిలేనివారికి ప్రొద్దుబోవుటకు సంగీత మొకసాధన మని భావించు దుస్థితియరుదొచినది. ఆంధ్రతమిళదేశముల స్థితిని విచారించునెడల, ఆంధ్రదేశమున కన్న తమిళదేశమున సంగీతమును వినుటకై కుతూ

హలము జూపువారి సంఖ్యలు హెచ్చుగ గనుపించు ను. అందుచే నైరవిడగాయకులకు విశేషప్రోత్సాహ ముగలుగుచున్నది. సంగీతవిద్య సభ్యులనుచుటకు ప్రో ద్యుల ముండుటచే, గానకళ కంతగ కొరత వాటిల్లుట లేదు. ఆంధ్రదేశమున కొలదినుది ధనికులు ప్రో త్సాహ మొసగుచున్నను, జనసామాన్యము తగి నంతయుప్రోత్సాహము జూపుటలేదు. సంగీతమును విని యానందింప గలవారి సంఖ్య హెచ్చునగాని గాయకులు కుల్లాసము గలుగదు. గానకళాభివృద్ధికై ఎట్టి మార్గమున నవలంబింపవలయునో, కళాపోష కులు నిర్ణయించుట సముచితము. ప్రథమాంధ్ర గాయకసభకు, వాగ్గేయకారక హరినాగభూషణ ముగారు అధ్యక్షులుగ లభించుట, అద్భుత మని భావింపవలయును. నాగభూషణముగారి సిద్ధాంతము లతో నేకీభవింపనివారుగూడ, ఆంధ్రదేశమున గా నాభివృద్ధికై వారు గనుపఱచుచున్న పట్టుదలను శ్లా ఘింపకమానరు. సంగీతవిద్యయందేగాక, హూణాది విద్యలంగుగూడ నారితేరి యుంటచే, యీకాలపు అభిరుచులను గుర్తెరిగి, కృషివలుపగలకై వారికి మెండుగ గలదు. వీరి అధ్యక్షోపన్యాసమును, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల యుపన్యాసమును స్థలసంకోచముచే నేడు ప్రచురింప జాలమయితిమి. రేపటిదినము వీనిని ప్రచురిం చెదము. ద్రవిడాంధ్రగాయకుల తారతమ్యమువిష యమై అభిప్రాయభేదముండుట సహజమయినను, హరినాగభూషణముగారుగూడ తమ యుపన్యాస మునం దిట్లువ్రాసిరి. “ప్రస్తుతంబున ద్రవిడాంధ్ర నాయకులు సమానప్రతిపత్తిగలవారని నావ్యాస ముల సిద్ధాంతీకరించిన విషయమున కియ్యకొని యిక కర్తవ్యాంశములులేని మనగాయకు లూరు కొనగిట్టదు. విమర్శకులందరు గానమురానురాను ఊదశను బ్రాపించుచున్నదని ఏకగ్రీవముగ బలు కుచున్నవారు. కాన నద్దానిని బూర్వస్థితికి దీసికొని వచ్చుట మన యాంధ్రులకర్తవ్యమై యున్నది.” ప్రతివిద్యయు మోక్షహేతువని ప్రాచీనులూహించిరి. గానమును మోక్షహేతువను సభిప్రాయమునందు విరుద్ధమేమియులేదు. నేడు కర్మయోగప్రాముఖ్య మును పలువురు గుర్తించుచు, లోకసంగ్రహార్థ మెల్లరును పాటుబడవలయునని కోరుచున్నారు. కాన గాయకులుగూడ, దేశక్షేమకరములగు నుద్య మములందు పాల్గొని లోకమును తరింపజేయవల యునని, నాగభూషణముగారు చేసిన హెచ్చరిక అమూల్య మయినది. పండిత విష్ణు దిగంబరుగారు నాదవిద్యమూలమున చేతమండంతటను రామభక్తిని వ్యాపింపజేయుచు ఎటుల మార్గదర్శకులగుచున్నారో ఆంధ్రులకు తెలిసియేయుండును. “భారతీయులందరు ఏకగర్భ జనితులేకాన వారిలోవారికి సాభ్రాతృత్వముండియే తీరవలయును. ఒకరియెడల నొకరు ద్వేష మూన గిట్టదు. విశేషించి దగ్గర చుట్టములను నాంధ్రద్రా విడులు పాలుపంచదార గలిసినచందంబున నేకీభావ మొందుట శ్రేయస్కర” మనినాగభూషణముగారు చెప్పిన వాక్యములు చాల ముఖ్యము లయినవి. ఆంధ్రగాయకులను, భాషాభేదము మాత్రముచే ద్రవిడులు ఏవగించెద రనునూహను మేమంగీకరింప జాలము. చెన్నపురి మున్నగుచోటుల, కర్నాట, కేరళ, హిందూస్థానీగాయకులకేగాక, విదేశ

గాయకులకుగూడ ప్రోత్సాహ మొనగూచున్నారు. ప్యారాసాహెబు, అబ్దుల్ ఖరీం మున్నగు హిందూ స్థానీ విద్వాంసుల కొనగిన ఆదరణయే ఇందుకు నిదర్శనము. వెనుక రామసుబ్బయ్యగారికిని, కొంత కాలము క్రిందటివరకు వెంకటరమణ దాసుగారికిని చెన్నపురిలో నొసగిన ప్రోత్సాహముబట్టి ఆంధ్రులయెడ ప్రత్యేకప్రాతి కూల్యము గలదను అనుమానము నిరాధారమని గ్రహింపవచ్చును. కాని సుప్రసిద్ధులగు ఆంధ్రగాయకులు ద్రవిడదేశమును తరుచుగ దర్శింపని కారణమున ఆంధ్రులలో సంగీతవిద్య చాలకారణమున్నదనియు, శ్రోతల నానందింప జేయగల గానమాధుర్యము వారిలో తక్కువయనియు తమిళులలో నపోహవ్యాపించియుండవచ్చును. దీనిని బోగొట్టవలయుననిన, తమిళగాయకులు చూపెడి సాహసోత్సాహములను ఆంధ్రగాయకులుగూడ కనుబఱచి, పేరు ప్రతిఫల గాంచుట లాభకరము. మొదట నిక్కార్యము కొంతకష్టముగ గనుపించినను, అపోహలను పోనాడుటకు కొంతకాలముబట్టినను, త్వరలో నివినమసిపోకమానవు. అందుచే కొరమాలిన పదములు, ప్రతిఘటనలతో నిమిత్తమండదు. వీనివలన పరస్పరానుమానములుపొచ్చి సంగీతకళాభివృద్ధికిని, పరస్పరగుణగ్రహణమునకును తీరనిభంగము వాటిల్లవచ్చును. గాయకు లొకరియొద్దనుండి మరియొకరు నేర్చుకొనదగిన విశేషములెన్నియో యుండును. ఒక్కొక్క గాయకునియొద్ద నొక్కొక్క ప్రత్యేకవిశేష ముండును. అందుచే, హెచ్చుతగ్గుల నొక్కకొలతబద్ధతో కొలుచుటకు సాధ్యపడునని తోచదు. ఒకరికి రాగసంపద హెచ్చునుండును. మరియొకరికి స్వరసంపద యుండును. మరియొకరికి గాత్రమాధుర్యముచే శ్రోతలను రంజింపజేయగల శక్తి ఎక్కుడుగనుండును. వీరిగుణములను ఒక్కపరిమాణముతో లెక్కించుట దుర్లభము. అందుచే పుష్పముల మకరందమును భ్రమర మాస్వాదించువిధమున రసగ్రహణ పాఠీయులు సంగీతమాధుర్యముగ్రోలియానందింతురు. ఇట్టి ఉన్నతాశయములు వ్యాపించుటకు, సంగీతకళాభిజ్ఞులగు హరినాగభూషణముగారు తోడ్పడదరని నమ్మెదము. స్వాగతోపన్యాసము నొసగిన మూల్పూరి కాశిగారు ఆంధ్రగానాభివృద్ధికి అనుకూలముగ మార్గములను కొన్నింటిని సూచించిరి. ప్రథమాంధ్రగాయకసభ కేవలము తీర్మానముల గావించుటతో తృప్తిజెందక, ఆంధ్రగానాభివృద్ధికై నిరంతరకృషి నలుపుట యవసరము. ఏతత్కార్య సాధల్యము ఆంధ్రగాయకులపై ముఖ్యముగ నాధారపడియున్నను, ప్రజాదరణ లేనియెడల, కొనసాగుట కష్టము. జమిందారులు వర్తకులు న్యాయవాదులు, కార్మికులు మున్నగువా రెల్లరును గానకళాభివృద్ధికై తోడ్పడగలరు. సంగీతమును విని యానందించువానిని మేక్కుమియరుమహాశయి శపించెను. అట్టి శాపమానకు ఆంధ్రదేశము లోనుగాకుండును గాక!

జాననసుగారి రాక

హిందూదేశపరిస్థితులను వీక్షించుటకై యీ దేశమునకు విచ్చేయువారిసంఖ్య రానురాను హెచ్చుచున్నది. వీరలరాకవలన, హిందూదేశ

మున కింతవరకు చేకూరిన లాభముమాత్రముగనుపించదు. ఏలనన, వీరెవ్వరియో యూహలబెట్టుకొని, బయలుదేరెదరు. వీరియూహలు స్వపక్షాశయముల కనుగుణముగ నుండుట సహజము. రెండుమూడు నెలలు దేశమందంతటనుతిరిగి, వచ్చిననాటివలెతిరిగి వెడలిపోయెదరు. లేబరుపక్షనభ్యులు పలువురదేశము నకువిచ్చేసియుండిరి. ఇంగ్లండులో వీరికి గనుపించెడి సమస్య కార్మికులకును యజమానులకును గల పోరాట మొక్కటియే. అట్టిసమస్యయే హిందూదేశమునుగూడ వేధించుచున్నదని, వీరు భావించురు. అది హిందూదేశమునందంతగ గనుపించక బోవుటచే, భారతీయులు స్వార్థపరులనియు, కార్మికులక్షేమమును గుర్తింపదనియు తలచి వెడలిబోవుదురు. హిందూదేశమునకు ఆసలు స్వాతంత్ర్యమే లేకబోవుటచే, భారతీయులదృష్టి సీసమస్య ముఖ్యముగ నాకర్షించుచున్నది. స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించిన పిమ్మట, మిగిలిన విషయములగూర్చి యోచించి పాలుబడుటకు వీలు గలుగును. బ్రిటీషు లేబరు పక్షమువారు హిందూదేశ పాభాగ్యమును నిజముగ గోరుచో, మున్నుండు దేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడవలయును. అందుకు మారుగ తమతమ యభిమానములతో హిందూదేశసమస్యను వీక్షించుచో, నిజమును గ్రహింపజాలరు. విద్యార్థులవలె వచ్చి, పార్లమెంటు సభ్యులు దేశపరిస్థితులను నిచ్చుక్షపాతబుద్ధితో వీక్షించుచో మాత్రమే, లాభ ముండును. సర్ ప్రెస్టెజ్జా సను అను పార్లమెంటు సభ్యులు భార్యాసమేతులై నిన్నటిదినము చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. వీరు హిందూదేశ రాజకీయ స్థితిని స్వయముగ పరికించుటకు విచ్చేసిరట. ప్రతికాప్రతినిధు లొకరితో ముచ్చటించుచు, వీరిచ్చినసలహాలు గమనింపవచ్చును. భారతీయులు తమ స్వపరిపాలనార్హతను జూపి, సామ్రాజ్యక్షేమమునకు భంగము కలుగని విధమున మెలగవలయునని వీరుసలహానిచ్చుచున్నారు. ప్రభుత్వముతో ప్రజలు విశేషముగ సహకారము నలుపవలయునని, జాననసుగారి యుద్దేశ్యము. వీరు బర్మెంట్ హెడ్డు ప్రభువుగారికి శిష్యులని తోచును. ఎవరి కిష్టము వచ్చినటుల వారు పలుకుచున్నారు. కొలదికాలములో ఇండియా సహాయమంత్రి యగు విక్టరుటనుగారు గూడ విచ్చేసెదరు. వీరును దేశమందంతటను తిరిగి భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులుగారని తుదకు జెప్పవచ్చును. కాని, భారతీయులు మాత్రము వీరల యభిప్రాయములను పాటింపక స్వశక్తిపై నాధారపడి స్వపరిపాలనసిద్ధికై కృషి నలుపుచో, భారతీయులు అనర్హులని నేడు చిలుకపలుకుల బలి కెడివారు, తమ పాటను త్వరలో చాలించక మానరు. అట్టి సుభనమయము త్వరలో నడుదెంచు గాక యని కోరెదము.

తమిళరాష్ట్రీయమహాసభ

తమిళరాష్ట్రీయమహాసభ సుప్రసిద్ధులగు కె. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద, రాబోవు శనివారమునాడు చెన్నపురిలో గోక్లేమందిరమున గూడుచున్నది. రంగస్వామిఅయ్యంగారు సరియగుసీతుల సభను నడిపించెదరని నమ్మెదము. ప్రస్తుతసమయమున కాన్నిలు కార్యక్రమమునందు

మార్గదర్శకులు గావలసినబాధ్యత, చెన్నరాష్ట్రము వారిపై బడినది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ, మంత్రిపదవులను నిరాకరించుటయగాక, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య శాసనోన్మునాచితీర్మానముల గావించి, స్వాతంత్ర్యవహ్ని ఆంధ్రహృదయములలో చల్లారలేదని ప్రపంచమునకు చాటినది. ప్రస్తుతసమయమున ఇట్టి తీవ్రతీర్మానముల గావించుట యుక్తమా అయిక్తమా అనువిషయమై అభిప్రాయభేదమున్నను, స్వాతంత్ర్యోద్యమము అడుగంటెనని చెప్పట కెవరును నికమీద సాహసింపజాలరు. ఇంతకుముందు దేశముకొరకై బాధల ననుభవించినవారు, మరల ననుభవించుటకు సంసిద్ధతజూపుట, శ్లాఘనీయము. తమిళరాష్ట్రమునందును పరిస్థితులు భిన్నముగనున్నవని తలంపనవకాశములేదు. మృతిపదవుల సంగీకరింపగోరుచు తమిళరాష్ట్రకీర్తిని మలినపరుప నుద్యమించువారికి, ముప్పదిరెండవ తమిళరాష్ట్రీయసభ తగిన ప్రత్యుత్తరము నొసగునని భావించెదము. మృతిపదవులను నిరాకరించి, నిరోధకార్యక్రమమును వ్యక్తీకరించునని నమ్మెదము. ఆంధ్రతమిళరాష్ట్రములు కాంగ్రెసుపతాకమును నిలువబెట్టుచో మిగిలినభాగములును నిలువబెట్టకమానవు. మద్రాసులో సరసింహారాజుగారు నిరాకరించిన విధముననే, కలకత్తాలో శేకు గుప్తాగారును మంత్రివర్గ నిర్మాణమును తిరస్కరించునని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. లిట్టనుప్రభువుగారిని మరియొకమారు ఆశాభంగము నెదుర్కొననున్నది. అధికారులలో నిరాశ ప్రబలుకొలదియు, ప్రజలస్వరాజ్యసంపాదనోత్సాహ మతిశయించుట నిశ్చయము.

లేబరు సభ్యుని విజయము

కమాండరు కెన్వర్తిగారు లిబరలు పక్షము నుండి చాలించుకొని, లేబరు పక్షమున జేరిరి. ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో, కెన్వర్తిగారికి 16145 వోట్లును, కన్సర్వేటివు సభ్యునికి 11416 వోట్లును, లిబరలుపక్ష సభ్యునికి 2885 వోట్లును, చేకూరెను. కెన్వర్తిగారికి చేకూరిన విజయము, లేబరు పక్షబలము సతిశయింప జేయును. కెన్వర్తిగారు హిందూదేశమునకు చిరపరిచయులు. హిందూదేశ పక్షమున, కానుచ్చుసభలో వీరు చాల కాలము నుండియు బసచేయుచుండిరి. వీరి యభిప్రాయములు మిగుల విశాలముగ నుండెను. ఇట్టివారు, సంకుచితమగు లిబరలు పక్షములో నిలిచియుండుట దుర్లభము. ఆస్పిక్టుగారికిని, లాయడు జార్జిగారికిని మధ్య పోరాటములు ప్రబలి, స్వల్పసంఖ్యాకులగు లిబరలుపక్షమువారిలో చీలికగలుగుటచే, కెన్వర్తిగారు వారు లేబరు పక్షమున జేరుట వింత గాదు. లిబరలు పక్షమునందొకను నిలిచియుండువారు, ఇటు కాన్సర్వేటివులలో గాని, అటు లేబరు పక్షమునందుగాని చేరక తప్పదు. హిందూదేశమునందలి మితవాద పక్షమువలె, ఇంగ్లండునందలి లిబరలు పక్షము గూడ నేడు గాకున్న రేపయినను అంతరించునని తలంపవచ్చును. అటుఇటుబోక, కేవలము మితవాదము నాధారము జేసికొనెడి పక్షము చిరకాలము నిలువజాలదు. ఏపక్షమున కయినను, ప్రోత్సాహకరమగు ఆదర్శ మొకటుండట అవసరము.

విద్య: వ్యయము

ఆధునికవిద్య వ్యయమునకు దగిన ఫలము నొసగుటలేదు. ప్రస్తుతంద్రరాష్ట్రములో ఉన్నా సమున కస్యతత విహించి, వద్రాసు విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షు లగు నర్ ఆర్. వేంకటరత్నం నాయుడుగారు ము చ్చ టిం చు చు ప్రా చీ న వి ద్య కు ఇం త హె చ్చు ఖర్చు యి న టు ల తోచదనియు, నిరాడంబరముగ వధతులను ప్రాచీ నులు జనుప్రదముగ నవలంబించి రనియు, వీగు నంతవరకు అట్టి మార్గములను ఇష్టమగుగాడ నన లంబించుట మేలనియు, సూచించరి. నాయుడుగారు దెలిసినటుల, మాడెల్ పాఠశాలలను ముప్పదివేల రూపాయలను ఖర్చుపెట్టి నిర్మించుచున్నారు. ఇంత ఖర్చును కేవలము భవనములనిమిత్తము ఉపయోగించుచో, ప్రాథమిక విద్య జనసామాన్యమున వ్యాపించుట దుస్థరము. హిందూదేశము కడుబీద దేశము. జీవిత విజయము చాల తక్కువ. ప్రాచీన మహాన్లులు అమూల్యముగు విజ్ఞానమును విశేషముగు ఖర్చుతో బనిలేకనే వ్యాపింపజేయగలిగిరి. నేటికిని, వారు గనుబడిన సూక్ష్మబుద్ధి దిగ్భిము గలుగజేయు చున్నది. ఆధునికవిద్యావ్యవస్థలందు మార్పులుగవలయునని, ప్రాజ్ఞులు పలువురు గోరు చున్నారు. అట్టిమార్పులలో, ముఖముగనది వ్యయాధిక్యమును తగ్గింపజేయుట. లేనియెడల విద్యావ్యాప్తి దుర్లభమగును.

హైందవప్రతినిధులు

దక్షిణాఫ్రికామంత్రులకు హర్షజగుగారు రూటరుతో ముచ్చటించుచు, సామ్రాజ్యసమావేశమునకు వచ్చిన భారతీయప్రతినిధులు ప్రవర్తించిన విధము ప్రశంసార్హముగ నున్నదని సూచించిరిగాని అధినివేశ రాజ్యములకు లభించిన హక్కులవలన హిందూదేశస్థులలో గలిగెడిమార్పు లేదని అంగీకరించిరి. అట్టితరి, హైందవప్రతినిధులు చేసిన ఘన కార్యమేమి? విఠలుటనుగారు హిందూదేశస్వాతంత్ర్యమును గోరక, వాయువిమానముల ఖర్చును దేశము భరింపవలయునని చెప్పిరి. రెండవవారగు బర్ద్యాను మహారాజుగారు, బ్రిటీషు పరిపాలనము పట్ల హిందూదేశము కృతజ్ఞత జూపుచున్న దని నుడివిరి. ఇకముందు బ్రిటీషుపరిపాలనమునకేగాక, అధినివేశ రాజ్యములపరిపాలనమునకుగూడ హిందూదేశము కృతజ్ఞతజూపవలసివచ్చును. రాజుగారును మంత్రులుగూలసి తీయించుకొనిన ఛాయాపటము నందు హైందవప్రతినిధులకు స్థాన మొసగలేదు. హార్టుజగ్ నేనాని, హైందవప్రతినిధులను ప్రశంసించుట, మామూలుమర్యాద తప్ప వేరు గాదని గ్రహింపవచ్చును.

హత్యనేరము-ఉరిశిక్ష

బ్రాహ్మణుడు వైశ్యుడు ఉరితీయబడుట కలకత్తా, నవంబరు 30:— గంగారామను బ్రాహ్మణుడు ప్రసాదను వైశ్యుడును హత్యనేర మొనరించినందులకు ఉరిశిక్ష విధింపబడిరి. (క్రి. ప్రెస్)

ఆరోగ్యాధికారిని దూషించుట

పురపాలక సంఘాధికారి వణిజునిపై కేసుచేయుట దెనారగు నవంబరు 30:— పురపాలకసంఘ ఆరోగ్యాధికారిని దూషించినందులకు ఒక వణిజునిపై పురపాలకసంఘ ఎన్నికూటిపు అధికారి కేసుచేసెను. ముద్దాయి తుమాపణకొరకు కేసు ఉపసంహరింపబడెను. (ఆ. ప్రె)

మంత్రులు రాజీనామానిచ్చుట

డా॥ సుబ్బరావునుగారు
మంత్రివర్గము నేర్పరచెదరు

[మా రాజీనామానివేళి]

నిన్న సాయంత్రము ప్రస్తుతపు మంత్రులగు నర్ పానగలురాజుగారు, నర్ పాత్రోగారు, రాజీనామానిచ్చిరినియు, నేడుదయము కాన్యామమునకుబోయి వెంటనే తిరిగివచ్చిరినియు, స్వతంత్ర పక్షనాయకులగు డా॥ సుబ్బరావునుగారిని నూతన మంత్రివర్గమును ఏర్పరుపుటని గవర్నరుగారు కోరి రనియు తెలిసినది. మంత్రుల నెవరిని నియమించెదరో కేవటికి విశదముగ తెలియగలదు. ప్రాయశః డా॥ సుబ్బరావునుగారు కాక, రంగనాథమొదల్యారు, ఆరోగ్యస్వామి మొదల్యారుగార్లను మంత్రులుగ నియమించెద రనియు చెప్పవచ్చును.

నామినేషనుచేయుటకు డా॥ సుబ్బరావునుగారితో గవర్నరుగారు సంప్రతించెదరని తెలియుచున్నది.

మద్రాసు మంత్రివర్గము

జస్తిరు పక్షమునకును స్వతంత్రులకును
రాజీ కుదురకుండుట

ప్రతికాభిప్రాయములు

(1)

(మద్రాసు మేములు పత్రిక నిన్నటిదినము ఈక్రింది వివరములను ప్రకటించెను.)

మంత్రివర్గపు నియామకమునకు సంబంధించిన పరిశీతుల యం దెట్టిహర్ష కలుగలేదు. జస్టిసుపక్షమువారిలో ఎట్టి సంబంధముండగూడదని స్వతంత్రులు తీర్మానించుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. పానగలు రాజుగారికి మంత్రివర్గపు నియామకమును మంత్రివర్గ మేర్పరుపగూడదని జస్టిసుపక్షమువారు పట్టుబట్టి యున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో జస్టిసు స్వతంత్రపక్షముల వారు కలిసి మంత్రివర్గ మేర్పరచుట అసంభవము. రెండుపక్షములనాయకులకు రాజీ కుదుర్పగూడదని ప్రయత్నములన్నియు విఫలమైనవి తెలియుచున్నది. మంత్రుల ఉద్యోగకాల పరిమితి మూడు దినములు హెచ్చింపబడినదని నిన్నటి దినము ఒక పత్రికయందు ప్రకటించబడినది. అది నిజమేకాదు. ఇంకిమా ప్రభుత్వ చట్టపు 52 సెక్షను నాలుగవ క్లాసు అనుసరించి గవర్నరుగారి కిష్టమున్నంతకాలము మంత్రులు అధికారము నొందువచ్చును. (డిసెంబరు 1 వ తేదీ)

(2)

స్వతంత్రుల సమావేశము

కానసభా స్వతంత్రపక్షమునకుచేరిన సభ్యులు నిన్నటి దినము 12. యం. వి. ఎ. భవనమున సమావేశమైరి. మంత్రి రంగనాథము వివరములను చర్చ జరిగెను. ఈ పక్షమునకు చేరిన సభ్యులు ఈనగరమున 18 మంది మాత్రమే యుండిరి. వీరందఱు ఈసభకు వచ్చిరి. సభకు వచ్చినవారిలో ప్రముఖులు డాక్టరు సుబ్బరావును, ఆరోగ్యస్వామి మొదలి, రంగనాథం మొదలి, జేనియలు థామసు, కె. ఆర్. వెంకట్రామయ్యరు, చావకి సుబ్రహ్మణ్యంపిళ్ళ, మహమ్మదు మహమ్మదుగార్లు. కొంత కాలము చర్చ జరిగినపిమ్మట మంత్రివర్గ నియామకము సందర్భమున స్వతంత్రులు ఎంతమాత్రము జస్టిసుపక్షమువారితో కలుప గూడదని తీర్మానింపబడెను. ఈ తీర్మానము తంతిద్వారా ఇతర చోట్లయందున్న స్వతంత్రపక్షపు సభ్యులకు తెలుపబడెను. (డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు డిసెంబరు 2 వ తేదీ)

(4)

స్వతంత్ర జస్టిసుపక్షములకు రాజీ కుదురకుండుట

(హిందూపత్రికకు ఒక విలేఖకుడు ఇట్లు వ్రాయుచు న్నాడు, మద్రాసులో కొ య లి వ ను మంత్రివర్గ మేర్పరుప గట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది. మంగళవారము ఉభయం పానగలు రాజుగారి భవనమున జరిగిన జస్టిసుపక్షపు సమావేశ

మున ఈతీర్మానము గొవింపబడెను. జస్టిసుపక్షమున 30 మంది తీర్మానమువారని చెప్పబడుచున్నది. కాని ఈసభకు 11 మంది మాత్రమే వచ్చిరి. ఈపక్షము మందిలో త్రియమగుజి జమిందారులు దీర్ఘకాలము చర్చజరిగిన పిమ్మట సూతనమంత్రి వర్గమున జస్టిసుపక్షమునకు చేరిన పానగలు, రామనాథు రాజులు మంత్రులుగ నుండువలయుననియు మూడవ మంత్రివర్గ వి స్వతంత్రపక్షపు నాయకు డు డాక్టరు సుబ్బరావునుగారి కిష్టవలయుననియు తీర్మానింపబడెను. కేవలము జమిందారి మంత్రివర్గ మేర్పరుప తీర్మానింపబడెను.

పానగలురాజుగారి ఇంట సమావేశమైన ప్రముఖుల సాహసము ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. పక్షమున 30 మంది తీర్మానని ప్రకటించబడినను 20 మందిమాడ సభకు రాలేదు. ఏదో పదిమందిని సమావేశపరచి తనకు అనుకూలముగ తీర్మానమును పానగలు రాజుగారు ఆసభయందు ఆమోదించి తేరిరి. రాజుగారు 6 సంవత్సరములు ప్రకటించిన తీవ్రసాంఘికదురభిమానమునల్లనే ఈపక్షమువారికి ఎన్నికలలో మంచి పరాభవము జరిగినదని జస్టిసుపక్షమునకు జేరిన ప్రతియొక్కనికి తెలియును. పానగలురాజుగారి నాయకత్వమును అంతిమేందెంపవలయునని జస్టిసుపక్షములో అధికసంఖ్యాకులు ప్రయత్నించుచున్నారు. పరిస్థితులు ఈవిధముగ నున్నవని పానగలు రాజుగారికి తెలియును. కావున సమయము చూచి చక్కపెట్టుకొనవలయునని వీరు పన్నాగములు పన్నుచున్నారు. జస్టిసు పక్షమువారిలోనే అధికసంఖ్యాకులు ఇట్టి మంత్రివర్గమును సహించవని చెప్పవచ్చును. పానగలు రాజుగారియొక్కయు జమిందారులగు అతనిమిత్రులయొక్కయు అభిప్రాయములకు ప్రజాప్రతినిధుల అభిప్రాయములగు గవర్నరుగారు పరిగణించి మంత్రివర్గ మేర్పరచిన తర్వాతనే గవర్నరుగారిభయ వీడిపోగలదు. పానగలురాజుగారు మంత్రివర్గ మేర్పరచిన అచిరకాలములోనే అది అంతరించును. అప్పుడు గవర్నరుగారు మిగల కిష్టమును సమస్యను పరిష్కరింపవలసిన వారయ్యెదరు. తెశలో కలకలము గవర్నరుగారికి తెలియదు కాబోలు. పానగలు రాజుగారిని మంత్రిగ నియమించుటకన్న ఎక్కువయగు ప్రజాద్రోహము యుండదు. ఇట్లానర్చిన దేశమున తీవ్రముగ అశాంతి ఏర్పడగలదని గవర్నరుగారికి హెచ్చరిక తెలుపుచున్నాము.

జస్టిసుపక్షమువారు స్వతంత్రులు కలిసి మంత్రివర్గ మేర్పరచుట నియోజకవర్గముల నిర్ణయమును తిరస్కరించినట్లుగను. పానగలు పరిపాలనమునకు వ్యతిరేకమునని చెప్పుకొని స్వతంత్రులు ఎన్నికలయందు విజయముగాంచిరి. వారికి ఉద్యోగముల ఇచ్చెనను ఆతెట్టి ఎన్నికల వాగ్దానములకు భంగము కలుగు విధమున ప్రవర్తించవలయునని వారిని ప్రోత్సహించుట అక్రమము. ఎన్నుకొబడినవారు తమ వాగ్దానములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిన వారిపై తన చర్యతీసికొన తగినంత నిర్మాణము నియోజకవర్గముల కింకను ఏర్పడలేదు. గవర్నరుగారి వాగ్దాత అధికముగ నున్నది. కానసభ్యులు ఎన్నికల సమయమున గావించిన వాగ్దానములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినట్లు గవర్నరుగారు శ్రద్ధసహింపవలయును. నియోజకవర్గముల నిర్ణయము గౌరవింపబడునట్లు చేయుట గవర్నరుగారి ధర్మమై యున్నది. తన సభ్యులను గుర్తెరిగి గవర్నరుగారు ప్రవర్తించెదరని నమ్ముచున్నాము.

దేవాలయములు-బోగముమేళములు

హిందూమహిళా సమాజముయొక్క సమావేశమునకు సహావయ్యరు సతిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

దేవాలయములలో పూజారులను చేతులుకు ఏర్పడిన ప విశ్రమైన దేవదాసీలు ఇప్పుడు వ్యభిచారమే వృత్తిగాగల జారిణులైనందులకు వగచుచు నుపన్యసించిరి. ఈమధ్య పాశ్చాత్యదేశములలో పర్యటనముచేసినవచ్చిన డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి అమ్మారు గారుమాడా ఈవిషయమునే చర్చించిరి. ఇట్టి వ్యభిచారవృత్తి సమస్యసాంప్రదాయముగలదామ్యమనియు మనదేవాలయములు జారిణులకు శరణాలయము లైనందులకు పాశ్చాత్యులు పరిహసించుచున్నారనియుచెప్పెను. దుష్ప్రవర్తనవల్ల జైలువస్త్రీలను దేవాలయములలో స్వామిసేవకైంకర్యముల జేయనియ్య గూడదనియు, అవినీతిని వృత్తిగాగల స్త్రీలచేత గానకాలక్షేపములను మేళములను జేయించగూడదనియు దేవాలయ-ధర్మకర్తయగు, దేవదాయధర్మదాయ పరిపాలన మండలివారును కోరబడుచున్నారను తీర్మానము శ్రీమతి సుబ్బలక్ష్మి అమ్మారుగారివల్లను శ్రీమతి విజయలక్ష్మి అమ్మారుగారివల్లను బ అవధుపబడి ఏగగ్రీనముగా ఆమోదింపబడెను. దక్షిణదేశములోని దేవదాసీల నుదరించుటకు విద్యావతులైన హిందూయువకులు సమావేశమై తీర్మానించుట కిదియే ప్రథమప్రయత్నము.

ఆంధ్రస్వచ్ఛమనేనాదళ స్థాపనము

30-11-26 తేదీ సాయంత్రం, రాణీ పాపమ్మరావు బహద్రుణిగారి సత్తమనందు వాలంటిర్ల కాన్ఫరెన్సు జరిగినది. ప్రథమమున వాలంటిర్ల పటాలములన్నిటి మొక్క చూచుట ముదియబడినది. చాలా-రాత్రి రాజా వెంకటాచార్యుల బహద్రు (ఉయ్యూరురాజా) గారు ప్రెసిడెంటు (ఆంధ్ర స్వచ్ఛమనేనాదళమును) ఏలూరు ఆంగ్లసభల వాలంటిరీ పటాల తరంగ కెప్టెన్ జనరల్ గారైన డాక్టరు జోగయ్యశర్మగారును కుర్చీలయందు ఆసీనులయిరి. డిప్టీ కలెక్టర్ జనరల్ గార్లు దర్శనానికిరాంగారు వీరిరువురును నిలవబడియున్నారు. మిగతా పటాలములు డెప్టీలను సదరు ఫోటోయందు వారిస్థానమునందు ఉండిరి.

తరువరి శ్రీరాజావారి అధ్యక్షతక్రింద కాన్ఫరెన్సు జరిగినది. ఈదళస్థాపననుగురించి డాక్టరు శర్మగారును శ్రీ చట్టి నరసింహారావుగారును, శ్రీ అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారును ప్రసంగించిరి. ఈదినవతీర్మానము తీర్మానించబడినది.

తీర్మానము

ఆంధ్రదేశమున గల అన్ని సమస్యలను అన్ని జాతులకు, అన్ని పార్టీలకు చెందినవారు చేరి పరోపకారమే ముఖ్యమైన ప్రథమ భర్తముగ నెంచి "ఆంధ్ర స్వచ్ఛమనేనాదళ సంఘము" అనుపేరుతో ఒకదళమును శాశ్వతముగా ఏర్పరచుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు:-

శ్రీ రాజాగారు ఈదళస్థాపనను బలపరచుచు తాము ప్రెసిడెంటు పదవిని అంగీకరించిరి. డాక్టరు శర్మగారు సెక్రటరీగా ఎన్నుకొనబడిరి.

పిదప ఈదిన సభకమిట్టి మెంబరుగా రెన్నుకొనబడి అంగీకరింపబడిరి. (1) దర్శనా జానకిరాంగారు కమాండరు కో. హ. రాయ. స్కా. వాలంటిరీ పటాలం బందరు. (2) మోతే నారాయణరావుగారు జమిందారు ఏలూరు. (3) అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారును స్కాటు కమిషనరు బెజవాడ (4) చట్టి నరసింహారావు పంతులుగారు గంటూరు నేనాదళ సామలు. (5) నోరి వెంకటేశ్వర్లుగారు బెజవాడ. ఇంక ముందు కొందరిని ఎన్నుకొందురు. పిదప దర్శనా జానకిరాంగారు అందరికిని వందనార్పణములతో సభముగించిరి. సదరు కమిట్టి ఈనెల 15 వ తేదీ ప్రారంభములందు శ్రీ రాజాగారి అధ్యక్షతక్రింద బెజవాడయందు సమావేశమై దళములయొక్క (1) నియమములు, (2) పద్ధతులు (3) ప్రచారము (4) దుస్తులు (5) ఆర్థికము వగయిరాలను గురించి విచారించి తీర్మానములను పత్రికాముఖమున ప్రచురించుదురు.

తణుకు డి॥ మున్నసబు కోర్టులో

అనలు 593/1926

వాది:- యేలూరిశాటి జానికరామయ్య సా॥ పేకేరు.

ప్రతివాదు:- ఇల్ల వెంకటేశం వగయిరా.

యీ నెంబరులో వాది తనపేర ప్రతివాదు యొక్క ప్రతివాదుత్వం లేదు పద్దాలుగాడున్న 15-8-1914 సం॥ రము తారీఖున వ్రాయించి యిచ్చిన తనఖాదస్తా వేజునుబట్టి యీ నెంబరు దావా తీర్మానమైనది. యీదావాలో 1-2 ప్రతివాదు అయిన యిల్ల వెంకటేశం, గంగులుగార్లకు ఎన్నిసార్లు సమ్యములు చేయించిననూ పుచ్చుకొనడములేదు. యీదావా 1-12-26 తేదీకి వాయిదా వేసినారుగనుక ఆక్షేపణలు వున్నయెడల వాయిదా తేదీనాటికి కోర్టుయెదుట హాజరయి చెప్పకోవలెను. లేనియెడల యకస్పర్షి చేయుదురు.

సం) మాత్రిరావు వెంకటరత్నం, వకీలు.

బెంగాలులో సంస్కరణములు విఫలమగుట

లిట్టనుప్రభువు సంతాపము

కలకత్తా, నవం 30:- గవర్నరుగా బెంగాలునందు తమ నియమించుకొని పోవుచున్నట్టి లిట్టనుప్రభువు సెంటుఆండ్రూస్ బహుమతియనునది వికలాంగుల సంస్కరణ చట్టము బెంగాలులో విఫలమైనది. దీనిని వివరించుచున్నది యిట్లు:-

లిట్టను

దేశస్థునికి పెట్టుకొనినవిని ఆలస్యము నెరవేరిన వాయని అనుకొన్నచో చాలభాగ మన్నింటిగాను నిరాశబెందితిమనియే చెప్పవచ్చును. 1919 ఆర్డర్, గావింపబడినలోడనే దేను ఇండియాఆఫీసుకు జోయియంటిని. ఈయార్డర్ గావించిన వారి యుద్ధశక్తిములేవో దేశపును తెలుగుకొంటిని. ఆప్యవట్టి సంస్కరణము లాసంగరాదనియు హిందూదేశమందుకు తయారుగాలేదనియు చెప్పువారికి దేశపుడు పార్లమెంటులో సమాధానము చెప్పితిరి. బాధ్యత నొసంగుటనుగూర్చి నేనెన్నడును భయపడలేదు. కాని యీ బాధ్యత ఒకప్పుడు విభజింపబడుచున్నదనియు దానికి కొన్ని నిర్బంధములు కలవనియు మాత్రము చెప్పవలయున్నది.

ఇండియాలో

అప్పుడు దేను హిందూదేశమునకువచ్చితిని. హైందవజాతీయ వారుల కోర్కెలు నెరవేరుననియు, విమర్శనల భయము తొలగిపోవుననియు, ఆశతోవచ్చితిని. హైందవజాతీయములును బ్రిటిషు జేనుములును పరస్పర విరుద్ధములుగావని నాయనభవములను నిరూపింపగోరితిని కాని బెంగాలునందు అయిదుసంవత్సరములలో జరిగిన అంతములనల సంస్కరణములు పనికిరావనిచెప్పినవారే న్యాయమునూర్తిదీరిని చెప్పగలముచ్చుచున్నది. కొందరు సంస్కరణములను కొనసాగింపవలెనని ప్రయత్నించి విఫలమైరి. మరికొందరు సాత్విక అసహనోద్యమము నల్లను పిమ్మట ప్రతిఘటనములను నాటిని భగ్నముచేయజూచి వారును విఫలమైరి. స్వంద్యప్రభుత్వము బెంగాలునందు నిలుపుచేయబడినది. ప్రతిఘటనములనుగారు. కావలెననియే అట్లుచేయబడినది. కొందరు బెదరింపవలెననిజూచి వారును విఫలమైరి. చివరకు మహమ్మదీయులును హిందువులును తమతమ వైషమ్యముల దలంచు కొనవలెనని జూచిరి. కాని పోయిన ఆరునెలలలో జరిగిన వృత్తాంతములనల వారుభనులులైనట్లు కనబడుచున్నది.

బాధ్యత యెవరిది?

దేను జెల్లిపోవునయమున నెన్నరిని నిందింపబాలను. ఇన్నివిషయాల విఫలమైనందున దేనును కొంతబాధ్యుడనని అంగీకరించుచున్నాను.

కాని అంతయు నిష్ప్రయోజనమని చెప్పజాలను. ఏలయన గుణపాతములను అపజయములనల గూడ నేర్చుకొనవలసియున్నది. తప్పులన్నియుబక్కిరివేసని చెప్పజాలను. పార్లమెంటుగూడతప్పుచేసియుండవచ్చును. ఉద్దేశ్యములోగాదుపద్ధతిలో పార్లమెంటు తప్పుచేసియుండవచ్చును. స్టాన్ఫోర్డురీకమిషనువారుచచ్చినప్పుడందరినీగూడ విచారించవలెను.

పరస్పరవిశ్వాస మవసరము

నాయనభవములన సంస్కరణములు విఫలమైనట్లయిన పరస్పరముగ విశ్వాసము లేకపోవుటయే కారణమని నేనుద్దేశ్యముగా చెప్పగలను. బ్రిటిషువారి యుద్ధశక్తిములందు భారతీయులను భారతీయుల ప్రాతియందు బ్రిటిషువారికిని నమ్మకములేదు. గ్రేటుబ్రిటను జేనుములకును కూలముగా లేనట్లయిన హిందూదేశమున కెట్టిసాకార్యములను ఒకసంగజాలరు. బ్రిటిషువారనిన శత్రువులనుగా తలంచువారికిగూడ బ్రిటిషువారేమి చెప్పినను నమ్మజాలరు. కావున నాయకులైనవారుభయదేశములను అనుకూలమైన పరిష్కారార్థముగా హింపవలెను. హిందూదేశములోగాని బ్రిటిషులోగాని దేశానర్థదాయకమున పద్ధతులే అంగీకరింపజాలరు.

తుమకు ఫోర్మి చెప్పిరి:- జెనరలు ఎన్నికలుజరిగినవి. సంస్కరణముల కొనంగబడిన 10 వందతరములలో చివరభాగముగ నూతనకాసనసభలు బాధ్యతను వహింపనున్నవి. ఆ విశ్వాస స్థానమును విశ్వాసములంగరించుట కింకను అవకాశము గలదు. సాశక్తివంతమైన లేవండు పాటుబడుటకు నేను సిద్ధముగ నున్నాను.

(అ. ప్రె.)

శ్రీధన్వంతరి జయంత్యుత్సవము

స్వస్తిశ్రీక్షయనామ సం॥ కార్తీక బ ౧౩ లు శుక్రవారము (3-12-26) న కొవ్వూరులో గౌరవయుక్తైస్వచ్ఛకాలా భవనమున "శ్రీధన్వంతరి జయంత్యుత్సవ వైద్యకాలా వార్షికోత్సవము" సెల్లేటి వెంకటసుబ్బారావుగారి యాధిపత్యమునజరుగగలవు.

నోటీసు

నర్సారావువేట డి॥ము॥ కోర్టులో

O. S 899/1926

వాది:- ఆకల వెంకట్రామయ్య మైనరయినందున కాట్ట ప్రంకుభర్త ఆకల వీరయ్య ప్రతివాదులు:- యోగిశెట్టి వెంకయ్య

2. యోగిశెట్టి రత్నమ్మ

యీ నెంబరున వాదిప్రతివాదుల పయిన వారసత్వపు ఆస్తిని రాబట్టుకొనుటకు డిగ్గరేమిటా నిమిత్తం దావాచేయగా దావాసమయ్య ఎన్నిపర్యాయములు చేయించినను 2 ప్రతివాది అయిన యోగిశెట్టి రత్నమ్మ పుచ్చుకొనకుండా తప్పించుకొనుచున్నందున తిర్తి నోటిసునిమిత్తం కోర్టువారు ది 14-12-1926 తేదీకి వాయిదావేయబడియున్నది గనుక ఆక్షేపణలుయున్న యెడల సదరు తేదీ వగలు 11 గంటలకు కోర్టుహాజరయి ఆక్షేపణలు తెలియజేసుకునేది.

బొడ్డుచర్ల వెంకటహనుమంతరావు పంతులుగారు

వాదితరపు క్లీడరు

తణుకు డి॥ మున్నసబు కోర్టులో

O. P. 46/26

పిటిషనరు:- బూర్గులల్లి సుభద్రమ్మ సా॥ వెలి వెన్ను.

కొలి పె:- బూర్గులల్లి కాశీ గెరటమ్మ సా॥ వెలి వెన్ను ఈ నెంబరులో పెటిషనరు తన భర్త బూర్గులల్లి కాశీబ్రహ్మన్న తాలూకు బాకీలు రాబట్టు కొనుటకుగాను వారసత్వపు సర్టిఫికెట్టు ఇచ్చించవలసినిదిగా కోరి దరఖాస్తుచేసి యున్నది. గనుక నదరు విషయమయి ఆక్షేపణలు వున్నయెడల ఖదుగాని క్లీడరుగారి ద్వారాగాగాని నదరు కోర్టు యెదుట 20-12-26 తారీఖున హాజరు అయి చెప్పకోవలెను.

(సం) మాత్రిరావు వెంకటరత్నం

వకీలు.

డోల్ సి కారు

దీనిని ఉపయోగించిన తక్షణమే నమ్మికను గలిగించును. నదరు నమ్మికనే మీకు కడవరకు కూడ కలిగించును. మొదటిదఫా దీనిని ఉపయోగించుటకు మీ కేమియుఖర్చులేదు. మాకు తెలియజేసి, ఎన్ని గంటలకు ఏర్పాటు చేయవలసినది తెలిపిన చాలును. తరువాత ఏలాటి కష్టములేక యే నిదర్శనములు చూపుటకు యేర్పాటుచేయబడును.

Wolsley

మాడలలు రు 3950 నుండి గలదు

యిచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నది

Sole Agents:-

R. PATEL & Co, Madras.

Sole Agents also for westinghouse Batteries



కాంగ్రెసు ప్రచారకులపై కేసు

(మిజిల్ గ్రూపు ఖాదగ్ సామెంటుగారి యెదుట)
నేటి ఉదయము జ్యోతిషపునలోని యొక కొలనులో తేలియాడుచున్న మధుర్యుడెట్టి అనునాతని శవము కనిపించి నది. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు విచారణ జరుపనున్నారు.

సారవంతం పోలీసువారు పంచాయతీ విచారణచేసి కంఠము నొక్కుకొనిపోవుటవల్లనే యీ మరణము సంభవించి నదని తీర్పుచేసిరి. —యంధ్రప్రదేశ్ పరిశోధనావారు జాట్లు విరివిగా పెంచుటవల్ల కెట్టి యంధ్రప్రదేశ్ కలగగలనో డిని నల్ల తెలియగలదు.

గత రోజున కలయందు కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు ముర రామస్వామి, సహదేవగుగార్లు పరిశోధనను, రై సెన్సు లేకుండ, ఉద్యోగంబు టుల్లమును నడపిరను సేరాలోపాము నందు, ఇరుపక్షముల వాదనలను నిన్న సాయంత్రముతో ము గిసెను. న్యాయాధికారి శనివారమునాడు తీర్పుల గావించెద నని చెలిపిరి.

ఆశ్చర్యకరము—కనిక్కమ్మగారి అను నామె నుమారు 40 సం॥ముల వయస్సుగలది. నీటిలో పడి అత్యవస్థకేసినా ను. ఈమె కొలదిదనములక్రిందటిన్నటి జ్వరముతో బాధపడు చుండెను. గోపా ఆస్పత్రివద్ద చింతాద్రవీపావలీనువారు విచారణ హత్వయని నిర్ణయము చేసినారు.

ఇంకానుకు నెలవులైన వెళ్లిన డైరెక్టరు ఆఫ్ ఇండ స్ట్రీస్ మిస్టరు థామసుగారు నేటి ఉదయం ఇంటికి చేరిరి. బాప్టమాస్టరు జనరలు మిస్టరు హాన్సనుగారు నెలవు మీద మానురుకు నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి.

సీనియరు గవర్న మెంటు ఇన్స్పెక్టరు ఆఫ్ రైల్వేసు— కర్నూలు కక్షిగారు నేటి ఉదయం యిచ్చటికి తిరిగివచ్చిరి.

రైల్వే ప్రమాదము

నిన్నటిదినము జోలారుపేట ప్రేక్షకులతో నొక మట్టిరై లుబంపి తాలూకు గార్లుపెట్టెయొక్క పడిచెక్కమీదను గో వింకన్ అనే మామనిషి (హిందువు) రైలు కదలుచున్నప్పుడు ఎక్కి నిలుచుండియుండగా ఇంజనుపెద్దలోని గోడకుతగిలి బడిపోయెను. ఉపద్రవమైన గాయములుతగిలెను. ఆస్పత్రికి తీసికొని వెళ్లుమండగా త్రోవలో మరణించెను.

ఆయుర్వేదకళాశాలవిందు:— ఆయుర్వేదకళా శాలలోని చికిత్సాశాస్త్ర పండితులగు ఆయుర్వేదాచార్య ఐ. వి. శర్మ, ఎ. కె. ఎ. ఓ. గారు కళాశాలను విడిచెట్టుచున్నందు న వారిగౌరవార్థము ఈనెల 15 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలం 8¹/₂ గంటలకు పుదుచ్చేటిలోని 1/48 యింటివద్ద కళాశాలలోని ఉత్తమతరగతి నిద్యార్థులగు శ్రీయుత జి. మార్యనారాయణ మూర్తిగారు అల్పాహరవిందు నొసంగెదరు.

హిందూ వైద్యసంఘముయొక్క శీలద్రవీపాలకన్యము వారి సహావేశము పుదుచ్చేటిలో హరిస్ రోడ్డు 19 నెంబరు యింటివద్ద ఈ నెల 16-వ తేదీ సోమవారం సాయంకాలం 4 గం టలకు జరుగను. ఈదినోత్సవములు నిర్వహింపబడును.

(1) ప్రత్యేకకన్యత్వము, సంస్థలను - సభ్యత్వమునుం దుటకు దరఖాస్తులుయేయు. (2) ఇంకను అవసరమైన యితర విషయములు.

మోరమరణము:—మద్రాసులోని చూడమిల్లు లో పనిచేయుచున్న 30 సంవత్సరముల వయస్సుగల కాల యప్పన్ నాయకరు ఈనెల 30 వ తేదీ పంజాబ్ వారము సా యంకాలము ఫోరమరణము పాలయ్యెను. నిత్యకృత్యముగా నాటిదినమునకూడ అతడు మిల్లు పనిచేయుటకు వచ్చెను. అతడును ఇంకొకడును బాయిలరుగదిలో గొట్టములకు తారు పూయుచుండిరి. కాలయప్పన్ కొంతసేపైనతర్వాత తానువెల్లి బాయిలరు మెట్టింగుకు అయిలుపేసి వచ్చెననిచెప్పి వెళ్లెను కాని యత డెంతసేపటికిని కిరిగిరానందున అతనిమిత్రుడు లోపటికి వెళ్లిచూచెను. కాలయప్ప ను యొక్క జుట్టు ఫాస్టింగు జూయింట్లలో తగులు కొని పట్టు గిరగిరితరుగుటవల్ల కంఠమువిరుచుపడి పంచినయటడెను.

పార్లమెంటు సభ్యుని రాక

సర్ స్టానీ జాన్సనుగారు

పార్లమెంటుసభ్యుడు సర్ స్టానీ జాన్సనుగారు నిన్నుద యము భార్యగృహమేతులై మదరాసువచ్చిరి. కనిమరాహోటలు లో విడిది చేసిరి. అంతర్జాతీయ పార్లమెంటు వాణిజ్యసభను కార్యవర్గులలో నొకరు. వారితరపున భారతజానపభాగ్యత్వని తో మాట్లాడుటకై ఇంకిలానువచ్చిరి. భారతదేశ పరిస్థితులకు స్వయముగ పరిశోధించుచుండిరి. స్టానీగారు జేసరు అందు జాన్స ను సాచిసిటర్లు కంపెనీ భాగస్వాములు. అందుకు సంబంధిం చిన శ్రీమికాన్సులు కేసులను గూర్చి గూడ మాట్లాడుటకై వచ్చిరి. స్టానీగారు భారతీయులను గూర్చి రాజకీయములందు వారిసక్ర మాందోళన పద్ధతులనుబట్టి తెలుసుకొందుననియు వారు శాంత ముగ సహకార పద్ధతుల నవలంబించి సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి తోడ్పడుదురని వమ్మవున్నాననియు ప్రచురింపిరి. వారు మకరాసులో ఆదివారమునకు నుండి కలకత్తా డిల్లీ మున్నగు స్థలములజూచుకొని మార్చిలో ఇంగ్లాండు చేరుదురు. (అ.ప్రె)

ఆస్ట్రేలియా ఇండియా వర్తకము

బెర్నార్డు జాక్సను, జె. వి. ఆస్ట్రేలియాలో ఓడ్డినగ రమునందలి గొప్ప వర్తకులు. చీనాదేశమునకు సంఘారము చేసి, ఇండియాలో కొన్ని ముఖ్యప్రాంతముల జూచి నే డువ యము మదరాసువచ్చిరి. అసాసియే పెను ప్రెసు విశేషిరితో నిట్లు చెలిపిరి:

చీనాలో వర్తక సౌకర్యము లేమియు బాగులేవు. దేశ మంతయు, యుద్ధపు బాధావుడిలో అల్లస్థులముగ నున్నది. ఇండియాలో ఆస్ట్రేలియా వస్తువులెదుము యొక్కవగచెట్టుట లేదు. ఆస్ట్రేలియా వస్తువులు పండ్లు, జాము మున్నగువి ఇక్క డ చెల్లవచ్చును. ఇండియాదేశపు వర్తకులు ఆస్ట్రేలియాలో నెల్లుటకు ఇండియాదేశపు వర్తకులు తన ప్రకటనలు జేయుట న్నారు. ఆస్ట్రేలియాలో ఆసియాదేశపు కార్మికులు యితరుల జీవితపుహాదా తగ్గిపోవునట్లు జేయుదురను కారణముచే నిషే ధించబడిరి. కానియితరకార్మికులకు తనసౌకర్యము లానగబడు చున్నవని జెప్పిరి. కావున భార దేశ కార్మికులు వచ్చి పని జేయుటకు పోవుతామను గలవనిరి. (అ.ప్రె)

ప్రస్తుతపుగూఢు ప్రేక్షకులయార్డు

గోదాములు కట్టవద్దను ప్రజల యాందోళనము (స్వకీయవిశేషిరి తంతి.)

రాజమహేంద్రవరము, డిసెంబరు 2:—రాజమహేం ద్రవరము గోదావరిగట్టననున్న ప్రస్తుతపు గుడ్డుప్రేక్షకు యార్డు కంఠంవారి సక్రమవర్తకుండి కోవెలపీఠవరకు గోదాములు కట్టటనుగూర్చి ఆలోచనలో నున్నదను విషయమునుగూర్చి ప్రజలయందు చాల ఆందోళనము గలిగినది. ప్రతివోటను దా నినిగూర్చి వర్తకులు జరుగుచున్నవి. పూర్వము టౌనుప్లానింగు డైరెక్టరు తమ ఇన్స్పెక్షను రిమార్కులలో ఈవిధముగ వ్రాసి యున్నారు:—

8 జూలై 1924:—గట్టుపై నున్న రైల్వేస్టలములో నుండి గుడ్డుప్రేక్షకు తీ వేయవలది యున్నారను విషయము నందు ఏమాత్రము అనుమానములేదు. అట్టి పరిస్థితులందు ఈలో ము ప్రభుత్వమువారికిగాని పురపాలకసంఘమునకుగాని చెంప మనియున్నది. దానిని పౌరుల సౌఖ్యార్థముప్రత్యేకపర్యాయా గింపవలెను. అది ప్రత్యేక వ్యక్తులచేతియందు పడరాదు. ఈ స్థలము క్రిక్కిరిసి యున్నపట్టణ భాగములను గోదావరినదికిని మాగ్గునున్నది. అక్కడి ప్రజలకుదాని ప్రయోజనము ఎక్కువ ముఖ్యము.

అక్కడ నేవియును కట్టబడరాదు. చక్కని వాయు ప్రసారము రాకుండున జేయటంకములను నిర్వహరాదు. నాకు ఈస్థలముతయు ఏమిచేయవలెనను విషయమే ఆలోచన కవసరములేదు. ఇది అక్షేపింపదుగాని అక్కడ తోటవేయు టగాని చేయవలెను. అది పురమస్థముననున్నది. పురముందు మరీయొక విహారస్థలము లేనేలేదు. అమట్టుపట్ల ముక్కాలు మైలు దూరమునలేదు.

పురపాలక సంఘమువారు 4-వ తేదీన ఈవిషయమున ఆలోచింపనున్నారు. వారివిషయమున ప్రజాహృదయమున గమ నింతురనియు డైరెక్టరుగారి అభిప్రాయములందు తమగౌరవ ముంతురనియు నమ్ముచున్నాను.

అనంబ్లి యెన్నికలు

అలహాబాద్ జేం 11-మిరటలు వివిజను నుండి కవాబ్ యిష్కయేల్ ఖానును 5000 రా. నిట్లిన 8కి తన్నాడు హామ రాసిగారును యెన్నుకనబడిరి. (అ.ప్రె)

న్యాయస్థానవార్తలు

న్యాయవాదిహక్కులు

మానవత్వపు దావా త్రోసివేయబడెను

న్యాయవాది వాదించుచు, మానవత్వకరములకు వాక్య ముల నుడువుట సేరముగా కాదా యను విషయమునందు న్యాయమూర్తి వాలసుగారీదనమున తీర్పుచెప్పిరి.

డాక్టరు అన్వరుద్దీనుగారుఅను బారిష్టరుగారు హైకోర్టు నకిలగు కోయిలోగారిపైన నీటివిలురివిజను పీటిషనును దెచ్చిరి. ఈకేసునందు విచరము లేది. వెనుక అన్వరుద్దీనుగారు తనఅత్త పై దెచ్చిన మానవత్వపు సేరమునందు కోయిలోగార్లు ప్రతివాది తనపున వాదించెను. ఆ కేసునందు వాదింపును తోటకురుకు ఫిర్యాది గనేరి మాన్యూధిని తగిలించెనని ఆ డ్రగారుములలో తప్పు కాదు. ఫిర్యాదికి ఆటిప్లాడ్లి గలది వెనుక నొక కేసునందు హైకోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తియే నుకివెను అని కోయిలో గారు నడిపిరి. ఈ వాక్యములు తనకు మానవత్వకరముగ నున్న వనియు అతడు దురుద్దేశముతో నట్లు నుకివెనయ్యు అన్వరుద్దీ ను గారు రాజధాని ప్రధాన మేస్ట్రీలునెడుట దావాదెచ్చెను. కోయిలోగారు తన వృత్తి విధిని నిర్వర్తించుచు నటుల చెప్పె ననియు అది సేరముగాజాలవనియు చెలుపుచు దావాను విచా రింపగదే త్రోసివేసెను. మేజిస్ట్రేటు ఆ కేసును విచారించుట నాకేయించును, ఫిర్యాది ప్రాంతమున నీటివిలురివిజను విషయ మగున దాబులుచేసిరి.

న్యాయమూర్తి తీర్పు చెప్పుచు ఆ కే సీంపటి న వాక్యములు నిజముగా మానవత్వకర ము లే యైననుగూడ, కేసునకు సంబంధించినదేననియు, ఆవిషయము ను కోయిలోగారు చెప్పకుండ నివరివేయున్నయెడల తనపా న్ని కన్యాయ మొనర్చి తనభులను వర్జిననాడవననియు న్యాయమూర్తినుకివెను. కోయిలోగారి వ్యయం దువనీతికరమున నసంగతవిషయ మెద్దియునులేదు. ఈకేసునందలిఅంతమునందే ఇ దివరకు విడుదల న్యాయమూర్తులుగల హైకోర్టు ఫులోదెంచి వారు స్టివాక్- న్యాయ కేసునం దిదివరకు పరిష్కరించిరి. అతీర్పును ప్రస్తుతసంవర్ధమునగూడ శిరసానహించవలసియుం డును. తనవృత్తికి సంబంధించి గావించు సక్రమప్రవర్తనార్హి చి వక్తుపై క్రిమినలుగగాని సివిలుగగాని సేరాలోపామొనర్చు ట కవకాశములేదని సదరు తీర్పునందు స్పష్టముగ వివరించిరి. ఈవిషయమున న్యాయవాదులహక్కులు పరిమితములేయైనను, ప్రస్తుతకేసునందు ముద్దాయి తనవిధుల నిర్వర్తించుట కవసర మునందరవరకే ప్రవర్తించెనుగాని ఫిర్యాదిపై జ్యేష్ఠభావము తో జేసినసేర మేదియునులేదు. అందుచే రింజనుపిటిషను త్రోసివేయబడెను.

తీరని ఘోర మైన శుక్ల నష్టములకు

చిన్నతనపు దురభ్యాసంగల విద్యార్థులయొక్క తాపత్రికలు మద్రాసు 45 2000రుపీడియందున్న అత్యంత రత్నాకరంవారికి మీ పిక్కబందుమాత్రలు నాయొక్క ఘోరమెదయి చాల పంపి వైరులచే నిరాశచేయబడినటువంటి స్వస్థులనము, మూత్రముద్వారా శుక్లనష్టము పట్టున విశిష్టబందు ముమారు 20 రోజులు నేనించుటచేత సంపూర్ణాశోగ్యము కలిగినది. నే ను దానిరూము కోమె రెండుమా సములుమాది మరీ యీ యొక్కతాపత్రిక సంతోషపూర్వముగా పంపితిని.

(Sd)యె. జగన్నాథాచారి తిరుపతి

(2) హస్త ప్రయోగముచేసి చిన్నతనపు దురభ్యాసము ల్లను నపుంసుడైన 19 యేండ్లవానికి పిక్కబందుమాత్రలు పై పూతతైలం వాడగా చాలామిచ్చి సంసారముఖ మొసగినది. (Sd) పి.వి.యన్. ఆచారి పెద్దతిరుపతి, చిత్తూరుజిల్లా.

(3) 1 వారం పిక్కబందు తెప్పించి పుచ్చుకొంటిని పిర్వ నష్టమునకు పనిచేసినది.

(సంతకము) కె. యస్. వి. యల్. నరసింహాచారి

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి కేల నూ 0—8—0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున పిర్వడు ముట్టి యు నుచ్చలు మానును. యుజను తొంటిబారి, నున్నగా అడ్డుము క ప్రకాశించును. నిర్మల మృదుత్వము కలిగి బాహ్యు తీరును. ఈతైలము మంచి నువాసన దలిగి మీగడివలె నుండును. అమ్మరాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున పండితులకు స్థానము

విద్యార్థిమణిదండముల నందఁగోరు విద్యార్థుల కష్టములు విద్యార్థిమణిదండముల నొందినవారికి గరతలామలకము లను నభిప్రాయముతోడను, నేయేజాతి పుష్టకముల విద్యార్థిమణిదండముల బహుదలంచిన విద్యార్థుల కర్తవ్యములైయుండునో వారియందును సంతభాగము నియమిత వత్సరములలో జెప్ప శక్యమైయుండునో యను మున్నగునంతములు వారికి దేసిన ట్టితరులకు దేయించాలను నుద్దేశముతోడను, మున్ను మరలను విశ్వవిద్యాలయమువారు (బోర్డు ఆఫ్ స్టడీస్) విద్యార్థిమణులను తద్విశ్వవిద్యాలయమున దర్శనపత్రుల నెలకొల్పి ప్రాచ్యభాషలను ప్రాచ్యభాషల నభ్యసించు విద్యార్థులను సభివృద్ధి నొందింపదలచిరి. కాని యంతలోన గాంగ్రెజ్ శాసనమున బ్రత్యేకముగ విశ్వవిద్యాలయము లభించుచే గానలయనట్టితీర్మాన మాచరణలోనికి వచ్చినట్లగుపడు.

విను మనయవృష్టినశమున లభించిన గాంగ్రెజ్ విశ్వవిద్యాలయమున మనకు జోటు లభింపకపోవని పుట్టెదానతో విద్యార్థిమణు లెదురుమాచుచుండిరి. కాని యెందు మీ కవకాశ మియలేదు. వివిధ విభాగములకు సంబంధించిన సభ్యులును నట్టితీర్మానమును గావించినట్లగుపడు. ఇక ముందటి తీర్మానమును జేయుటయు సగపడు.

ప్రాచ్యభాషల సభివృద్ధిని దలంచినచో విశ్వవిద్యాలయమున లాగు భాషలలో గృతార్థులైన విద్యార్థిమణులకు వారివారి కర్తవ్యములను పవలూసంగి యాదరింపవలయుండును. లేకున్న నాచ్యభాషల సభ్యసించు విద్యార్థిసంఖ్య నానాటికి క్షీణించును. దాన నాచ్యభాషల సభివృద్ధిలోనికి రాజాలవు.

మఱియు వారికిప్పటికి నేపకలలోనో యుపాధ్యాయ పదవి తప్ప నొండెదియు లభింపలేదు. ఆయుపాధ్యాయ పదవియు గొండును దొరకకున్నది. ఏపట్టెటాలోచేరి యిట్టివారు పురాణాదుల నాయూరి పెద్దలకు విప్పించుచు వారిని మంచిచేసికొని కాలము గడపుచున్నారు. ప్రాచ్యభాషల సభ్యసించు విద్యార్థిసంఖ్య తక్కువగానున్నపుడే వారికిట్టి గౌరవము జరుగుచున్నది. ఇంక నెక్కుడైన నెట్లుండునో ఎలిమెంటరీ గ్రామీణులకొని యే విద్యార్థి యేజోమణియో యనునప్పటికి బండ్రెండు వత్సరములను. ఇట్లు పండ్రెండువత్సరము లతికష్టముగ గడపి పట్టభద్రుడై యేపట్టెనో యేనాయనివద్దనో చేరుచున్నాడు. ప్రాచ్యభాషల సభ్యసించి దిరుపముల నందినవిద్యార్థుల కిట్టి గౌరవము జరుగుచున్న నాచ్యభాషలను నాచ్యభాషలను జదువు విద్యార్థులను నెట్లభివృద్ధిలోనికి రాకుండురు. మీ కష్టముల విను వారెవరు? గోరుచుట్టుమీద రోకలిపాటునున్న నవీనపండితుడు ప్రాచీనపండితుడు అను రెండుభేదము విప్పుచేర్చుడినవి. ప్రాచీనపండితులకే సర్వభాగ గౌరవమియవలెనని కొందఱు వాదించుచున్నారు. నవీనపండితుల డెంత తెలివితక్కువవాడైనను నాచ్యభాషలలో బండ్రెండువత్సరములు కృషిసస్పినవారడౌట నాచ్యభాషలలో చదువూత్రమైన జ్ఞానము లేనివాడని యనుట కవకాశము లేదుగదా! "ఎంతపుచ్చిన మిరియము లైనను జొన్నలపాటి కానేరనా!" ప్రాచీన నవీనపండిత తారతమ్యవిచారముతో నా కే! ఈయంతములు ముగిరా! శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారికి దేయినివిగావు. విను నడుగునిది యమ్మయైన టెట్టను సామెతననుసరించి విన్నవించితిని.

మఱియు నాంగ్రెజ్ శాసనము బ్రత్యేకముగా విశ్వవిద్యాలయము లభించినపుడే యాయా ప్రాచ్యభాషలనుజదివి యాయా దిరుపముల నందినవారికి దద్విశ్వవిద్యాలయమున సవకాశము లేకున్న నితర విశ్వవిద్యాలయముల నెట్లవకాశము లభించును? కన్నతల్లి తనసంతానమును సంరక్షింపక యుపేక్షించిన; పిన్నతల్లి సంరక్షించునా? ఆంగ్రెజ్ విశ్వవిద్యాలయమువారి యంతముల నాలోచింపకుండు మహారాజాతీయ జెప్పిన మఱియెందు కొట్టమనునట్లన్నది.

ప్రాచ్యభాషల సభివృద్ధిని దలంప బరకంకలులు జ్ఞాన సంపన్నులును దక్షులును నగు ముగిరా! శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి నను నీయంతముల నాలోచింపకుండు మిగుల వింతగానున్నది. విద్యార్థిమణులయందు, దద్విద్యార్థులయందు ప్రాచ్యభాషలను సభివృద్ధి గోరు శ్రీ రామలింగారెడ్డిగారును సభ్యులును నికలైన నీయంతముల లేస్సగా విచారించి ప్రాచ్య

భాషాపరీక్షలలో గృతార్థులైన విద్యార్థిమణుల నాంగ్రెజ్ విశ్వవిద్యాలయమునకు దర్శనస్థానముల నెలకొల్పవలెనను ముచ్చుచున్నాను. మఱియు విద్యార్థిమణుల కెల్లరకు విశ్వవిద్యాలయమున సవకాశమునందు యసాధ్యమని తత్సభ్యులు శంకింపవచ్చును. కాని ప్రాచ్యభాషాసభివృద్ధికి పాటుపడెడు కళాశాలలలో (ఓరియంటల్ కాలేజీలు) సుపాధ్యాయపదవి నలంకరించియున్న విద్యార్థిమణులకు నను సవకాశమునంగి తన్ములమున దత్సమాహమున సత్సాముగనించుట సుసాధ్యముగదా! ప్రాచ్యభాషల సభ్యసించు పట్టభద్రులై ప్రాచ్యభాషలను బోధించు విద్యార్థిమణులకు దత్సామిషయములను దద్విద్యార్థి కష్టములును, నువిదిమలుగలబంజేని యట్టివారికై నను శ్రీరెడ్డిగారు తమగాంగ్రెజ్ విద్యాలయమున దగినవకాశమిచ్చి గూడరించుటగాక. జి.సెంబరమానమున జరుగనున్న సభలో సభ్యులును శ్రీరెడ్డిగారును నీయంతముల చప్పక విచారించి విద్యార్థిమణులను గృతార్థులగుగాజే సెదరనినమ్ముచున్నాను.

ఒకవిద్యాన్

గాజెన్ గ్రంథములు ఆపూర్వగ్రంథములు!!

జ్యోతిషార్థవ నవనీతము అనే జ్యోతిషార్థవపీయూషము

ఇది ప్రాచీనములగు జ్యోతిషగ్రంథముల నుండి యుద్ధరింపబడిన గొప్పగ్రంథము. జాతక భావనందలి సర్వదశలయొక్క అంతర్దశలయొక్క భావనలయొక్క సంపూర్ణములైన ఫలములను చక్కగా వివరించుచున్నది. ఈ గ్రంథము "జ్యోతిషార్థవనవనీతము" అను పేరుతో యిదిగవకు చాలాకాలము క్రిందల చెన్నపట్టణపు పండితులలో నొకరు బీకాతాత్పర్యములతో ప్రకటించియున్నను అది ఆచ్చం ఆంగ్రెజ్ శాసనవారికి చక్కగా బోధపడకపోయి తేజబోలులు వల్లను అనేక ఫలములలో ఆజీకా తాత్పర్యములు చాలా సంకుచితములుగా నుండుటవల్లను మేము సంపూర్ణ శ్రద్ధతో తేలు తెల్లమును తాత్పర్యముతో మూలగ్రంథములతో సహాచేర్చి చక్కని గ్లాజు కాగితములపై ముద్రించి చక్కని బైండు చేయించియున్నాము. ఆంగ్రెజ్ తాత్పర్య విశేషములు కావ్యవాక్యకరణ తార్థ విరుదాంకితులగు బ్రహ్మశ్రీ పంచాంగుల ఆదివారాయణ కామ్రుల వారిచే వ్రాయబడినది. కాగిత బైండు ప్రతి 1-కి 2-0-0 సాధారణ బైండు ప్రతి 1-కి 1-8-0 దీనివల య. 0-8-0

శ్రీ జాతకము అనుపాన మంజరి (వైద్యగ్రంథము) వెల 0-8-0. వంద్యతంత్రము

సంతానగోపాలమంత్రముతోనహా య 0-8-0 శకుంతలా సెట్టింగ్ హౌస్

1/28, కొండలయ్యగూ వీధి, జూరెట్టపుకొ, మద్రాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించి భక్త్యాభ్యాసములగు 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన ఎడల సమయము బహుల వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న వ్రాయుకాలము లేక జాతక సఖులైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నలకు రూ 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. 2E98

ఆంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము

తిరుత్తణి

ఆయుర్వేదకలావిభాగము నిద్యాన్ కె. శేషశాస్త్రిగారి

జగత్ప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదాపధములు 3114

నంద్రమాడపాకము:— జ్వరము, పొండు, మున్నగువాటివలన కలిగిన ఆక్లిష్టి పోగొట్టి మంచిబలునును ఇచ్చును. ధాతుసంబంధమైన వ్యాధులకును స్త్రీవ్యాధులకును ంశీనిని. శక్తివర్ధక ఔషధములలో లోకప్రసిద్ధి జేందినది. ఒక నేరు రి రూ ముద్రము. అన్ని విధముల వ్యాధులకు ఔషధములు దొరకుచున్నవి.

అడ్రస్:—మ్యానేజర్, ఆయుర్వేదశాలా కృంగేరి పోస్టు, మైసూరు జి. లాఖా.

చెన్నపురి బజారుదరలు

12-వ నంబు డిసెంబరు 2-వ తేది గురువారము

ధాన్యములు.

సరియలు బా 1-కి రూ 66 8 0 మొదలు 84 0 0 వరకు

విద్యుదుబ్బెలు

కుసుమ తేనాలిని	,,	48 గలవి	రూ 13 8 0	18 0 0
నెల్లూరిని	,,	డిబా	,, 14 0 0	15 0 0
నీటి	,,	డిబా	,, 15 0 0	16 0 0
బాసులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,,	9 10 0	10 0 0
సుప్రలు	,,	,,	22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యము: ఒప్పెలు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	,,	15 0 0	16 8 0
పెనగలు	,,	డిబా	,, 14 0 0	15 0 0
పెనలు	,,	డిబా	,, 18 8 0	14 0 0
మినుములు	,,	డిబా	,, 16 8 0	18 0 0
శిలవలు	,,	ర 195	,,	9 0 0 9 12 0

3. సూనెవస్తువులు.

చివులమునా బా 1-కి	,,	158 0 0	156 0 0
నియ్యము 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంబేరు పెనగజప్పబా 1-కి	,,	45 0 0	48 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	40 0 0	42 0 0
శేరు పెనగనూనెగానుగబా 1-కి రూ 108	,,	మొదల నూనె	102 0 0
ఆముదము బా 1-కి	,,	107 0 0	108 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయకసుపు బా 1-కి	,,	65 0 0	66 0 0
టూరకసుపు	,,	25 0 0	28 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరిని) బా 1-కి	,,	122 8 0	147 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి	రూ	40,45	
కాశవాస్త్రీపాయకట్టు	,,	50,55	
తెల్లము బా 1-కి	రూ	40 0 0	60 0 0
చింతండు బా 1-కి	,,	81 8 0	56 0 0

5. ఇనుము.

వట్టరకం బా 1-కి	,,	83 0 0	84 0 0
చవరం	,,	81 0 0	88 0 0
కత్తండు	,,	81 0 0	86 0 0

6. సూలు.

పుట్టారు యెనుగ నం 80 పిట్టి 1-కి	,,	6 0 0	
యారేయెనుగ నం 20	,,	6 9 0	
నం 30 బెన్ని నీయం	మూటి	,,	6 15 0
నం 24 ,, లాకి	,,	,,	6 0 0
నం 60 ,, కారం	,,	,,	9 6 0
నం 80 జామ్యరు	,,	,,	7 8 0
నం 40 ,,	,,	,,	9 14 0
నం 44 ,,	,,	,,	5 1 0
నం 16 1/2 పొండిచేరి	,,	,,	6 6 0
నం 12 1/2 న్యూకాటర్	,,	,,	8 0 0
నం 14 1/2 ,, న్యూకాటర్	,,	,,	6 6 0
నం 10 1/2 బొంబాయిక్లాసు	,,	,,	8 8 0
నం 2 1/2 ,,	,,	,,	5 9 0
నం 14 1/2 ,,	,,	,,	6 8 0
నం 12 1/2 చూళ	,,	,,	5 4 0
నం 1 1/2 ,,	,,	,,	8 0 0

7. కూడి.

కొండానెట్టు బాతు 1-కి	రూ	300 0 0
వట్టాడు దూడి	,,	145 0 0

8. బోహములు.

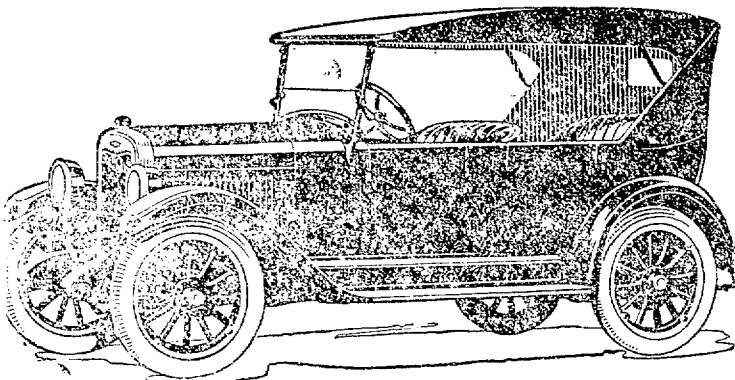
నండి 100 రులంకిక	,,	60 0 0	61 0 0
బంగారము, నులుగు 1-కి	,,	21 4 0	21 8 0
పెనరు 1-కి	,,	18 9 0	
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	288 0 0	245 0 0
కూడి డిబా	,,	258 0 0	260 0 0

for Economical Transportation



ప్రస్తుతము ధరలు చాల తక్కువ

నూతనమైన తక్కువ ధరలు	
5 గురుకి టెన్సో టూరింగ్ (టెలూస్ టెలూరింగ్)	2725
5 గురుకి టెన్సో టూరింగ్	3750
1 టన్ను టెలూరింగ్ ...	1700
1 టన్ను టెలూరింగ్ ...	2200



శ్రేష్ఠమైన కారులను తయారుచేయుటయందు అత్యంత జయప్రదముగా నున్నందున మిక్కిలి తక్కువ ధర తక్కువ చొప్పున విక్రయింప వీలుగలిగినది. మఱియు ప్రపంచమునందు 3 స్పీడ్ ట్రాన్సు మిషన్ ఆటో మొదలైనవి అమితముగా తయారుచేయుటకు చివరలెట్ ముఖ్యకారణ మని గూడ తెలియజేసినది.

ప్రస్తుతము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది కూడ తయారు కాబడియున్నది.

చివరలెట్ చరిత్రయందు మిక్కిలి సాగసైన చివరలెట్ అని తెలుసుకొనడు.

సింప్లన్ ఆండు కో, లిమిటెడ్.,

మద్రాసు.

ఉదకమండలం.

శ్రేష్ఠమైనది తక్కువ ధర చొప్పున యివ్వబడును.

శతావధాని సంవత్సరము 3138

సింగరాచార్యులగారి గ్రంథములు

అమృతము:- ఇందరి పద్యములు నిజముగా నమృతమే అ 4
శ్రీహరిశతకము:- భక్తిరసపూరితము వెల అ 1
నక్షత్రమాల:- వేదాద్రి, మట్టపల్లి, యాదగిరి, అక్షి వృషిం
హస్తాదు సోత్రము. వెల అ 1

ప్రత్యేక గ్రంథములు

గీతావళి:- మత్తెతయవ్యాఖ్యానవిశేషము ఇందు శ్రీ భాగ్య
వతాంతర్గతములగు దుష్టగీత, శ్రుతిగీత, గోపికాగీత, భ్రమరగీత,
అవధూతగీత, భిక్షుగీత యనునాటంగీతలు గలవు. ముద్రాక్షర
కవళిపత్రనీయుగంధము. వెల అ 12

శ్రీ భాగవత ప్రథమపద్యము:- ఇందు ద్వైతా ద్వైత
విశిష్టాద్వైతమతరహస్యములన్నియు జక్కగా వివరించు గొప్ప
వ్యాఖ్యానముగలదు. వెల అ 6

సరస్వతికార్యాలయము, జగ్గయ్యపేట, కృష్ణాజిల్లా.

లాయరు.

3134

ఇది ఒక మాసపత్రిక. ఇందులో చన్నపట్టణము వగయి
రా 7 వాయికోర్టుల తాలూకు ముఖ్యమయిన సివిలు, క్రిమినలు
రివిన్యూ తీర్పుల యొక్క సంగ్రహము మిగుల నులభకైలిని దేశ
రివాజు మాటలతో తెలుగుభాషన ప్రచురింపబడును. మద్రా
సు ఎప్పేటు ల్యాండు ఆఫ్, గామఉద్యోగశుల ఆక్టల పయిని
జారీకాబడే అన్ని తీర్పుల యొక్క సారము ముఖ్యముగ ప్రచురిం
పబడును. లాతో సంబంధముగల పత్రిక ఆంధ్రదేశములో యిది
తప్ప మరియేదియు లేదు. చందాధనము సంవత్సరముకు పోస్ట్
జతో పహా రు 5-0-0 లు మాత్రము అయియున్నది.
చందాధనము దరఖాస్తుతో పంపవలెను. రెండవ సంపుటము
1926 సం॥ అక్టోబరు నెలలో ప్రారంభించడ మవును.

లాయరు ఆఫీసు మేనేజరుగారికి

పార్వతీపురము, (విశాఖపట్నము జిల్లా

ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభ

శాసనసభలనుండి వెడలివచ్చు తీర్మానము

సభ ముగియుట

(మా ప్రత్యేక విశేషం)

ఏలూరు, డిసెం 1:- “శాసనసభలలోని కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు, అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘమువారు నూచించు విషయములందేలేప్ప యితర విషయములందు సభాచర్యలలో పాల్గొనకుండు బయటకు వెడలివచ్చి దేశములో కాంగ్రెసు ప్రచారము జేయుచుండునలెనని అసాను కాంగ్రెసునందు తీర్మానించవలెను” అనుతీర్మానము ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభలో ఆఖరు తీర్మానముగ ఎం. రంగయ్యనాయుడుగారు ప్రతిపాదించిరి. శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు బలపరచిరి. ఇతరులుగూడ అనుకూలముగ మాట్లాడినవిమ్ముట వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు, టి. ప్రకాశంపంతులుగారు, ఎం. శ్రీనివాసాచారిగారు, యితరులు ప్రతికూలముగ ఉపన్యసించిరి. తీర్మానము చర్చజరిగిన పిమ్ముట అత్యంత హేళన ప్రబలియండెను.

చర్చ సంతతితో ముగింపవలెనని అధిక సంఖ్యాకులచే తీర్మానించబడెను. ప్రతిపాదించిన వారు జవాబు జెప్పుట కవకాశ మియ్యకుండనిలుపు జేసినందుకు సాంబమూర్తిగారు అధ్యక్షుని ప్రవర్తనకు కినుకజెంది సభలోనుండి వెడలిపోదలచిరి. దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు తదితరులు ఉండమని వేడుకొనగ సాంబమూర్తిగారు నిలచిరి. ప్రతిపాదకుడు జవాబుజెప్పుటకు అధ్యక్షు డంగీకరించెను. అయినను కొన్ని ఆక్షేపణలను నూచించుచు ప్రతిపాదకులను సాంబమూర్తిగారు తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి.

అధ్యక్షుని ముగింపు ఉపన్యాసము వందనము లర్పించుటతోను నిన్నరాత్రి 7-30 గంటలకు సభ జయప్రదముగ ముగిసెను. (తంత్రి)

* * * * *

శ్రీయుత ప్రకాశంగారు రాజీనామానొనగుట

ఏలూరు, డిసెంబరు 1:- నిన్నటిదినమున ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభలో ఉత్సాహపూరితమైన చర్చలు ఉండేక పూరితమైన ఉపన్యాసములు వ్యక్తిమాణులు జరిగి స్వాతంత్ర్య శాసన ధిక్కార తీర్మానములు గావించబడి యుండుట చేతను, శాసనసభానిర్ణయమును గూర్చిన కడపటి తీర్మానము వద్దని చెప్పుచున్న ఉపసంహరింపబడుటచేతను శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షతకు రాజీనామా నిచ్చుట సంభవించెను. దీనిని జెనరలుబాడీ తీర్మానముకొరకై వర్కింగుకమిటీవారు జెనరలు బాడీ తెరిగించిరి. నిన్నరాత్రి అసిస్టెంటు కార్యదర్శి పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావుగారి రాజీనామా అంగీకరింపబడెను. జాయింటు సెక్రటరీగా పారుపూడి సత్యనారాయణగారు (కాకినాడ) ఎన్నికొనబడిరి.

శాసన ధిక్కారము మొదలైన తీర్మానములు గావించబడినపిమ్ముట తాము అధ్యక్షులుగా పనిసాగింపలేమని ప్రకాశంగారు చెప్పుచున్నారు. వీరి రాజీనామానుగూర్చి చాల కలవరము పుట్టినది. ప్రకాశంగారు నేటియుదయమున రాజీమండ్రి వెళ్లిరి. తేపు మదరాసు చేరెదరు. (ప్రత్యేకవిశేషం.)

నిఖిల వ్యాధిమత్తేభకంఠీర లేహ్యం

ఇది ఒక మాసానియించే కనిపెట్టబడి, గత 40 సం॥ నుండి అనుభవయంత్రముగా 18 కుష్టులకు, 5 పాండువులు, శోభలు మహోదరము, 20 సనాయిలు, 80 వాతములు, వీటికి వాడబడుచున్నది. అద్భుతమైన గుణమిచ్చుచున్నట్లు రూపించబడినది. బుడ్డి 1 కి ధర రు. 6-8-0

విత ఆయుర్వేద వైద్యశాల,

గోపాలపురం కొత్తపాట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

రోమహరి శబ్ది 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు క్షయం నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుదు. మంటయొండదు. రోమములు రాలిపోవును అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

శ్రీ గాంధీ ఆంధ్ర జాతీయ మహావిద్యాలయము, ఏలూరు

ద్వితీయ వార్షికోత్సవము

ఈ ఉత్సవసందర్భమున 28-11-26 తేదీ సాయంత్రము విద్యాలయమునందు శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచార్యులవారి అధ్యక్షతన గ్రంథనామకమహాసభ సమావేశమైనది. విద్యార్థుల ప్రాధాన్యములు జాతీయగీతములతో సభ ప్రారంభమైనది. ఒక విద్యార్థి తాను రచించిన దేశభక్తిపద్యములు చదివెను. గతవార్షికచర్యసభ్యులయెదుట చదువబడినవిమ్మట విద్యార్థులు ఉద్యోగాలవర-తేలుఫార్సు అనురెండు ప్రహసనములు చక్కగ ప్రదర్శించి చూపాను. వినోదానంద పరవశుల గావించిరి. అప్పుడు ప్రతితర గతిలోను గల కొందఱు తెలివిగలవిద్యార్థులకు సన్మంథములును ఖిద్దరుప్రస్త్రములును బహుమతులొసంగబడినవి. పిమ్మట అధ్యక్షులు తమగంభీరోపన్యాసము నొసంగిరి. వారి కభివృద్ధిము లర్పింపబడినవిమ్మట యియ్యవసరమునకై ప్రత్యేకముగ రచింపబడిన ప్రహసనరూపముని విద్యార్థుల త్రవ్వము అను నపినరూపకము విద్యార్థులచే ప్రదర్శింపబడినది. సభముగియునప్పటికి రూపము ౧౦ గంటలైనది. అధ్యక్షుని ఉపన్యాసములోని కొన్ని ముఖ్య విషయము లీక్రింద పొందుపఱుపబడుచున్నవి. ఆధునికవిద్యార్థులు తమతేతులతో తాము ఏమియున్నామో గృహకృత్యములను చేసికొనజాలని స్థితియందున్నారు. నీళ్లులోడుట, తమబట్టలు తా ముతుకుకొనుట మొదలగు స్వల్పకార్యములకే విద్యార్థులకు యువకులచేతులు నిరుపయోగములగుచున్నవి. దురాశలకు లోనైన జూదమునంటి ఈ ఆధునికవిద్యార్థులవలననే అనేకులు స్వగ్రామములను వీడి పట్టణములనుజేరి ధనమును ఆరోగ్యమును పాడుజేసుకొనుచున్నారు. అధికధనము సంపాదించునలెనను దురాశలవలన దుఃఖమేకాని సుఖమురాదు. స్వల్పసంతుష్టి గలవారికే సుఖముకలుగును. విద్యార్థులను స్వల్పసంతుష్టిగలవారినిగా తయారుచేయుట చాల అవసరమే. బాలురు సదాఖిద్దరే ధరింపవలెను. సత్యముపలుకవలెను. కష్టపడినచేయనలవాటుపడవలెను. విద్యార్థులు ప్రదర్శించిన ఉద్యోగాలవర యను ప్రహసనమున నూచింపబడినరీతిని అనేకకుటుంబములవారు ఈ ఆధునికవిద్యవలన ఎన్ని విధముల నష్టపడుచున్నారో అన్వేషించుమునండి వారంతమాత్రము విడిచిపెట్టవలెనని వాదనము.

విద్యార్థులైన 'తేలుఫార్సు'లోని బాలకుడు తనకు తేలుకుట్టిన సంగతిని తోడిబాలకులకు చెప్పక విఘ్నేశ్వరునిబాడ్డులో ప్రవేశించి పెట్టిన నోరే పరిమళముంటు కొను నని చెప్పి మిగిలిన బాలురను నమ్మించి తుడకండఱును బాధకులో నయినట్లే అనేకు లీ ఆధునికవిద్యవ్యవస్థను అనేకనష్టము లనుభవించుచున్నారని ఆవిషయమును తమతోడివారికి బహిరంగపఱుపక తామేదో సుఖపడుచున్నట్లు నటించుచు వారినిహూడ తమనంటి కష్టములకు లోనగునట్లు చేయుచుండు పెంతయు కోననయము.

చెడును అభ్యాసము లైనను మంచివైనను విద్యార్థుల వల్లనే జనసంఘమున ర్వరగా వ్యాపింపగలవు. నూటు, కోటు, హేటు, బూటు మొదలైన వానిని చేతవ్యాప్తిగావించినవారు విద్యార్థులే. ఆనేమములను నిరసించి నిరాడంబరమును ఖిద్దరుచున్నవారెంచి దేశమునందు ఖిద్దరువ్యాప్తి గావించుటకు విద్యార్థులు పూనుకొనినప్పుడే ఆకార్యము జయప్రదముగ నెరవేరగలదు. ప్రభుత్వపాఠశాలలోని విద్యార్థులు తక్కిన విద్యార్థులవలె జాతీయవిద్యార్థుల ననుసరించుటకు వీలు లేకున్నను జాతీయవిద్యాలయవారును జూచి ఖిద్దరుధారణము, నిరాడంబరవేషము మున్నగునవి తాముహూడ ననుసరింపయత్నింపవలెను. విద్యార్థులకు యువకులు నెలవుదినములలో తమ నివాసస్థలములలోను పరిసరగ్రామములందును ఖిద్దరుధారణము, నిరాడంబరవేషము, సత్యము, అహింస మున్నగువిషయములనుగూర్చి చిన్నలకును పెద్దలకును యథాశక్తిని బోధించవలెను.

లక్షరూపాయల మూలధనముతో ఈ విద్యాలయమును ఏలూరు పురమున స్థాపించినందుకు పురజనులు సంస్థపాత్రులు. వారాధనమును లబ్ధియొనగా దాచియుంచక యథోచితరీతిని విరివిగ వ్యయపరిచి విద్యాలయము సర్వవిధముల సత్వరాభివృద్ధి నొందింపజూచుటయత్నవసరమని నేను వేటుగ నొక్కివక్కాణింపబనిలేదు. పాలకవర్గమువారు చక్కగనే తమకర్తవ్యమును గుర్తెరిగి చరింపగలవారని నమ్మెను."

సంఘసంస్కరణసభ, ఏలూరు

వర్ణాంతరవివాహములపై సుపన్యాసములు

వర్ణాంతరభోజనముజరుగుట

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఏలూరు, నవంబరు 30 :—ఏలూరులో జరిగిన సంఘ సంస్కరణసభలో వర్ణాంతర భోజనములు వర్ణాంతర వివాహములు జరుపుచు వర్ణవిభేదములను తొలగింపవలెనను తీర్మానముపై పెద్దాడ రామస్వామి యం. ఏ. ఆంధ్రమహాసభ అధ్యక్షులు కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడు, ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షులు ప్రకాశం పంతులుగార్లు ఉపన్యసించిరి. రెండవ దినమున అస్పృశ్యత్వము తొలగింపవలెనని ఆకర్ష నూర్య నారాయణమూర్తి, సి. రాజగోపాలాచారి, ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులుగార్లు మాట్లాడిరి.

విభవావివాహములు చేయవలె నని గద్దె రంగయ్య నాయుడు, దర్శి చెంచయ్య, డాక్టరు నారాయణమూర్తిగార్లు మాట్లాడిరి. రజస్వలసంతర వివాహములనుగూర్చి శ్రీమతి తల్లాప్రగడ విజ్ఞానసుందరమ్మ, హాడికొండ కృష్ణమూర్తిగార్లు మాట్లాడిరి. వేరువేరు వర్ణములవారు చర్చలలో ఉత్సాహము తో పాల్గొనిరి.

ఆహ్వానసంఘమువారి తీర్మానముజేసిన వర్ణాంతర భోజనమునందు దాదాపు నాల్గవంతులమంది పాల్గొనిరి. శ్రీయుతులు మోచన్న రామచంద్రరావు, సాంబమూర్తి, రాజగోపాలాచారి, దత్తా మేల్పాడిరాజు, పెనుమచ్చ బాపిరాజు, లక్ష్మీ పెరుమాళ్లు చాదరి, బడేటి వెంకట్రామయ్యనాయుడు, జేసుదాసు, మేకు ఆలీగార్లు విందులో పాల్గొనిరి. నారాయణరావుగారితో సహా మోతేవారి కుటుంబములో ఒక్కరును రాకపోవుట ఆశ్చర్యము.

గంధర్వమహల్

విజయనగరం

3105

౧. వృత్తాభినయ రక్షణము కొఱుకు ఇదివఱకు ఒక పాఠశాల నడుపబడుచున్నది.

౨. సంగీత-వాద్యాభినయ నృత్యనాటకాది విధానమును త్రేజక పఠదుటకును-వీతత్కళాప్రచర్యమున జీవించు భోగి నీ నాగవాస యకు కాళింగ దేవదాసీబాతుల నిమృత్యము తొలగింపుటకును, ప్రాధుపధతులతో నారంభింపబడినది. సంస్కార పఠులు, విద్యావరాయణులు, జాతీయవాదులు, కళా ప్రదర్శకులు కూడ ఆదరింపబడినది—గంధర్వపత్రిక.

౩. దేశభక్తియనునను పట్టుగొమ్మ యనదగిన పతనమందర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రికలు, వారి పత్ర పత్రికలు పాఠకుల యుపయోగార్థము ప్రదర్శింపబడునను ర. పరిశోధకుల కొఱుకు ఉద్ద్యోగములును, జనసామాన్యము కొఱుకు ఆధునిక గ్రంథములును, సంపాదించబడి ఉపయోగములోనికి రేబడును. జనసామాన్యము కొఱుకున గ్రంథావళి సంగార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడుపబడును. దీనిని శ్రీమంతు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొనదగినట్లు ఏర్పాటు గలవు.

పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడఁపార్థితులు.

1. పరిచే నూర్యకాంతము. 2. పరిచే లక్ష్మీనరసయ్య. 3. మద్దిల అప్పలరాజులు. 4. మద్దిల సన్యాసులు. 5. మద్దిల పెడిరాజులు. 6. కోటపాలెపు అప్పల నరసయ్య. 7. సాలూర నూరయ్య. 8. జర్జాపు సన్యాసయ్య. 9. చింతామణి మాణిక్యం. 10. మద్దిల చంద్రమాణిక్యం. 11. కూర్మాపు నూరయ్య. 12. మద్దిలగారి అప్పారావు.

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

రాజమండ్రి

3136

సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. సం॥కు 6 పుస్తకములు ప్రతి రెండునెలలకు ఒక గ్రంథము నెలవడును. ప్రజాసామాన్యమున మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాధ్యాత్మికాది భాషప్రచారమేదీని యశయము.

ఇంతవరకు నెలువడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజురి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము—బ్రహ్మజ్ఞానోద్భవనలు చిరునామా:—సంపాదకుడు, ముదిగంటి జగన్నాథశ్రీనివాస, బి. యే. రాజమండ్రి.

ఆంధ్ర ఖిద్దరు ప్రదర్శనము

అమ్మకము

గతనెల 28, 29, తేదీల అమ్మకము తెలిపియుంటిమి. 30 వ తేదీ అమ్మకము తెలుపుచున్నాను. 30 తేదీతో ఆంధ్ర సభలు ముగిసినవి.

యా మాడురోజులలోను రు 6000 ల అమ్మకము అమ్మినది. వచ్చినపావులు 12 గలవు. పొందూరువైపు సన్నరకములలో దీక్షితుఖాదీస్తార్సుయొక్క సరకు ఎక్కువగా అమ్ముడై పోయినది. తరచు ఖిద్దరును కట్టనివారే నూతనముగా కట్టుటకుగాను కొన్నారని చెప్పవచ్చును.

మాడురోజు (ఆఖరు) అమ్మకం.

అ. భా. చ. సంఘం-బందరు	860-8-0
" గుంటూరు	827-11-9
" బెజవాడ	850-0-0
ఉంగుటూరునిలయం	120-0-0
మోహనదాసు ఖిద్దరు- ఏలూరు	67-4-9
మాజేటివారిడి-ఏలూరు	125-0-0
సి. వి. రంగం శ్రీశైలగారిది	126-8-0
దీక్షితు ఖాదీస్తార్సు	498-9-3
కైలాసపట్నం	55-11-0
రాజాస్తార్సు	50-0-0
అంగలూరు	62-0-0
తుని	25-0-0
దేశీయ వాణిజ్య సంఘం-బందరు	500-0-0
	3168-4-9

మాడురోజులు వెరసి

మొదటిరోజు (28 వ తేదీ)	875-0-0
రెండవరోజు (29 వ తేదీ)	1945-0-0
మాడురోజు (30 వ తేదీ)	3169-0-0

మొత్తము. 5989-0-0

(స్వకీయవిలేఖరి)

హిందూఇన్స్పిరేన్సు (18-10-26)

హిందూయి జీవభీమాకంపెని లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908. అన్నివిధము లైనటువంటి జీవభీమాపాలనీలను ఇచ్చు మొదటితరగతి ఇండియన్కంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు

3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) ఆటో మేజిక్ కాన్ఫర్మేషన్, (4) ధారాళమైన మరతులు, (5) దయగల నిష్కాపకము, (6) తనదని నిరూపించిన తక్షణమే సొమ్మును ఇచ్చించెదరు.

వివరముకు నీసినవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,

Secretary Madras Branch

st Box No. 337 Mount Road Madras.

చెన్న పురి పందెములు

గింధి

మొదటి ఎక్స్ప్రెస్ మీటింగు

మొదటిదినము, బుధవారము

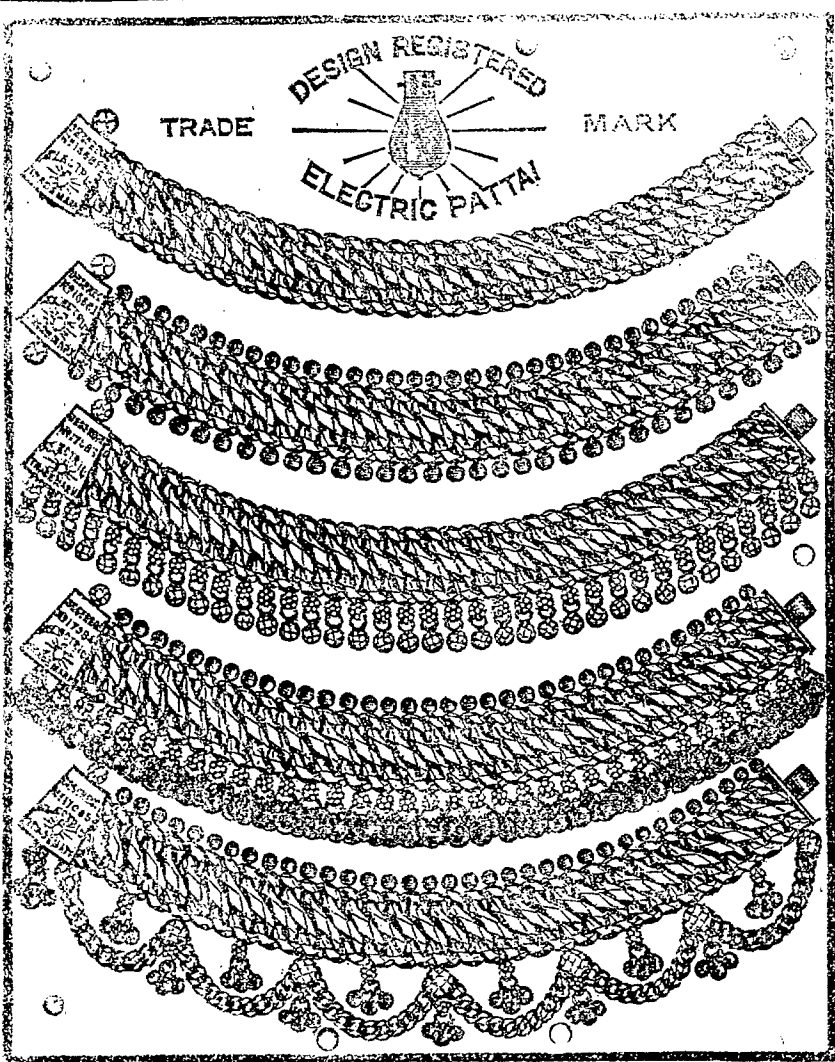
8-12-1926

ప్రథమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి



నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన
“ఎలెక్ట్రిక్”
పట్టెగొలుసులు
మొదటి రకము వెండికి గ్యారంటీ
పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేడు మార్కు రిజిస్టరు అయినది. 2568
ఆర్డరుల పై ని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. కాళ్ళ కొలయు ఎంత తూనిక వెండితో గొలుసు చేయవలసి నదియు వ్రాయించ కోరెదము. వెండికి నా నా టి ధ ర ల చార్జీ చేయదుము. జత 1-కి మజూరి:
పెన్సిలెజా. చిన్నవైజా
సెం. 1 రు 6 రు 4
సెం. 2 ” 7 ” 5
సెం. 3 ” 8 ” 6
సెం. 4 ” 8 ” 6
సెం. 5 ” 9 ” 7
సోల్ ఏ జెంటు:- నారాయణ దాస్ పీట్టి,
191, చైనాబజారు, రోడ్, 2568 మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి

అమృతామృతకరైలుము

విద్యార్థులకును యౌవనావస్థలకును మిక్కిలి ఉపయోగకారి, మరియు చర్మమునకును, మెదడునకును మంచి బలమును, నేత్రములకు చలవను, వెంట్రుకలకు కాంతిని కలుగచేయును, దీనివలన తలపోట్లు, మంటలు ఒంటిలో నొప్పలు, కన్నీరుకాయలు, పుసులుకట్టులు, శరీరతాపము నివారణమగును.
క్యాబులారు కోరువారికి ఉచితము
ఆయుర్వేదాశ్రమం
151, గోవిందప్ప నాయనివీధి
హిస్టుర్యాపు 287 మదరాసు. 1045

నిత్యకర్కాష్టకము

ధ్యానశ్లోకానుసారగాయత్రి గంజలపటము గలదు. ఈ గ్రంథమునందు స్నాన, సంధ్యా, జప, హోమ, బ్రహ్మయజ్ఞ, దేవతార్చన, వైశ్యోజన, అతిథిపూజలు, అను ౮. నిత్యకర్మమున్ను, దీనికి సంబంధించిన శిల్పపుండ్రధారణ, వస్త్రధారణ, యజ్ఞోపవీతధారణ, మూర్త్యుపస్థానము, ఆశ్మయజ్ఞము, మన్నన దాదాపు ౧౦ విషయములు ధ్యానశాస్త్ర వచనసహితముగ గలవు, సాదాబైందు 2-8-0 కలికోబైందు 3-0-0 లైబరీఎడిషన్ 4-0-0 3138
సంస్కృతగ్రంథముల కేటలాగునకు వ్రాయుడు.
మానేజరు:- స్వధర్మప్రకాశిని, కీల్ పాకు, మదరాసు.

లలిత 3149

విజయనగరమున యుగజన సంఘపతి మని వెలువడు మండు మానవత్రిక విద్యార్థుల శాస్త్రసాధనలకు కవులకవి కా శిల్పమునకు పండితుల వివిధవిషయవిశిష్టలకు విద్యార్థులవ్యాపరచనకు ఇది నూతనరంగస్థలము. చాత్రితక సాంఘిక సాహితీ ప్రమాఖి విశేషాంశముగిందు వెలువడుచుండును విండివిండికథలు చిత్రచిత్రములైన పత్తెములు! విద్యార్థులకు హాస్యనీతులు! జమలూనములు! ఇట్లు పర్యవేక్షణలతోట బహు ‘లలితా’ పండిత, పాశుర ప్రేమ పురుషుని పర్యజననమాదరణీయమై రాగలవిజయ శ్రీమినాథు వెలువడునున్నది. వ్యాసములను పంపగోరువారు అక్టోబరు 3-వ తేదీలోపు కార్యస్థానమునకు చేరునటులంపవలెను. మాదిరిపతి ఉచితముగ పంపజాలము. కలయినారు, ఆగజాల బిళ్లలుకలిన బడయగలరు. పిమ్మట సందాదారులను వారి చందానండి, ఈ ఆగజాల వివరములయింగింతుము.
చందా సంస్కరించునకు రూ 3-0-0
ఆరు కలలకు 1-12-0
విడిపతి 0-6-0
కార్యదర్శి
లలితా కార్యస్థానము, విజయనగరము.

శ్రీ జీవయాత్ర

గంధర్వ శ్రీమతి కవితలక కాంచనపల్లి కవకాంబ-విద్యాన్.
ఈ గంధము తత్త్వమును బోధించు ఉత్తమ పద్యకావ్యము కథ కాదంబరినిబో రసవంతముగనుండు. వెల. రూ. 2-8-0.
శ్రీతాతాస్త్రము వెనకజ్
సీతామాంజనేయ చిరసంవాద 3150
ఖ్యాతిగ్రంథం బిపుడి
భూతలమున బీమహృత బోలుజ్ బొగడజ్.
4వయాత్రాంకిర్యతి పద్యముక్తావళి. వెల రూ 0-8-0.
నలయువా రీకింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.
పి. టి. జగన్నాథరావు
2/11 ఆలంగా భవిత్యేవీధి, తిరువలక్కిణి-మద్రాసు.

హిందూ మహాయుగము

గ్రంథకర్త: 3151
శ్రీ శ్రీ కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణారావు ఎం.ఎ. గారు
ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ విషయము తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చొత్తింపబడినది. మార్కెట్ ఛర్చిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాంధ్రుడును దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున దీనిని మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది పతనీయగ్రంథముగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, మహాపురుషుల చిత్రపులు కలవు. ధర కాగితపుబైందు రు1-4-0, అట్టబైందు 1-6-0, క్యాబుకోబైందు 1-8-0, ఎక్కువ పుస్తకము లొకే నారి కొనువారికి కమిషన్వెబును.
కానూరు, వీరభద్రేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్.టి., కే.జే.బి, లక్ష్మణారాయగ్రంథమాల, గవర్నరు పేట-తెలంగాణ.
గుణము! గ్యారంటీ!! చూలికావైద్యము!!!
నారాయణి
ఇది శుక్లవస్త్రము, శ్రీల తల్లకుము, యుతుకూల, శగప వాయలు హరించును. వారంలోజులకు సరిపడుపాకైట్టు 1-8-0 చూనాగనెంహ లేహ్యము ఆ వైద్యార్థు లన్నిటిని నిర్హ్యము చేయుగలరు. ఈ 10 డబ్బీ రు 1-0-0. 3115
శ్రీరామకృష్ణాయశ్చేద బౌద్ధభాలయము, రాజమండ్రి.